

Badania potrzeb stymulujących rozwój organizacji polonijnych prowadzących działalność edukacyjną

Ekspertyza

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2021*

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2022*

Konkurs

Polonia i Polacy za Granicą 2022

Zadanie

Badania potrzeb stymulujących rozwój organizacji polonijnych prowadzących działalność edukacyjną

Kierownik projektu

dr hab. Jacek Gołębiowski prof. KUL

Dyrektor Ośrodka Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym
Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II

Zespół

prof. dr hab. Beata Obsulewicz, Małgorzata Małyska, Małgorzata Wróblewska,
Dorota Gołębiowska, Agata Pawłowska, Maria Czubek

Zdjęcie na okładce: Obraz Prawny z Pixabay

Spis treści

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2022*

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2022*

I. Założenia badania

Celem przeprowadzonych badań było wykonanie ekspertyzy określającej priorytety oraz czynniki stymulujące rozwój organizacji polonijnych zajmujących się kulturą lub edukacją. Szczegółowe problemy badawcze dotyczyły następujących zagadnień:

1. Zakres działania organizacji polonijnych.
2. Aspekty ciągłości działań: okres powstania, sposób finansowania, formy aktywności.
3. Opinia przedstawicieli organizacji na temat pożądanych form promocji kultury polskiej i języka polskiego.

Założono, iż badanie zostanie zrealizowane z zastosowaniem:

- metody ankiety internetowej,
- pogłębionego wywiadu przeprowadzonego on-line,
- analizy zasobów stron internetowych szkół polonijnych i polskich poza granicami Polski,
- badań fokusowych.

Narzędzie badania

Badanie ankietowe przeprowadzono z użyciem jednego kwestionariusza ankiety internetowej, zawierającej 33 pytania (bez pytań stanowiących tzw. metryczkę). Pytania miały charakter zarówno pytań zamkniętych, jak i otwartych.

Pytania kwestionariuszy ankiet internetowych dotyczyły wszystkich problemów przewidzianych do zbadania, przytoczonych w założeniach badania.

Pytania zostały tak skonstruowane, aby pozwoliły na weryfikację odpowiedzi i generowały nowe obszary do badania, które nie zostały uwzględnione w badaniu ankietowym, a które uwzględniono następnie w badaniu metodą wywiadu.

Na tym etapie zastosowano triangulację badanych, co pozwoliło na głębsze i wieloaspektowe poznanie zarówno odbioru i wartościowania stanu faktycznego szkół, jak i rozpoznanie potrzeb podstawowych podmiotów szkoły (nauczycieli, dyrektorów i rodziców w sposób bezpośredni oraz uczniów w sposób pośredni).

Ankietę wysyłano na ok. 8 tys. adresów mailowych. Uzyskano 134 odpowiedzi.

Badanie fokusowe zostało przeprowadzone:

1. podczas konferencji w Edynburgu
2. online wśród przedstawicieli 6 organizacji polonijnych, które wyraziły chęć uczestniczenia w badaniu (dobrowolny akces).

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2022*

II Prezentacja i analiza wyników badania ankietowego

II.1. Uczestnicy badania – prezentacja

Wysłano maile na ok. 8 tys. adresów. W wysyłce wykorzystano między innymi bazę adresową *Baza organizacji oraz instytucji polskich i polonijnych za granicą* (stat.gov.pl).

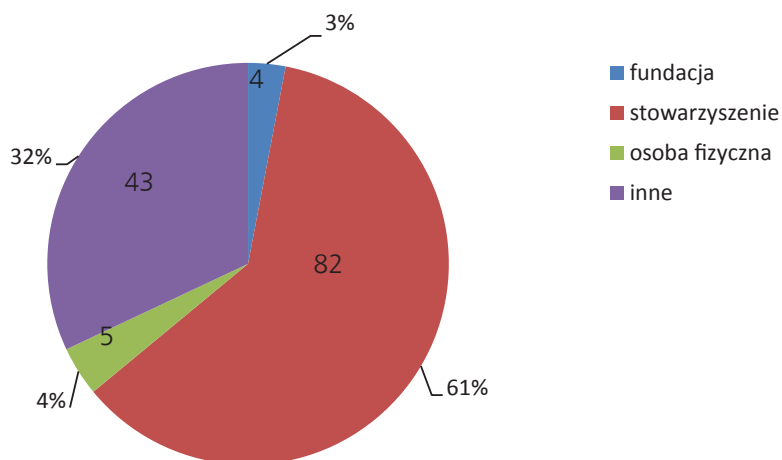
Otrzymano **134** wypełnione ankiety z **29** krajów.

II.1.1. Formy prawne podmiotów uczestniczących w badaniu

Najpowszechniejszą formą są stowarzyszenia, które występują zarówno w krajach Europy Zachodniej, jak i Wschodniej, a także krajach Azji i Ameryki.

Tabela II.1.1. Formy prawne organizacji

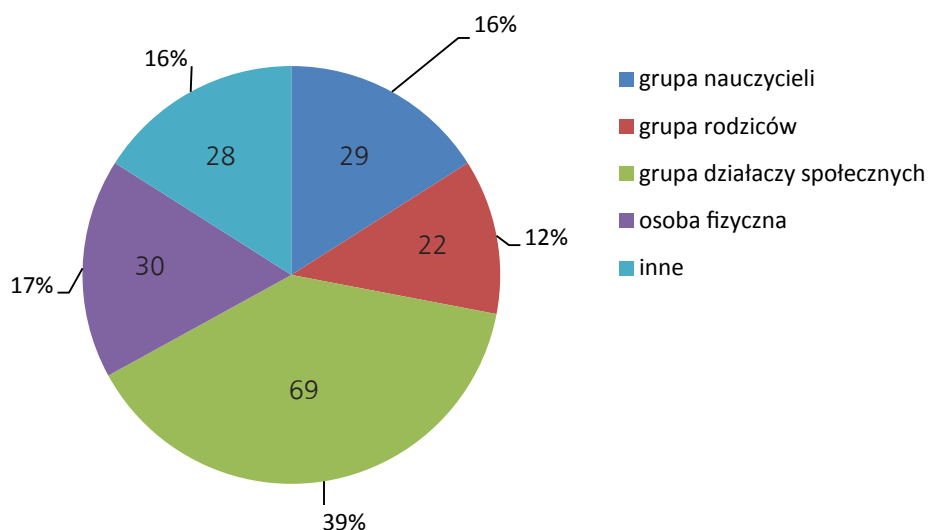
Rodzaj organizacji	Liczba
stowarzyszenia	82
fundacje	5
osoby fizyczne	5
charytatywna	12
spółka celowa (CIC; z o.o.)	6
społeczna	3
religijna	3
edukacyjna	12
związek	2
kulturalna	1
pozarządowa	3
Łącznie	134

Wykres II.1.1. Forma prawna organizacji

II.1.2. Inicjatorzy powołania organizacji

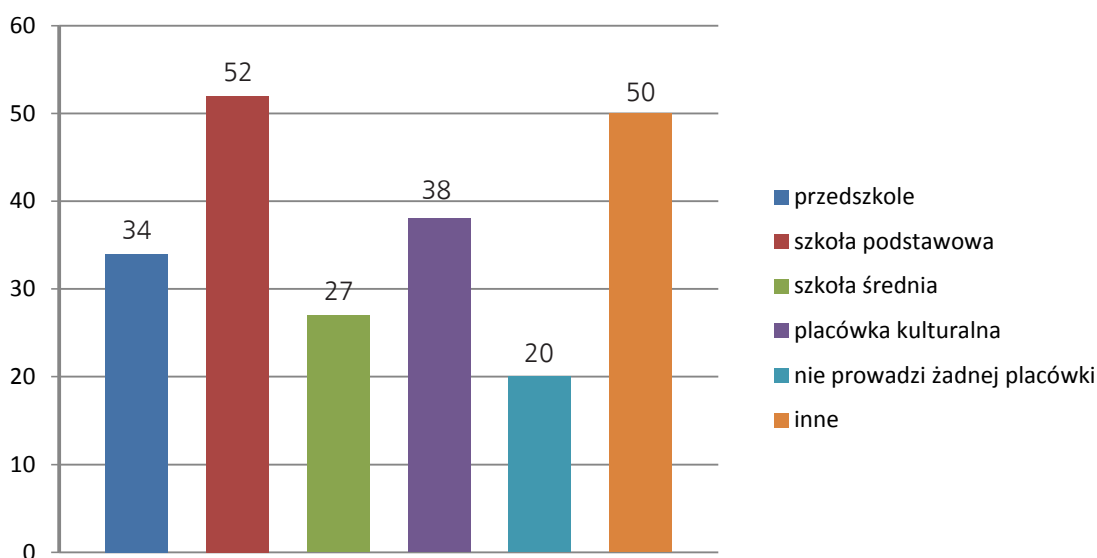
Najczęściej organizacje powstały w wyniku aktywności działaczy społecznych, grup zaangażowanych osób.

Wykres II.1.2.1. Forma prawna organizacji

II.1.3. Rodzaj prowadzonych placówek

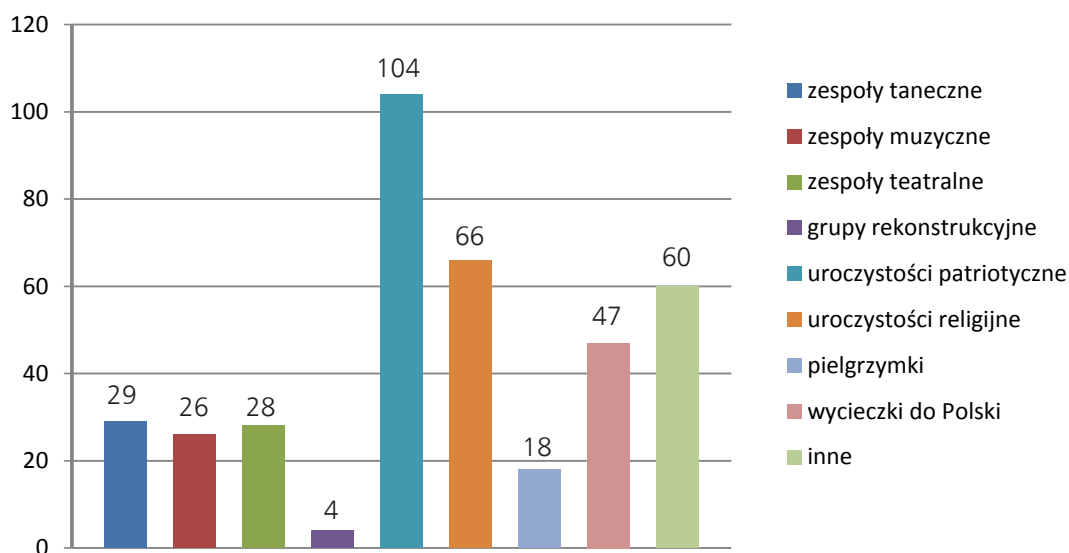
Uczestniczące w badaniu placówki prowadzą przede wszystkim szkoły podstawowe oraz inne formy aktywności społeczno-kulturalnej, w tym ogniska, teatry, chóry, biblioteki.

Wykres II.1.3.1. Rodzaj prowadzonych placówek

II.1.4. Formy animacji kultury realizowane przez organizacje uczestniczące w badaniu

Wśród dominujących aktywności kulturalnych zostały wymienione przede wszystkim uroczystości patriotyczne oraz religijne. Należy wskazać na wysoką pozycję wycieczek do Polski, które są wskazywane jako pożądana forma rodzenia zainteresowania Polską oraz efektywna i motywująca forma uczenia się języka polskiego.

Wykres II.1.4.1. Formy animacji kultury

II.1.5. Rok utworzenia organizacji i liczba członków organizacji

Najstarsza organizacja spośród uczestniczących w badaniu to Muzeum Polskie w Rapperswilu (Polenmuseum), powstałe w roku 1870. Stowarzyszenie wciąż ma dużą liczbę członków (600 osób).

Trzy organizacje zostały utworzone w 20-leciu międzywojennym (w Argentynie i Czechach). 6 podmiotów powstało w okresie pomiędzy rokiem 1946 a 1966. Kraje, w których zarejestrowane są wspomniane organizacje, to Australia i Republika Czeska.

24 organizacje powstały w latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX wieku w krajach: Norwegia, Ukraina, Macedonia, Rosja, Szwecja, Mołdawia, Niemcy, Włochy, Belgia, Kazachstan, Francja, Hiszpania, Niemcy.

Pozostałe podmioty zostały utworzone po roku 2000 w krajach: Hiszpania, Włochy, Ukraina, Irlandia, Anglia, Szkocja, Chorwacja, Słowacja, Islandia, Brazylia.

Tabela II.1.5.1 Organizacje, które wskazały 200 i więcej członków.

Lp.	Nazwa organizacji	Kraj	Rok powstania	Liczba członków
1.	Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie	Ukraina	1989	11 000
2.	Chmielnicki Oddział Zjednoczenia Nauczycieli Polskich na Ukrainie	Ukraina	1992 jako organizacja Polskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe, a od 2006 jako Chmielnicki Oddział Zjednoczenia Nauczycieli Polskich na Ukrainie	1925 na grudzień 2019
3.	Federacja Polskich Organizacji w Wiktorii	Australia	1962	1 250
4.	Muzeum Polskie w Rapperswilu (Polenmuseum)	Szwajcaria	1870	600
5.	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Sportowe „Beskid Śląski” w Republice Czeskiej	Czechy	1922	550
6.	Gródecki Oddział Związku Polaków na Ukrainie	Ukraina	1989	540
7.	Polskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe im. Józefa Rollego w Kamieńcu Podolskim	Ukraina	1989	502
8.	Kulturalno-Oświatowe Centrum Polskiej Mniejszości Narodowej w Połonnem	Ukraina	2009	500
9.	Kulturalno-Narodowa Organizacja Społeczna „Polonia” Republiki Chakasji	Rosja	1993	450
10.	Polish Scouting Association Ireland (Związek Harcerstwa Polskiego)	Irlandia	2012	350
11.	Związek Polaków i Sekcja B. Wojskowych Dom Polski Santa Fe	Argentyna	1946	300
12.	Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej oddział w Żółkwi	Ukraina	1992	275
13.	Dnipropetrowska Regionalna Społeczna Organizacja „Ośrodek Kultury Polskiej im. Karola Wojtyły”	Ukraina	2007	252
14.	Marjanowski Związek Polaków na Ukrainie	Ukraina	2016	250
15.	Nowograd-Wołyńska Powiatowa Organizacja Kulturalno-Oświatowego Stowarzyszenia „Polonia Zwiagieliszczyzny”	Ukraina	2006	238
16.	Miejscowe Koło Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Karwinie-Raju, stowarzyszenie	Republika Czeska	1947	235
17.	Stowarzyszenie Kultury Polaków „Dom Polski” w Bielcah	Mołdawia	1994	200
18.	Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Polskiej w Reykjavíku	Islandia	2008	200
19.	Chrześcijańsko-Demokratyczny Związek Polaków w Winnicy	Ukraina	2010	200
20.	Stowarzyszenie Polskie w Sewilli LokoMotywa	Hiszpania	2017	200

na zielonym tle – organizacje powstałe w okresie 2000 i później; pozostałe – organizacje powstałe przed rokiem 2000

Organizacje, które nie określiły liczby uczestników, ale można wnioskować z liczby należących do nich organizacji, że liczą powyżej 200 osób, to:

Nazwa organizacji	Kraj	Rok powstania
Związek Polaków w Kazachstanie	Kazachstan	1997
Związek Polaków we Włoszech	Włochy	1995

Najliczniejsze organizacje znajdują się na terenie Ukrainy, co nie dziwi ze względu na liczbę Polaków pozostających na tym terenie, ponadto liczna organizacja znajduje się w Australii. Stanowi ona federację polskich organizacji. Z analizy struktur, ciągłości działań i liczebności organizacji można wnioskować, że organizacje patronackie, federacje ogólnokrajowe, regionalne wzmacniają inicjatywy polonijne, sprzyjają ich efektywności.

8 organizacji spośród najliczniejszych powstało po roku 2000, co stanowi 40% organizacji liczących 200 i więcej uczestników, podczas gdy udział tych placówek w próbie badawczej wynosi 52%.

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

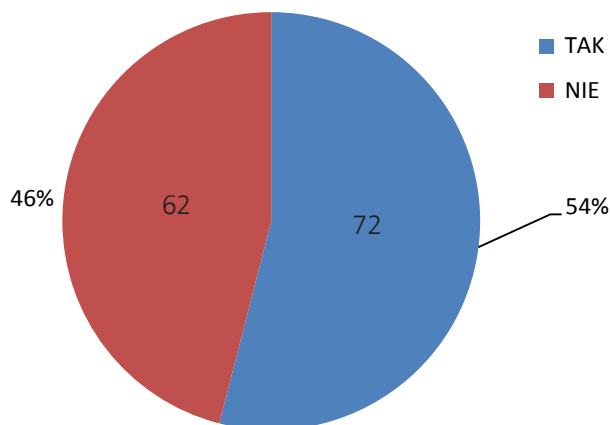
Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2022*

II.1.6. Zabezpieczenie finansowe działalności organizacji

54% badanych wskazało, że posiada samodzielność finansową. Na brak samodzielności finansowej wskazało 46% organizacji.

Wykres II.1.6.1. Odpowiedź na pytanie: „Czy organizacja posiada samodzielność finansową?”

Swój status finansowy jako samodzielny określiły organizacje, które powstały zarówno przed rokiem 2000, jak i po nim.

Organizacje te pochodziły zarówno z krajów europejskich, jak i spoza Europy: Argentyna, Australia, Belgia, Chorwacja, Czechy, Francja, Hiszpania, Irlandia, Kazachstan, Niemcy, Norwegia, Rosja, Słowacja, Szkocja, Szwajcaria, Szwecja, Ukraina, Wielka Brytania, Włochy.

Organizacje określające siebie jako „samodzielne finansowo” środki finansowe pozyskują z:

- wynajmu lokalu, jednak sporadycznie – tę formę działalności gospodarczej wskazała tylko jedna organizacja z Republiki Czeskiej;
- własne fundusze – organizowanie imprez kulturalno-rozrywkowych, teatralnych;
- datki lokalnych firm oraz kwestowanie – organizacje w Australii;
- składki, 2% od podatku dochodowego – jedno wskazanie organizacji z Czech, inne organizacje z tego kraju nie wskazały tego źródła;
- kwestowanie i datki darczyńców (trzy wskazania: Belgia, Australia i Wielka Brytania);
- składki członkowskie – większość organizacji, ponieważ pozwala im na to status prawny;
- czesne za szkołę (wpłaty od rodziców) – w przypadku organizacji prowadzących szkoły;
- dotacje, projekty, konkursy – wszystkie organizacje.

Dotacje pochodzą zarówno ze środków lokalnych lub kraju zamieszkania, jak i z budżetu Państwa Polskiego.

Środki polskie dystrybuowane są przez: ambasady i konsulaty, polskie organizacje pozarządowe (w kolejności frekwencyjnej: Fundacja Wolność i Demokracja, Stowarzyszenie Wspólnota Polska, Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”).

Tylko jedna organizacja (z Hiszpanii) wskazała, że korzysta przede wszystkim z programu Erasmus+.

Tabela II.1.6.1. Organizacje, które wskazały, że są samodzielne finansowo

Lp.	Kraj	Rok utworzenia	Skąd organizacja pozyskuje wsparcie finansowe na realizację działań statutowych?
1.	Szwajcaria	1870	Fundacja
2.	Czechy	1922	wkład członków (zakup znaczków członkowskich), środki finansowe uzyskane z projektów
3.	Argentyna	1946	kwoty członkowskie
4.	Republika Czeska	1947	z projektów, darów, Miasto Karwina, Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”, Stowarzyszenie Wspólnota Polska, Konsulat Generalny RP w Ostrawie, składki członkowskie
5.	Republika Czeska	1947	dotacje gminy, znaczki członkowskie
6.	Republika Czeska	1947	z własnej działalności gospodarczej (wynajem lokalu)
7.	Australia	1952	Stanowy Departament Edukacji, składki rodziców, granty, dofinansowanie z konsulatu, Polish Association of Newcastle (organizacja rodziców)
8.	Australia	1962	z różnych źródeł
9.	Norwegia	1988	czesne opłacane przez rodziców, opiekunów, granty
10.	Ukraina	1989	organizacje pozarządowe, KPRM, własne składki
11.	Rosja	1993	datki członkowskie, pomoc miejscowych władz oraz pomoc polskich organizacji
12.	Szwecja	1993	z Polski, czasami od władz szwedzkich
13.	Niemcy	1995	obecnie są prowadzone tylko zajęcia z języka polskiego dla dzieci, finansowane z projektów rozpisanych przez Konsulat w Hamburgu, składki członkowskie
14.	Belgia	1996	czesne od rodziców, dotacje z Polski, działalność społeczna na rzecz szkoły, sponsorzy
15.	Ukraina	1996	Fundacja Wolność i Demokracja, Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Lp.	Kraj	Rok utworzenia	Skąd organizacja pozyskuje wsparcie finansowe na realizację działań statutowych?
16.	Kazachstan	1997	polskie organizacje pozarządowe, Stowarzyszenie Wspólnota Polska, Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”, Fundacja Wolność i Demokracja, Ambasada RP w Kazachstanie
17.	Niemcy	1997	składki, dofinansowania, pomoc parafii przez darmowe wynajęcie sal
18.	Francja	1998	składki oraz dofinansowania placówek dyplomatycznych oraz oświatowych
19.	Niemcy	1999	składki, datki
20.	Hiszpania	2000	projekty w ramach Erasmus+, dotacje na konkretny projekt z DDPIK <i>via</i> Konsulat RP w Barcelonie
21.	Australia	2003	własne fundusze z organizowania imprez kulturalno-rozrywkowych, przy wsparciu lokalnych firm; dotacje Konsulatu RP w Sydney/Wspólnoty Polskiej/Fundacji Wolność i Demokracja
22.	Francja	2004	dofinansowanie z KPRM
23.	Chorwacja	2007	MSZ (Ambasada RP), KPRM, Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”, Urząd Miasta Split
24.	Słowacja	2007	Stowarzyszenie Wspólnota Polska lub Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”, składki (2% od podatku dochodowego)
25.	Irlandia Północna, Wielka Brytania	2008	opłaty rodziców za naukę, granty z organizacji w UK, Wspólnoty Polskiej, Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Belfascie
26.	Islandia	2008	czesne za szkołę, sponsorzy, projekty (np. ORPEG, Stowarzyszenie Wspólnota Polska i Fundacja Wolność i Demokracja)
27.	Argentyna	2012	KPRM
28.	Irlandia	2012	składki członkowskie
29.	Szkocja	2014	czesne za szkołę, dofinansowanie na projekty z organizacji szkockich/polskich
30.	Italia	2015	dofinansowanie KPRM
31.	Wielka Brytania	2015	prywatna dotacja prezesa
32.	Francja	2016	Konsulat w Lyonie (sporadycznie)
33.	Wielka Brytania	2016	czesne za szkołę, Stowarzyszenie Wspólnota Polska, Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”
34.	Belgia	2017	Stowarzyszenie Wspólnota Polska, Polska Macierz Szkolna w Belgii, rodzice uczniów, sponsorzy
35.	Hiszpania	2017	dotacje Ministerstwa, wpłaty członkowskie
36.	Włochy	2017	KPRM, Ambasada Polska w Rzymie, sponsorzy

Lp.	Kraj	Rok utworzenia	Skąd organizacja pozyskuje wsparcie finansowe na realizację działań statutowych?
37.	Australia	2018	granty, dotacje i kwestowanie
38.	Austria	2018	KPRM, Stowarzyszenie Wspólnota Polska, Fundacja Wolność i Demokracja, rodzice, środki własne A. Kaniecka
39.	Ukraina	2018	Fundacja Wolność i Demokracja, Stowarzyszenie Wspólnota Polska, opłaty za kursy języka polskiego
40.	Wielka Brytania	2018	dotacje na projekty
41.	Czechy	2019	Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”, Gmina Wedrynia, występy zespołu teatralnego
42.	Wielka Brytania	2021	darczyńcy oraz Ambasada RP
43.	Irlandia	2021 – nowa nazwa, wcześniej od 2008	składki rodziców dzieci uczęszczających do Szkoły Polskiej w Limeric, przy której działa stowarzyszenie, dofinansowanie z Ambasady RP w Dublinie

Organizacje, które określiły swój status jako niesamodzielny finansowo, to te, które powstały zarówno przed rokiem 2000, jak i po nim. W tym przypadku czas działania organizacji nie ma wpływu na jej samodzielność finansową. Analiza statystyczna nie wykazuje zależności tych dwóch kryteriów. Należy zauważyć, że na określenie statusu finansowego nie ma także wpływu źródło finansowania, ponieważ sposoby pozyskiwania funduszy na działalność, wymienione przez przedstawicieli tej grupy organizacji, są takie same, jak w grupie podmiotów określających się jako samodzielne finansowo.

Jedna z organizacji poszerzyła katalog źródeł o: *dotacje od lokalnych organizacji polonijnych, głównie Polonia Centre of Windsor, Polish Canadian Congress and Polish Canadian Business Association of Windsor*. Jest to istotne wskazanie, które pozwala wnioskować o potrzebie budowania silnych organizacji polonijnych o co najmniej krajowym zasięgu, które byłyby wsparciem dla jej filii, oddziałów itp.

Tabela II.1.6.2. Organizacje, które wskazały, że nie są samodzielne finansowo

Kraj	Rok utworzenia organizacji:	Skąd organizacja pozyskuje wsparcie finansowe na realizację działań statutowych?
Brazylia	2018	A organização obtém apoio financeiro a partir de ações de voluntários, eventos festivos e culturais, através do Consulado Geral da República da Polônia em Curitiba a partir de realizações de projetos e com a secretaria da cultura do município. [Organização pozyskuje wsparcie finansowe z akcji wolontariackich, imprez świątecznych i kulturalnych, za pośrednictwem Konsulatu Generalnego RP w Kurytybie, na podstawie realizacji projektów oraz od miejskiego sekretarza kultury.]

Kraj	Rok utworzenia organizacji:	Skąd organizacja pozyskuje wsparcie finansowe na realizację działań statutowych?
Czechy	1904 / 2002 – nowa forma prawna	budżet państwa, dofinansowanie gminy
Argentyna	1918	składki członkowskie, organizowanie akademii, udział w festiwalach międzynarodowych, wsparcie Wspólnoty Polskiej i ORPEG (książki)
Ukraina	1989	Fundacja Wolność i Demokracja, Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”, Konsulat RP w Winnicy
Ukraina	1989	pomoc osób fizycznych, Fundacja Wolność i Demokracja, Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”
Macedonia	1991	Stowarzyszenie Wspólnota Polska, środki finansowe na projekty były kierowane do Ambasady RP i „należało się spierać z osobą odpowiedzialną za finanse, nieciekawe rozwiązanie”
Ukraina	1992	wkłady członkowskie, Fundacja Wolność i Demokracja, Stowarzyszenie Wspólnota Polska
Ukraina	1992 jako Polskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe, a od 2006 jako Chmielnicki Oddział Zjednoczenia Nauczycieli Polskich na Ukrainie	Fundacja Wolność i Demokracja, Stowarzyszenie Wspólnota Polska, Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” (dofinansowanie Pierwszej Studenckiej Olimpiady Polonistycznej 2021)
Mołdawia	1994	Stowarzyszenie Wspólnota Polska, Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”
Ukraina	1995	wnioski na dofinansowanie do odpowiednich organizacji
Włochy	1995	składki członków, dofinansowanie z KPRM do wydania Biuletynu Polonia Włoska
Ukraina	1995	składki członkowskie, wsparcie sponsora, fundacji z Polski
Włochy	1996	składki, pomoc Ambasady RP
Niemcy	1997	Konsulat Generalny w Kolonii, Stowarzyszenie Wspólnota Polska
Hiszpania	1998	składki członkowskie, dofinansowania z Ambasady oraz MSZ
Ukraina	1998	Fundacja Wolność i Demokracja, Konsulat RP w Łucku, własne składki członkowskie
Ukraina	2001	fundacje w Polsce, darczyńcy z Ukrainy
Ukraina	2002	Fundacja Wolność i Demokracja, składki rodziców
Ukraina	2002	Fundacja Wolność i Demokracja, Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”
Italia - Włochy	2003	projekty, sponsorzy, wkład własny
Ukraina	2006	Fundacja Wolność i Demokracja, Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Kraj	Rok utworzenia organizacji:	Skąd organizacja pozyskuje wsparcie finansowe na realizację działań statutowych?
Ukraina	2007	polskie fundacje pozarządowe
Kanada	2008	dotacje od lokalnych organizacji polonijnych, głównie Polonia Centre of Windsor, Polish Canadian Congress and Polish Canadian Business Association of Windsor
Kazachstan	2008	polskie fundacje pozarządowe
Ukraina	2008	Fundacja Wolność i Demokracja, Konsulat RP w Winnicy
Ukraina	2009	urząd miasta, Fundacja Wolność i Demokracja, rodzice
Mołdawia	2010	Wspólnota Polska, Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” oraz za pośrednictwem Ambasady RP w Kiszyniowie
Ukraina	2010	Fundacja Wolność i Demokracja
Ukraina	2010	Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”, Fundacja Wolność i Demokracja
Litwa	2010	KPRM
Ukraina	2010	środki własne
Italia	2011	Kolacje Polskie, składki roczne członków stowarzyszenia, środki uzyskiwane z Konsulatu Generalnego w ramach konkursu Polonia i Polacy za granicą
Ukraina	2011	składki członkowskie, projekty
Ukraina	2012	dofinansowania i wpłaty rodziców dzieci
Ukraina	2013	składki członkowskie i dobrowolne, dofinansowanie od fundacji z Polski
Wielka Brytania	2014	środki własne
Ukraina	2015	Fundacja Wolność i Demokracja
Ukraina	2016	polskie organizacje, wkład własny
WŁOCHY	2016	dotacje
Włochy	2016	projekty polonijne
Hiszpania	2019	KPRM
Włochy	2020	składki rodziców i dofinansowania

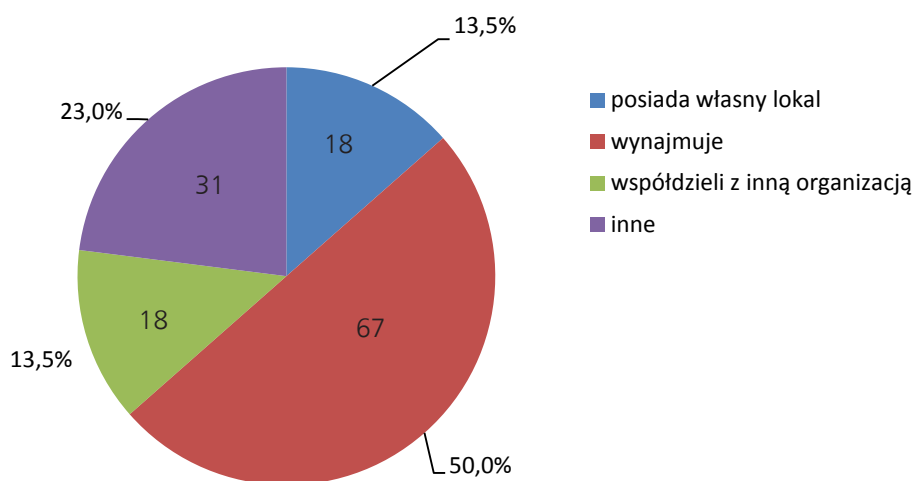
**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2022*

Formy dysponowania lokalem

Wykres II.1.6.2. Odpowiedź na pytanie: „Z jakiego lokalu korzysta organizacja”

II.1.7. Czy samodzielność finansowa wiązana jest z posiadaniem nieodpłatnego dostępu do lokalu/dysponowaniem własnym lokalem?

Respondenci określili samodzielność finansową organizacji bez związku ze źródłem finansowania oraz nie wiążąc jej z posiadaniem do dyspozycji własnego lokalu lub współdzielenia go z innymi podmiotami.

Tabela II.1.7.1. Lokal a samodzielność finansowa

Kraj	Rok utworzenia organizacji	Czy organizacja posiada samodzielność finansową?	Z jakiego lokalu korzysta organizacja?
APBPDN	2018	NIE	współdzieli z inną organizacją
Szwajcaria	1870	TAK	posiada własny lokal
Czechy	1904 / 2002 – nowa forma prawna	NIE	posiada własny lokal
Argentyna	1918	NIE	posiada własny lokal
Czechy	1922	TAK	współdzieli z inną organizacją
Argentyna	1946	TAK	posiada własny lokal
Republika Czeska	1947	TAK	posiada własny lokal
Republika Czeska	1947	TAK	posiada własny lokal
Australia	1952?	TAK	posiada własny lokal
Ukraina	1989	NIE	współdzieli z inną organizacją

Kraj	Rok utworzenia organizacji	Czy organizacja posiada samodzielność finansową?	Z jakiego lokalu korzysta organizacja?
Ukraina	1989	NIE	współdzieli z inną organizacją
Mołdawia	1994	NIE	posiada własny lokal
Włochy	1995	NIE	współdzieli z inną organizacją
Ukraina	1995, w związku ze zmianami prawnymi odnowienie rejestracji w 2017	NIE	pomieszczenie udostępnione przez prywatnego przedsiębiorcę
Niemcy	1999	TAK	pomieszczenia parafialne
Ukraina	2001	NIE	budynek Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie
Australia	2003	TAK	Korzysta z Domu Polskiego, który jest własnością Fundacji Polskiej
Ukraina	2006	NIE	posiada własny lokal
Islandia	2008	TAK	współdzieli z inną organizacją
Kazachstan	2008	NIE	posiada własny lokal
Ukraina	2008	NIE	współdzieli z inną organizacją
Ukraina	2009	NIE	współdzieli z inną organizacją
Ukraina	2011	NIE	współdzieli z inną organizacją
Ukraina	2015	NIE	współdzieli z inną organizacją
Hiszpania	2019	NIE	współdzieli z inną organizacją

Różowe tło – podmioty, które wskazały brak samodzielności finansowej

II.1.8. Działalność, która przynosi organizacji rozpoznawalność w środowisku

Organizacje powstałe najwcześniej spośród opisywanych w grupie (1951 r., 1953 r.) prowadzą działalność okazjonalną, związaną z cyklem świąt religijnych i narodowych, mającą formę festynów, wydarzeń kulturalnych.

Należy natomiast zwrócić uwagę na szerokie spektrum działań pomocowych podejmowanych przez organizację powstałą w roku 2018 i funkcjonującą w Norwich w Wielkiej Brytanii.

Inne organizacje, co należy podkreślić, cenione są za działalność edukacyjną i kulturalną, którą charakteryzuje wysoki poziom, a także za kulturę organizacyjną. Rozpoznawalności służy też współpraca z władzami lokalnymi.

Zwraca uwagę wielość działań podejmowanych przez organizację z Żytomierza, która m.in. przygotowuje wystawy fotograficzne poświęcone Polakom i polskim miejscowościom w Żytomierzu i obwodzie, podejmuje opiekę nad weteranami WP Żytomierszczyzny.

Tabela II.1.8.1. Organizacje charytatywne (12)

Kraj	Miasto	Rok utworzenia organizacji	Rodzaj prowadzonej działalności, poprzez którą organizacja jest rozpoznawalna w środowisku polonijnym (flagowy produkt, wydarzenie, konkurs, akcja etc.)
Wielka Brytania	Norwich	2018	Jesteśmy jedyną społeczną organizacją polonijną w Norfolk i największą na wschodzie Anglii. Jesteśmy rozpoznawalni z szeregu działań społecznych. Zajmujemy się trudnymi przypadkami przemocy w rodzinie, porwań, gwałtów, uzależnień od alkoholu, bezdomności czy ekstradycji. Pomagamy mniejszościom i Polakom w lokalnych więzieniach. Współpracujemy z niemal wszystkimi znaczącymi organizacjami pozarządowymi i rządowymi na terenie Norfolk i Suffolk. Przez ostatnie działania związane z Ukrainą staliśmy się głównym i oficjalnym miejscem wsparcia rodzin ukraińskich (sponsorów) i pomostem pomiędzy Norwich City Council a uchodźcami. Posiadamy również magazyn z datkami dla potrzebujących.
Wielka Brytania	Corby	2018	Działalność szkoły: edukacja polonistyczna, organizacja jasełek, kiermaszu wielkanocnego i innych polskich świąt.
Wielka Brytania	Aberdeen	2007	Nauczanie oraz organizacja wielu wydarzeń dla Polaków w Aberdeen – pikniki, mikołajki, prowadzenie przygotowania do sakramentów, wycieczki i pielgrzymki, konkursy, grupy teatralne i zajęcia pozalekcyjne.
Anglia	Reading	1953	Festyny Polonijne w Reading.

19

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2022*

Kraj	Miasto	Rok utworzenia organizacji	Rodzaj prowadzonej działalności, poprzez którą organizacja jest rozpoznawalna w środowisku polonijnym (flagowy produkt, wydarzenie, konkurs, akcja etc.)
Wielka Brytania	Glasgow	2012	Regularne (sobotnie) zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży prowadzone w języku polskim.
Wielka Brytania	Nottingham	1951	Polish Heritage Days, Mikołajki, Kiermasz Bożonarodzeniowy oraz wycieczki edukacyjne.
Wielka Brytania	Aberdeen	2007	Wysoki poziom nauczania – świetny budynek szkoły (znana szkoła prywatna Albyn). Coroczny piknik polski.
Ukraina	Korostyszew	2013	Nauczanie języka polskiego.
Ukraina	Żytomierz	2010	Rozpoznawalność w środowisku polonijnym poprzez organizację wystaw fotograficznych poświęconych Polakom i polskim miejscowościom w Żytomierzu i obwodzie. Opieka nad weteranami WP Żytomierszczyzny.
Ukraina	Dnipro	2007	Otwarte lekcje języka polskiego, historii Polski, spektakle, wystawy tematyczne, festiwale, dyktanda języka polskiego, konkursy.
Wielka Brytania	Thetford	2012	Nauka, zabawa, opieka, rozwój dzieci i młodzieży, czytelnictwo (własna biblioteka). Rozpoznawana jako silna i prężna organizacja, często stawiana za wzór i odwiedzana przez lokalnych radnych (councilors).
Wielka Brytania	Glasgow	2012	Polish Heritage Days, warsztaty metodyczne dla nauczycieli z zakresu historii we współpracy z IPN OBEN Warszawa.

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2022*

II.1.9. Placówki prowadzone lub wspierane przez poszczególne organizacje polonijne

Należy zauważyć, że analiza struktur poszczególnych organizacji wykazuje różnorodność form powiązania jednostek z organizacją parasolową. Najczęściej są federacje, oddziały czy jednostki o statusie członka stowarzyszenia. Nie ma więc prostych zależności związanych np. ze wsparciem finansowym. Cztery organizacje spośród wymienionych w powyższym zestawieniu regularnie finansowo wspierają współpracujące placówki.

Silne związki reprezentujące dane środowisko, np. Związek Nauczycieli Języka Polskiego i Pedagogów w Niemczech, Zrzeszenie Nauczycieli Polskich w Australii, mają przede wszystkim znaczenie w reprezentowaniu poszczególnych placówek na zewnątrz, wobec zarówno władz kraju, w którym działają, jak i wobec władz Polski. Ważna jest także możliwość wspólnego ubiegania się o dofinansowania, wspólna realizacja projektów, ale też tworzenie tożsamości i jakości merytorycznej, organizacyjnej.

Godne zauważenia jest podtrzymywanie działalności Związku Harcerstwa Polskiego, które, jak wynika z rozmów z przedstawicielami organizacji, stanowią ważną formę formacji dzieci i młodzieży oraz popularyzacji kultury polskiej. Z analizy bazy organizacji wynika także, że istnieje tradycja kontynuacji bractwa gimnastycznego „Sokół”.

Docenienia i wsparcia wymagają inicjatywy takie jak np. w Brazylii, które instytucjonalnie przechowują pamięć o pierwszych osadnikach polskich.

W aktualnej sytuacji geopolitycznej, mając na uwadze liczbę Polaków mieszkających wciąż w Kazachstanie, ale też wciąż nieliczną repatriację, należy docenić Związek Polaków w Kazachstanie, który ma 15 swoich organizacji.

Tabela II.1.9.1. Organizacje, które prowadzą, nadzorują działania co najmniej 3 jednostek

Nazwa organizacji	Kraj	Liczba prowadzonych placówek	Rodzaj placówki
Edukator Centrum Dyrektorów i Kadr Zarządzających polskich szkół UK	Wielka Brytania	60	szkoła podstawowa
Worcestershire Polish Association	Wielka Brytania	5	placówka kulturalna
Związek Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie	Kanada	ZNP w Kanadzie podzielony jest na Zarząd Główny i 6 oddziałów na terenie całej Kanady	nie prowadzi żadnej placówki

Nazwa organizacji	Kraj	Liczba prowadzonych placówek	Rodzaj placówki
Polska Szkoła w Glasgow	Wielka Brytania	3	przedszkole; szkoła podstawowa; lekcje języka polskiego jako obcego
Polish Scouting Association Ireland (Związek Harcerstwa Polskiego)	Irlandia	21	jednostki harcerskie (grupy)
Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie	Ukraina	9	szkoła podstawowa, szkoła średnia, placówka kulturalna, Uniwersytet Trzeciego wieku, Kursy języka polskiego dla dorosłych, media
Związek Polaków w Kazachstanie	Kazachstan	14 organizacji 15 oddziałów	organizacje biura polonijne
Związek Nauczycieli Języka Polskiego i Pedagogów w Niemczech	Niemcy	60	szkoła podstawowa, szkoła średnia
Associação Polono Brasileira Padre Daniel Niemiec	Brazylia		organizacja zarządza Muzeum Etnograficznym Emigracji Polskiej dzielnicy Santana, Cruz Machado, kościołem miasta Rio do Banho, pierwszym kościołem zbudowanym przez polskich emigrantów oraz pomnikiem upamiętniającym przybycie dwóch pierwszych imigrantów w gminie
Zrzeszenie Nauczycieli Polskich	Australia	5	szkoła podstawowa, szkoła średnia

II.2.1. Efekty działań, z których badane organizacje są dumne

Tabela II.2.1.1. Efekty działań, z których organizacje są dumne

Kraj	Miasto	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni to:
Wielka Brytania	Norwich	Najważniejsze to: stworzenie zaufanego i największego na wschodzie Anglii miejsca wsparcia rodzin polskich w trudnych sytuacjach życiowych, walka z bezdomnością, powołanie grupy AA, pomoc przy tworzeniu polskich szkół, organizacja polskich wyborów i dyżurów paszportowych, a także wywieszenie polskiej flagi na urzędzie miasta w Norwich (pierwszy raz w historii) w dniu 11 listopada. Dodatkowo możemy być dumni z wypracowania niezwykle bliskiej relacji między lokalnymi władzami a naszą organizacją.
Wielka Brytania	Corby	Kultywowanie polskich tradycji: Dzień Niepodległości, jasełka, wybieżka dla uczniów
Wielka Brytania	Aberdeen	Świetna znajomość języka polskiego przez dzieci, wyniki można zauważyć gdy dzieci wracają po Polski i mają bardzo dobre wyniki w nauce. Przyjaźnie, które dzieci nawiązują w szkole – po ukończeniu szkoły uczniowie często spotykają się w domach i biorą udział w życiu polonijnym. Integracja środowiska nauczycieli oraz ich kształcenie i rozwój – obecnie 6 nauczycieli podjęło się awansu zawodowego, 4 studiuje na wyższych uczelniach, nauczyciele biorą udział w licznych kursach. Szkoła daje możliwość rozwoju zawodowego w Szkocji – wiele osób, które podjęły pracę w szkole, a w życiu prywatnym np. sprzątało, dziś zostało nauczycielami i asystentami nauczycieli w szkołach szkockich.
Anglia	Reading	Coroczne turnieje wiedzy klas starszych. Uczestnictwo i organizacja festynów polonijnych przez 9 lat.
Wielka Brytania	Glasgow	Bardzo dobra umiejętność posługiwania się językiem polskim przez polonijne dzieci z naszej szkoły, udział naszych uczniów w konkursach organizowanych przez inne organizacje polonijne lub przez organizacje z Polski.
Wielka Brytania	Nottingham	Wysokie miejsca podczas konkursów międzynarodowych oraz bardzo dobre wyniki z egzaminów GCSE i Alevel
Wielka Brytania	Aberdeen	Liczba uczniów – 567 w 2022. Dobra opinia szkoły – przyjazna dla dzieci, szanująca rodziców, pomagająca biedniejszym i niepełnosprawnym (zwolnienie z opłat) Konkursy – otrzymujemy wiele nagród. Strony FB – pięknie prowadzona, śliczne fotografie oraz niektóre teksty redagowane przez dziennikarza.
Ukraina	Korostyszew	Nasi uczniowie uczą się historii Polski, języka polskiego, uczestniczą w wydarzeniach patriotycznych, konkursach i dyktandach, zdobywają wysokie wyniki w nauce języka polskiego, studiuje na uniwersytetach w Polsce, mają świadomość, że są Polakami i Polkami, bardzo to cenią i są dumni z tego.

Kraj	Miasto	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni to:
Ukraina	Żytomierz	Każde realizowane przez nas działanie, naszym zdaniem, jest skutecznie wykonane, co pozwala nasz każdy projekt rozwijać, kontynuować, nawiązywać nowe kontakty i dalej realizować zadania.
Ukraina	Dnipro	Występy Zespołów Folklorystycznych i Teatralnych, poziom znajomości języka polskiego uczniów Sobotniej Szkoły Języka Polskiego.
Wielka Brytania	Thetford	Dzięki naszej szkole i jej działalności rodzice mogą podjąć decyzję o powrocie do Polski, a ich dzieci z łatwością wejdą w polski system edukacji.
UK	Glasgow	W szkole 230 uczniów uczy się języka polskiego, historii i geografii Polski. Co roku najstarsi uczniowie zdają egzaminy GCSE i A Level.

II.2.2. Organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje), których działalność nie ma charakteru non-profit lub charytatywnego

Najstarszą organizacją, spośród uczestniczących w badaniu, jest Muzeum Polskie w Rapperswilu/Polenmuseum w Szwajcarii, które powstało w roku 1870. Pisząc o charakterystycznej działalności, respondenci w tym przypadku wskazali cezurę: „do 30 czerwca 2022 prowadzenie Muzeum, które było codziennie otwarte dla zwiedzających. Dla badaczy udostępnianie dokumentów archiwalnych”. Owo wskazanie wynikało z toczącego się procesu zmian organizacyjnych, których efekt, 1 lipca 2022 roku, na stronie placówki został określony jako: „Muzeum Polskie pozostanie w Rapperswilu. W mieście powstanie także szwajcarski oddział Instytutu Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego. Wspólną siedzibę znajdą w zakupionym właśnie przez państwo polskie kompleksie Schwanen w Rapperswilu, o czym poinformował minister kultury i dziedzictwa narodowego prof. Piotr Gliński”. (Muzeum Polskie zostaje w Rapperswilu! | Muzeum Polskie w Rapperswilu (<https://polenmuseum.ch/pl/aktualnosci/muzeum-polskie-zostaje-w-rapperswilu>); 02.12.2022).

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2022*

II.3.1. Wykaz działalności organizacji założonych przed rokiem 1980

Tabela II.3.1.1. Działalność organizacji założonych przed 1980 r.

Nazwa organizacji	Kraj	Rok założenia	Działalność, która wpływa na rozpoznawalność organizacji w środowisku
Základní škola s polským jazykem vyučovacím a Mateřská škola-Przedszkole Milíkov	Czechy	1904 / 2002 – nowa forma prawna	Dziecięce przedstawienia teatralne odgrywane parę razy w roku, konkursy śpiewacze, konkursy plastyczne, występy na imprezach okolicznościowych, współpraca z organizacjami polonijnymi (PZKO, Kongres Polaków w Republice Czeskiej, Macierz Szkolna w Republice Czeskiej, Wspólnota Polska...).
Związek Polaków w Kordobie (Asociación Polaca de Córdoba)	Argentyna	1918	Nasze stowarzyszenie należy do Związku Polaków w Argentynie i jest znane w całej Argentynie. W Cordobie jest też szanowane przez władze i mieszkańców miasta. Zawsze bierzemy udział w działaniach miasta, w festiwalach i paradach. Dajemy informacje w sieci, rozdajemy ulotki, rozpowszechniamy je w wywiadach radiowych i telewizyjnych. W gronie naszego Związku organizujemy akademie patriotyczne, obiady, warsztaty i inne działania kulturalne.
Polskie Towarzystwo Turystyczno-Sportowe „Beskid Śląski” w Republice Czeskiej	Czechy	1922	Organizowanie wycieczek, rajdów, imprez sportowych, wyjazdy na igrzyska polonijne, około 80 imprez w roku.
Związek Polaków i Sekcja B. Wojskowych Dom Polski Santa Fe	Argentyna	1946	Kurs języka polskiego, prowadzenie zespołu tańca, warsztaty kulturowe i sprzedaż typowych polskich dań.
Místní skupina Polského kulturně-osvětového svazu v Karviné - Ráji zs Miejscowe Koło Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Karwinie-Raju, stowarzyszenie	Republika Czeska	1947	Koncert kolęd, Bal Polski, tradycyjne ostatki, smażenie jajecznicy, odpust św. Anny połączony z festynem, Przenikanie Kultur, Kopa-czówka, Sylwester i wiele innych.
Miejscowe koło Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego Piotrowice koło Karwiny	Republika Czeska	1947	Akcje kulturalne.

Nazwa organizacji	Kraj	Rok założenia	Działalność, która wpływa na rozpoznawalność organizacji w środowisku
Polska Szkoła Językowa przy Klubie Polonijnym w Newcastle (NSW, Australia)	Australia	1952	Zajęcia językowe, wydarzenia kulturalne.
Federacja Polskich Organizacji w Wiktorii	Australia	1962	Turniej Wiedzy o Polsce, coroczne konferencje, LOM Australia.

Organizacje o najdłuższym spośród badanych czasie działania znajdują się w Szwajcarii, Argentynie, Republice Czeskiej.

W wymienionych działaniach zwraca uwagę informacja organizacji w Argentynie, która swoją trwałość i efektywność upatruje w powiązaniu ze związkiem ogólnokrajowym oraz w fakcie współdziałania z lokalną społecznością – samorządem, innymi miejscowymi organizacjami.

Trwałości organizacji sprzyja także regularna, cykliczna działalność, która wpisuje się w kalendarz imprez lokalnych. Motywujące do zgłębiania wiedzy o Polsce są konkursy (patrz: Australia). Zadbanie o ich zakres tematyczny, formę i ewentualne nagrody (nie tylko rzeczowe, ale przede wszystkim w formie stypendiów, wizyt w polskich placówkach kulturalnych itp.) powinno stać się domeną polskich placówek rządowych, środowisk uczelnianych czy kulturalnych.

Na podstawie zebranych informacji można postawić tezę, że lokalne organizacje polonijne wspiera sieć/patronat polonijnej organizacji ogólnokrajowej (przykład Czech i Norwegii).

II.3.2. Działalność organizacji założonych pomiędzy rokiem 1980 a rokiem 1999

Tabela II.3.2.1. Działalność organizacji założonych pomiędzy rokiem 1980 a rokiem 1999

Nazwa organizacji	Kraj	Rok założenia	Działalność, która wpływa na rozpoznawalność organizacji w środowisku
Polska Szkoła Sobotnia im. św. Jana Pawła II w Oslo	Norwegia	1988	Nauczanie języka polskiego dzieci od lat 3 do 16. Proces jest ciągły od 34 lat.
Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie	Ukraina	1989	Dni Kultury Polskiej na Żytomierszczyźnie oraz Międzynarodowy Festiwal Kultury Polskiej „Tęcza Polesia”.

Nazwa organizacji	Kraj	Rok założenia	Działalność, która wpływa na rozpoznawalność organizacji w środowisku
Polskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe im. Józefa Rollego w Kamieńcu Podolskim	Ukraina	1989	Posiadamy logo organizacji, chór Sursum Corda oraz zespół dziecięco-młodzieżowy „Kwiat na kamieniu”.
Gródecki Oddział Związku Polaków na Ukrainie	Ukraina	1989	Założenie klas polskich, ubieganie się o budowę szkoły polskiej, opieka nad Szkołą Polską w Gródku, założenie w Szkole Polskiej muzeum „Oświata polska na Podolu”, prowadzenie przez 15 lat Regionalnego Festiwalu „Kwiaty Podola”, przedstawienia zespołu teatralnego „Natchnienie” w Szkole Polskiej i w kościele parafialnym, akcje: „Mogitę pradziada ocal od zapomnienia”, „Zachowamy dla przyszłych pokoleń polską gwarę gródecką”, współpraca z organizacją „Młodzież Polska Gródzieńszczyzny” celem odnowienia jednego z najstarszych zabytków Gródka – studni św. Anny, wydanie zbioru polskich legend zapisanych w Gródku.
Macedońsko-Polskie Towarzystwo Kultury „WARDAR”	Macedonia	1991	Organizacja (regularnie już od 15 lat) mszy św. raz w miesiącu, które celebryje kapelan WP z misji w Kosowie; andrzeżki (tradycja, obyczaje, zabawa). Nastawienie na Macedończyków, aby przybliżyć im tradycję Polski (najbardziej atrakcyjna promocja Polski).
Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej oddział w Żółkwi	Ukraina	1992	Wydarzenia, akcje, prowadzenie strony na Facebooku.
Chmielnicki Oddział Zjednoczenia Nauczycieli Polskich na Ukrainie	Ukraina	1992 jako Polskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe, a od 2006 jako Chmielnicki Oddział Zjednoczenia Nauczycieli Polskich na Ukrainie	Działalność oświatowa: Olimpiada Literatury i Języka Polskiego, Olimpiada Historii Polski, dyktando polskie na Ukrainie: „Ja piszę... Ty piszesz... My piszemy”, prowadzenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Polska Szkoła Sobotnia prowadzona od 1993 r., uroczystości okolicznościowe. Działalność patriotyczna: odświeżenie pomników, tablic ku czci miejsc pamięci polskiej, organizacja konferencji międzynarodowych o Polakach na Podolu.
Kulturalno-Narodowa Organizacja Społeczna „Polonia” Republiki Chakacji	Rosja	1993	Pismo Kongresu Polaków w Rosji „Rodacy” (wydawane i redagowane w Abakanie od 1997 r.), zespół ludowy „Syberyjski Krakowiak” (powstał w 1997 r.).
Polskie Towarzystwo Teatralne w Szwecji	Szwecja	1993	Przedstawienia dla dzieci, dorosłych (m.in. kabarety), konkurs Polskich Młodych Talentów.

Nazwa organizacji	Kraj	Rok założenia	Działalność, która wpływa na rozpoznawalność organizacji w środowisku
Stowarzyszenie Kultury Polaków „Dom Polski” w Bielcach	Mołdawia	1994	Działalność zespołów, pomoc starszym członkom Stowarzyszenia, działalność informacyjno-medialna, wydarzenia okolicznościowe: Konkurs „Kresy”, olimpiada, sobotnio-niedzielne zajęcia z przedszkolakami, spotkania koła Seniorów, spotkania Koła Polskich Mam, spotkania drużyny harcerskiej.
Związek Polaków we Włoszech	Włochy	1995	Biuletyn „Polonia Włoska”.
Towarzystwo Krzewienia Kultury Polskiej POLO-NUS w Kilonii	Niemcy	1995	Biblioteka polska, zajęcia z języka polskiego.
Towarzystwo Kultury Polskiej Zakarpacia im. Gniewy Wołosiewicz	Ukraina	1995	Spotkania kulturalne, odsłonięcie Krzyża Pamięci na cmentarzu poległych w I wojnie światowej, wystawy artystyczne.
Stowarzyszenie „Światlica Polska”	Ukraina	1995.	Działalność kulturalno-oświatowa: promocja i nauczanie języka polskiego, kontynuowanie polskich tradycji i kultury, szczerzenie wiary katolickiej.
Polskie Centrum Kształcenia im. Jana Pawła II w Brukseli Centre d’Enseignement Polonais JP II asbl	Belgia	1996	Szkoła i jej działalność.
Stowarzyszenie polsko-włoskie Amici dell’Europa.	Włochy	1996	Msze św. po polsku, szkoła polonijna działająca przy Stowarzyszeniu.
Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Zdołbunowskiej	Ukraina	1996	Organizacja imprez okolicznościowych, konkursów i akademii patriotycznych.
Bildungszentrum zur Förderung der Polnischen Sprache, Kultur und Tradition bei der Polnischen Katholischen Mission Würzburg	Niemcy	1997	Prowadzenie dwóch szkół polonijnych, organizowanie uroczystości patriotycznych, polsko-niemieckie wymiany młodzieży.
Związek Polaków w Kazachstanie	Kazachstan	1997	Projekty prowadzone corocznie: „Pokaż swój Talent”, „Polska w kolorach biało-czerwonych”, akcje charytatywne.

Nazwa organizacji	Kraj	Rok założenia	Działalność, która wpływa na rozpoznawalność organizacji w środowisku
Związek Nauczycieli Języka Polskiego i Pedagogów w Niemczech	Niemcy	1997	Podnoszenie kwalifikacji nauczycieli, kongresy naukowe, wyjazdy edukacyjne dla dzieci i młodzieży oraz nauczycieli do Polski, polsko-niemieckie pertraktacje na arenie politycznej w sprawie polepszenia sytuacji nauki języka polskiego na terenie Niemiec, projekty szkolne (także on-line), konkursy szkolne, uroczyste zakończenia roku szkolnego.
Towarzystwo Kultury Polskiej w Kowlu	Ukraina	1998	Konkurs Poezji Śpiewanej w listopadzie, Konkurs „Jan Paweł II – życie i postęga kapłańska”.
Stowarzyszenie Kulturalne Baskijsko-Polskie Arrano-Zuria	Hiszpania	1998	Prowadzenie Szkoły Polskiej z Bilbao i Vitoria – Gasteiz „W Krainie Polskiego Słowa”.
Stowarzyszenie Rodziców Sekcji Polskiej	Francja	1998	Akcje i inicjatywy podejmowane w czasie wydarzeń licealnych: ogromna akcja promująca naukę polską: Polska Szkoła Matematyczna, artystów: Szkoła Paryska.
Chrześcijańskie Centrum Wspierania Tradycji, Kultury i Języka Polskiego przy Polskiej Parafii Katolickiej w Stuttgarcie	Niemcy	1999	Nauka języka polskiego dla dzieci, nauczanie języka niemieckiego dla dorosłych, konkursy recytatorskie, akademie okolicznościowe.

Zestawienie organizacji polonijnych powstałych w latach dziewięćdziesiątych XX wieku – uczestników badania – pozwala zauważyć, że po upadku ZSRR zarówno w Rosji, jak i w innych krajach – byłych republikach ZSRR – na Ukrainie, w Kazachstanie powstają organizacje polonijne, które podejmują działania kulturalne (zespoły śpiewacze, media polskojęzyczne), edukacyjne – systematyczne i formalne nauczanie języka polskiego. Każdy z ośrodków inicjuje też przedsięwzięcia historyczne: muzea (np. w Minusińsku na Syberii), olimpiady, budowanie pomników bohaterom polskim. Ten zakres działalności respondentów nazywają działalnością patriotyczną: „odstąpienie pomników, tablic ku czci miejsc pamięci polskiej, organizacja konferencji międzynarodowych o Polakach na Podolu”.

Należy zwrócić także uwagę na zamierzenia Związku Nauczycieli Języka Polskiego i Pedagogów w Niemczech, który m.in. założył „pertraktacje na arenie politycznej w sprawie polepszenia sytuacji nauki języka polskiego na terenie Niemiec”. Organizacje poszerzają swój zakres aktywności na obszary polityczne. Takie aspiracje bezwzględnie wymagają działania w ramach sieci/federacji oraz szerokiego wsparcia agendy Rządu Polskiego.

II.3.3. Wykaz działalności organizacji założonych w roku 2000 i później

Tabela II.3.3. Działalność organizacji założonych w roku 2000 i później.

Nazwa organizacji	Kraj	Rok założenia	Działalność, która wpływa na rozpoznawalność organizacji w środowisku
Stowarzyszenie Kulturalne Katalońsko-Polskie (Associació Cultural Catalanopolonesa)	Hiszpania	2000	Koncerty z udziałem polskich artystów (Trio Andrzeja Jagodzińskiego, Warsaw String Ensemble), kursy języka polskiego dla Katalończyków.
Kulturalno-Oświatowe Centrum im. Kornela Makuszyńskiego, placówka pozaszkolna polskiej mniejszości narodowej	Ukraina	2001	Prowadzenie zajęć z języka polskiego dla osób zdających egzamin Certyfikat znajomości języka polskiego jako obcego na różnych poziomach językowych, organizowanie Festiwalu Teatrów Dziecięcych Polskich Organizacji na Ukrainie pt. „Podaruj Dzieciom Uśmiech” (od 2001 r.), organizowanie akcji charytatywnej „Stryjskie Pole Nadziei” – pomoc osobom chorym onkologicznie (od 2014 r.), promocja kultury polskiej poprzez zorganizowanie spotkań edukacyjnych w lokalnych placówkach oświatowych miasta Stryja.
Organizacja pozarządowa „Polonijny Uniwersytet m. Jaworowa”	Ukraina	2002	Edukacja polonijna dzieci i młodzieży, osób dorosłych, badania historyczne i krajoznawcze (w kształcie konferencji, wycieczek, gier terenowych).
Polskie Kulturalno-Oświatowe Stowarzyszenie im. H. Sienkiewicza w Malinie	Ukraina	2002	Nauczanie języka polskiego, obchody narodowych świąt i religijnych (katolickich).
Associazione dei Polacchi in Calabria – Związek Polaków w Kalabrii	Italia – Włochy	2003	Działalność kulturalna, edukacyjna, społeczna, cykliczne konkursy, seminaria naukowe; reprezentowanie cudzoziemców w Prefekturze w RC, współpraca międzynarodowa z innymi organizacjami polonijnymi.

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2022*

Nazwa organizacji	Kraj	Rok założenia	Działalność, która wpływa na rozpoznawalność organizacji w środowisku
The Polish Teachers Association Zrzeszenie Nauczycieli Polskich	Australia	2003	Dla nauczycieli – organizowanie konferencji z udziałem zaproszonych pedagogów z Polski, cyklicznych spotkań połączonych z dzieleniem się pomysłami ciekawych lekcji; indywidualne konsultacje i pomoc metodyczna. Dla rodziców – organizowanie paneli dyskusyjnych np. <i>Moje dziecko w szkole</i> , <i>Dwa języki – dwie kultury</i> itp. Dla dzieci – doroczne konkursy, np. <i>Moja polska klasa w sobotniej szkole</i> . <i>Jan Paweł II największy Polak naszych czasów</i> . <i>Uczę się języka polskiego</i> ; <i>Mój Chopin, bo ja także jestem Polakiem</i> . <i>Ks. Jerzy Popiełuszko – wielki Kaptan i wielki Człowiek</i> . <i>Tradycje polskie z dala od Kraju</i> . <i>To wydarzyło się w czasie II Wojny Światowej</i> . <i>Jan Paweł II jako twórca oraz inspiracja dla twórców</i> . Aktualny Konkurs (także dla dorosłych): <i>Ocalić od zapomnienia</i> (historia szkolnictwa polskiego). Ponadto: cykliczne segmenty w polskim programie australijskiego radia SBS, publikacje w polskojęzycznych mediach: „Puls Polonii” i „Bumerang Polski” (online) oraz „Tygodnik Polski”, wydawany w Melbourne.
Stowarzyszenie Literka	Francja	2004	Nauczanie języka, przygotowanie do egzaminów do sekcji polskiej w Saint Germain en Laye.
Nowograd-Wołyńska Powiatowa Organizacja Kulturalno-Oświatowego Stowarzyszenia „Polonia Zwiagielszczyzna”	Ukraina	2006	Nauczanie języka polskiego, historii, kultury, wydarzenia, konkursy.
Polskie Towarzystwo Kulturalne „Polonez”	Chorwacja	2007	Wydarzenia kulturalne.
Stowarzyszenie Polonus w Żylinie	Słowacja	2007	Żylińskie Forum Mniejszości Narodowych, Dni Polskiej Kultury, 7 polskich zbiorów książkowych „ Bibliotek Polskich”, Akademia Języka Polskiego i Literatury, Festiwale Muzyki Polskiej, aktywny udział w projektach Interreg, regularne wykłady o polskiej literaturze, języku i kulturze, nauczanie języka polskiego, wystawy itp.

Nazwa organizacji	Kraj	Rok założenia	Działalność, która wpływa na rozpoznawalność organizacji w środowisku
Stowarzyszenia „Kresy we Francji”	Francja	2007	zainteresowanie tematyką historyczną i kulturową Kresów Polskich: konferencje, wystawy, wyjazdy na Kresy, wydanie albumu historycznego, projekcje filmów historycznych, spotkania z interesującymi ludźmi, placówkami współpracującymi z Polonią i organizacjami zainteresowanymi współpracą. Prezentacje w środowisku polonijnym odbywają się kilka razy w roku w środowiskach polsko-francuskich w regionie paryskim oraz Nord-Pas de Calais na północy Francji.
Dnipropetrowska Regionalna Społeczna Organizacja „Ośrodek Kultury Polskiej im. Karola Wojtyły”	Ukraina	2007	Otwarte lekcje języka polskiego, historii Polski, spektakle, wystawy tematyczne, festiwale, Dyktando Języka Polskiego, konkursy.
Polska Szkoła Uzupełniająca im. Mikołaja Kopernika w Newry, PSU	Irlandia Północna, Wielka Brytania	2008	Szkoła Polonijna dla dzieci i młodzieży (3-16 lat).
Polish Canadian Student Association of Windsor	Kanada	2008	Wystawy związane z kulturą i historią Polski na Uniwersytecie w Windsor. Tydzień kultury polskiej w Windsor.
Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Polskiej w Reykjavíku	Islandia	2008	Sobotnia nauka języka polskiego, historii i geografii Polski.
Stowarzyszenie Polaków Rejonu Astrachańskiego „Polonia”	Kazachstan	2008	Nauczanie języka polskiego, zespół „Polonia”.
Starokrasnoszorskie Towarzystwo Kultury Polskiej im. Jana Pawła II	Ukraina	2008	Zespół Folklorystyczny Górali Czadeckich „Dolinianka”.
Kulturalno-Oświatowe Centrum Polskiej Mniejszości Narodowej w Połonnem	Ukraina	2009	Punkt nauczania języka i kultury polskiej, wydarzenia kulturalne, konkursy, festiwale.
Chrześcijańsko-Demokratyczny Związek Polaków w Winnicy	Ukraina	2010	Gazeta „Słowo Polskie”, oświata polonijna, opieka nad cmentarzami, projekty badawcze – polska operacja NKWD, polskie nekropolie na Podolu, Polacy z Ukrainy w niemieckich obozach w Polsce.

Nazwa organizacji	Kraj	Rok założenia	Działalność, która wpływa na rozpoznawalność organizacji w środowisku
Obwodowa organizacja społeczna „Studencki Klub Polski”	Ukraina	2010	Organizacja wystaw fotograficznych poświęconych Polakom i polskim miejscowościom w Żytomierzu i obwodzie żytomierskim, opieka nad Weteranami WP Żytomierszczyzny.
Stowarzyszenie „Związek Polaków w Sorokach”	Mołdawia	2010	Uczestnictwo w Festiwalu Grup Etnicznych w Sorokach, w 2020 r. został zorganizowany Polski Tydzień w Sorokach dofinansowany ze środków budżetu RP.
ZPL w Szyłokarczmie Sobotnia szkoła ZPL w Szyłokarczmie „Nad Niemnem”	Litwa	2010	Wydarzenia kulturalne.
Kulturalno-Oświatowe Centrum im. Juliusza Słowackiego Wspólnoty Polskiej m. Chmielnickiego	Ukraina	2010	Powołanie do życia i organizacja Festiwalu Polskiej Kultury na Chmielnicy „Perła Podola” (5 imprez).
Associazione „Via dell’Ambra”	Italia	2011	Dzięki współpracy z Konsulatem Generalnym w Mediolanie wydanie komiksu <i>Jak niedźwiedź Wojtek został żołnierzem</i> , od 2017 r. organizacja konkursu pt. „Kapral Wojtek dzielny chwyt, hołd mu składa cały świat” i publikacja kalendarza z ilustracjami z konkursu. Prezentacja historii Wojtka w środowisku wielonarodowym, przekład wierszyk o nim na ponad 20 języków i dialektów. Przetłumaczenie na język włoski wystawy prezentującej życie i dokonania rotmistrza Witolda Pileckiego.
Kulturalno-oświatowe centrum im. T. Czackiego	Ukraina	2011	Lekcje, szkolenia, scenki, czytania, warsztaty artystyczne, śpiewanie pieśni, opieka nad miejscami pamięci, promowanie Polski po przez konferencje, imprezy sportowe, edukacyjne, kulturalne.
Polish Scouting Association Ireland (Związek Harcerstwa Polskiego)	Irlandia	2012	Zbiórki harcerskie, obozy letnie, kolonie zachowawcze, Betlejemskie Światło Pokoju.
Asociación Civil „Nueva Polonia” (Stowarzyszenie „Nowa Polonia”)	Argentyna	2012	Zespół pieśni i tańca, lekcje języka polskiego, udział w wydarzeniach gastronomicznych (polska kuchnia), w tym zakresie nawet dostaliśmy nagrodę, prezentacja cyklu filmów polskich, wystawy.

Nazwa organizacji	Kraj	Rok założenia	Działalność, która wpływa na rozpoznawalność organizacji w środowisku
Centrum Rozwoju i Partnerstwa POLONIA	Ukraina	2012	Prowadzenie Klubu Polskiego w Winnicy, organizacja egzaminów państwowych z języka polskiego jako obcego.
Nadzbruczańskie Stowarzyszenie Kultury i Języka Polskiego	Ukraina	2013	Organizacja Dni Kultury Polskiej, konkursów poezji polskiej, konkursów kolęd, nauka języka polskiego, prowadzenie dyktand dla dzieci w wieku szkolnym.
The White Red Eagle Association	Wielka Brytania	2014	Regularna (przynajmniej raz w miesiącu) wizyta oraz pomoc wolontariuszy przy odbudowie polskiego miejsca pamięci RAF Ingham.
Fun Little Education	Szkocja	2014	Polska Szkoła im. Marii Montessori (zajęcia piątkowe i sobotnie), Playgrupa/przedszkołe dla dzieci od lat 2 do 5 (zajęcia od poniedziałku do piątku), półkolonie dla dzieci.
Stowarzyszenie Kulturalne Videopyja	Włochy	2015	Telewizja internetowa.
Worcestershire Polish Association	Wielka Brytania	2015	Udział w konkursach, pielęgnowanie pamięci, etc.
Spółeczna Organizacja „Polskie Kulturalno-Oświatowe Stowarzyszenie miasta Krasifowa”	Ukraina	2015	Intelektualny Crossfit „Dla Niepodległej”, Turniej Szachowy „Dla Niepodległej”, quizy na platformie Kahoot!, historyczne gry komputerowe.
Mały Instytut Języka Polskiego „Poloniusz” (projekt Polskiego Stowarzyszenia Kulturalno-Edukacyjnego im. Adama Mickiewicza w Edynburgu)	Wielka Brytania	2016	Szkoła polonijna.
APS KLARIS	Włochy	2016	Szerzenie polskości, współpraca Włochy/Polska, projekty dla dzieci i rodzin, integracja, projekty Erasmus+.
Apulijskie Stowarzyszenie Polsko-Włoskie	Włochy	2016	Coroczny Tydzień Kultury Polsko-Włoskiej, polsko-włoskie spotkania literackie, Dzień Języka Ojczystego, Narodowe Czytanie, kursy języka polskiego w Centrum Języka i Kultury Polskiej.

Nazwa organizacji	Kraj	Rok założenia	Działalność, która wpływa na rozpoznawalność organizacji w środowisku
Marjanowski Związek Polaków na Ukrainie	Ukraina	2016	Lekcje języka polskiego, historii Polski, promocja kultury polskiej, konkursy poetyckie w języku polskim, Narodowe Czytanie, pisanie ogólnoukraińskiego polskiego dyktanda, obchody polskich świąt państwowych i religijnych.
Stowarzyszenie polsko-francuskie w Annecy/ Association franco-polonaise d'Annecy	Francja	2016	Lekcje języka polskiego, przedstawienia, spotkania mikołajkowe.
Stowarzyszenie Polskie w Sewilli LokoMotywa	Hiszpania	2017	Szkółka Polska LokoMotywa, mikołajki, Wigilia Polska, Tradycja Wielkanocna, spotkania z kulturą polską, Biblioteka Literatury Polskiej.
Stowarzyszenie Polska Szkoła w Hasselt „Polak Mały”	Belgia	2017	Polska Szkoła w Hasselt „Polak Mały”, Międzyszkolny Konkurs Recytatorski.
Stowarzyszenie Włosko-Polskie Ludoteka Wojtek w Ascoli Piceno	Włochy	2017	Dwie Ludoteki <i>Wojtek</i> o łącznej liczbie około 55 uczniów, święta tradycyjne i narodowe, wystawy i konferencje o słynnych Polakach, wycieczki kulturalne, spotkania polonijne, konkursy, promocja Polski.
Edukator Centrum Dyrektorów i Kadr Zarządzających polskich szkół UK	Wielka Brytania	2018	Szkolenia, „Słuchowisko”, „Śpiewowisko”, kwartalniki, leksykon nauczycieli i dyrektorów, konferencje, materiały edukacyjne, konkursy dla dzieci, konferencje, Dzień Edukacji Narodowej.
Polnischer Kulturverein Salzburg	Austria	2018	Szkoła Polska Salzburg, <i>Śniadania w szpilkach</i> dla polskich kobiet, „Ptasie radio” dla dzieci i młodzieży polskiej – Radiofabrik Salzburg.
Polskie Centrum Kulturalno-Edukacyjne „Drzewo”	Ukraina	2018	Kursy języka polskiego, klub dyskusyjny, wykłady literatury polskiej, święta i uroczystości, wieczory kina polskiego, Narodowe Czytanie.

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2022*

Nazwa organizacji	Kraj	Rok założenia	Działalność, która wpływa na rozpoznawalność organizacji w środowisku
Polish School WA Inc.	Australia	2018	Zajęcia z języka polskiego dla dzieci, młodzieży i dorosłych, organizowanie wydarzeń kulturalnych (Narodowe Czytanie), wydarzeń patriotycznych (apele okolicznościowe, biegi), warsztatów (wielkanocny, bożonarodzeniowy) dla lokalnej społeczności, organizacja wypoczynku dla dzieci (półkolonie i kolonie), współpraca z innymi organizacjami.
Teatr im. Jerzego Cienciały Wędrzynia	Czechy	2019	Rozwój kultury – realizacja spektakli teatralnych i ich prezentacji w Republice Czeskiej, w Polsce i innych krajach europejskich, edukacja w zakresie kultury, promowanie tradycji i zapewnianie spotkań na festiwalach teatralnych.
Stowarzyszenie Polonia Domus Nostra	Hiszpania	2019	Dzień Papieski, konkursy wewnątrzszkolne.
Szkoła Polonijna w Weronie „Konik Polski”	Włochy	2020	Szkoła polonijna.
De Reszke Association	Wielka Brytania	2021	koncert w Ognisku Polskim, wystawa online.
Polonijna Organizacja Edukacyjna	Irlandia	2021 – nowa nazwa, wcześniej od 2008	Przygotowanie maturzystów do egzaminu z języka polskiego w systemie irlandzkim, prowadzenie zajęć z matematyki, coroczna nagroda Stowarzyszenia dla uczniów, którzy wykazali się największą aktywnością w działaniach na rzecz Szkoły Polskiej.

Nowo powstałe organizacje ukierunkowują się na:

- działania kulturalne, w tym adresowane także do innych narodowości niż Polacy. Takie imprezy promują artystów z Polski, prezentują atrakcyjne aspekty kultury polskiej;
- cykliczne działania kulturalne, powiązane z występami polonijnych zespołów muzycznych, teatralnych itp., często odbywające się w gronie polonijnym.

II.3.4. Efekty działań, z których organizacje są dumne. Zestawienie z podziałem na kraje działania organizacji

Tabela II.3.4.1. Efekty działań, z których organizacje z Argentyny są dumne.

Pełna nazwa organizacji:	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni:
Asociación Civil „Nueva Polonia” (Stowarzyszenie „Nowa Polonia”)	Argentyna	Wiele osób z naszego środowiska, polskiego pochodzenia lub nie, dzięki naszej działalności interesuje się kulturą polską w każdej z ww. form.
Związek Polaków i Sekcja B. Woj- skowych Dom Polski Santa Fe	Argentyna	Kurs języka polskiego, zespół tańca, warsztaty kulturowe i sprzedaż typowych polskich dań. Wizyty władz konsularnych, dyżury konsularne.
Związek Polaków w Kordobie (Asociación Polaca de Córdoba)	Argentyna	Jesteśmy dumni, że możemy szerzyć język i kulturę polską w gronie Polonii (prawie wszyscy już są potomkami Polaków) i między mieszkańcami Cordoby. Zysaliśmy uznanie władz miasta. Kilku naszych uczniów dostało stypendium na studia do Polski. Paru z nich aktualnie mieszka w Polsce.

Respondenci z Argentyny za satysfakcjonujące efekty działalności uznali utrzymanie zainteresowania kulturą i językiem polskim w środowisku polonijnym. Z wypowiedzi wynika także, że działania promujące kulturę polską znalazły uznanie w środowisku lokalnym (władze miasta i obywatele innych narodowości).

Należy podkreślić, że szczególnie ważne dla Polonii z tego kraju są sukcesy uczniów szkół polonijnych oraz ewentualne ich stypendia na polskich uczelniach. Tę ocenę sformułowali przedstawiciele organizacji, która powstała w 1918 roku, co wskazuje na konsekwentne pielęgnowanie polskości, ale też rodzi przypuszczenia, że środowisko to wymaga wsparcia i motywacji ze strony Polski.

Uznanie za wartościową możliwość studiowania na polskich uczelniach należy uwzględnić w projektowaniu wsparcia i działań kierowanych do Polonii.

Tabela II.3.4.2. Efekty działań, z których organizacje z Australii są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Polska Szkoła Językowa przy Klubie Polonijnym w Newcastle (NSW, Australia)	Australia	Szkoła istnieje już prawie 70 lat i promuje kulturę polską w rejonie Newcastle w Australii.
Federacja Polskich Organizacji w Wiktorii	Australia	Uczniowie regularnie zdają maturę z języka polskiego, od lat organizujemy konkursy wiedzy o Polsce. 4 szkoły funkcjonują od ponad 65 lat.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
The Polish Teachers Association Zrzeszenie Nauczycieli Polskich	Australia	Zaangażowanie całych rodzin, także tych w Polsce, w zbieranie materiałów do przygotowywania prac konkursowych – literackich, artystycznych oraz multimedialnych. Działalność publicystyczna przynosi pozytywny odzew wśród społeczności – efektem są otrzymywane komentarze. Udało się nam w Sydney powstrzymać tendencję spadkową liczby maturzystów wybierających język polski. Staramy się dzielić naszymi formami działalności z innymi stanami, w których sytuacja nie jest najlepsza.
Polish School WA Inc.	Australia	Rosnąca liczba studentów.

Z Australii ankiety wypełnili przedstawiciele zarówno długo działających organizacji, jak i założonych 5 lat temu.

Do tradycyjnej działalności należą inicjatywy służące promocji kultury polskiej, odbywające się regularnie w środowiskach polonijnych, ale też z wyjściem do środowisk lokalnych. Ważną i cenną formą działalności jest dbanie o poziom edukacji, by umożliwić dalsze studia w języku polskim oraz staranie, by poprzez konkursy czy nowe media informować o obecności Polaków w społeczeństwie australijskim.

Tabela II.3.4.3. Efekty działań, z których organizacje z Austrii są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Polnischer Kulturverein Salzburg	Austria	5 lat Szkoły Polskiej Salzburg 5 lat PKVS, 36 imprez kulturalnych dla Polaków i Polonii, w tym: 6 koncertów dla Polonii, 2 wycieczki w góry na Gaisberg 1100 m n.p.m. oraz na Falkenstein 800 m n.p.m, 4 sesje jogi z oddechami i medytacją, wspólne gotowanie polskich potraw i przygotowywanie dżemów, Noc Świętojańska/Noc Kupały – impreza słowiańska, która wystartowała w czerwcu 2022 roku.

Organizacja w Austrii podkreśla wagę inicjatyw kulturalnych oraz aktywności, które sprzyjają wspólnemu spędzaniu czasu i integracji.

Tabela II.3.4.4. Efekty działań, z których organizacje z Belgii są dumne.

Pełna nazwa organizacji:	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Stowarzyszenie Polska Szkoła w Hasselt „Polak Mały”	Belgia	Powiększająca się liczba dzieci uczestniczących w zajęciach; aktywny udział uczniów w konkursach polonijnych, np. „Słowem Polska”, Dyktando Polonijne (wyróżnienie w 2021 r.); integracja rodzin polskich i polonijnych.
Polskie Centrum Kształcenia im. Jana Pawła II w Brukseli Centre d’Enseignement Polonais JP II asbl	Belgia	Dobra organizacja placówki oświatowej jako szkoły uzupełniającej dla dzieci obywateli polskich – znajduje odzwierciedlenie w efektach nauczania (laureat konkursów międzynarodowych i lokalnych).

Ważne efekty wskazane przez respondentów to sukcesy edukacyjne uczniów, także te odniesione w konkursach, olimpiadach.

Tabela II.3.4.5. Efekty działań, z których organizacje z Chorwacji są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Polskie Towarzystwo Kulturalne „Polonez”	Chorwacja	Postawienie tablic pamiątkowych poświęconym śladom polskim, Wydanie tomiku wierszy K.K. Baczyńskiego w języku chorwackim, zorganizowanie prestiżowych wystaw i koncertów, organizacja seminariów.

Tabela II.3.4.6. Efekty działań, z których organizacje z Czech są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Základní škola s polským jazykem vyučovacím a Mateřská škola-Predszkole Milíkov	Czechy	Prezentacja szkoły oraz polskiej kultury i języka.
Teatr im. Jerzego Cieniąły Wędrynia	Czechy	Udaje nam się utrzymywać i rozwijać tradycję teatralną w języku polskim oraz w gwarze śląskiej i góralskiej, organizacja przeglądu teatralnego Melpomeny.
Polskie Towarzystwo Turystyczno-Sportowe „Beskid Śląski” w Republice Czeskiej	Czechy	Organizowanie wycieczek, rajdów, imprez sportowych, wyjazdy na igrzyska polonijne, współpraca z zaprzyjaźnionymi klubami turystycznymi i sportowymi (w dużej mierze z Polski).

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Místní skupina Polského kulturně-osvětového svazu v Karviné – Ráji zs Miejscowe Koło Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Karwinie-Raju, stowarzyszenie	Czechy	Rośnie liczba członków! Jesteśmy widoczni na różnych imprezach miejskich, regionalnych i międzynarodowych.
Miejscowe koło Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego Piotrowice koło Karwiny	Czechy	Szerzenie polskiej kultury na naszym terenie.
Polski Związek Kulturalno-oświatowy w Republice Czeskiej, Miejscowe Koło Orłowa-Lutynia	Czechy	Współpraca z polską szkołą i przedszkolem.

Wzrost liczby członków organizacji oraz zadbanie o polonica to ważne osiągnięcia wymienionych wyżej organizacji.

Tabela II.3.4.7. Efekty działań, z których organizacje z Francji są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Stowarzyszenie Literka	Francja	Zakończone sukcesem egzaminy uczniów do szkoły, w której jest sekcja polska.
Stowarzyszenia „Kresy we Francji”	Francja	Jesteśmy dumni ze wszystkich organizowanych manifestacji historyczno-kulturalnych, gdyż cieszą się wielkim uznaniem i powodzeniem wśród Polonii regionu paryskiego i Nord-Pas-de-Calais na północy Francji.
Stowarzyszenie polsko-francuskie w Annecy/Association franco-polonaise d’Annecy	Francja	Regularny napływ nowych członków, organizacja przedstawień teatralnych.
Stowarzyszenie Rodziców Sekcji Polskiej	Francja	Edukacja młodzieży, wyjścia kulturalne: muzea, wystawy, koncerty, wyjazdy edukacyjne do Polski.

Tabela II.3.4.8. Efekty działań, z których organizacje z Hiszpanii są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Stowarzyszenie Polonia Domus Nostra	Hiszpania	Sobotnia Szkoła Polska organizuje różne wydarzenia kulturalne – jasełka, Dzień Papieski, Dzień Niepodległości przy współuczestnictwie miejscowej Polonii.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Stowarzyszenie Polskie w Sewilli LokoMotywa	Hiszpania	Coraz więcej aktywnych członków Stowarzyszenia, (np. uczniowie nie chcą wakacji, by nie tracić zajęć w szkółce). Potrzeba coraz więcej spotkań organizowanych przez nas w środowisku polskim i polsko-hiszpańskim.
Stowarzyszenie Kulturalne Baskijsko-Polskie Arrano - Zuria	Hiszpania	Rozwijanie języka, edukacji i kultury polskiej wśród rodzin polsko hiszpańskich, przede wszystkim wśród dzieci i młodzieży.
Stowarzyszenie Kulturalne Katalońsko-Polskie (Associació Cultural Catalanopolonesa)	Hiszpania	Promocja kultury i języka polskiego w Katalonii.

Tabela II.3.4.9. Efekty działań, z których organizacje z Irlandii i Wielkiej Brytanii są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Polonijna Organizacja Edukacyjna	Irlandia	Coraz większa grupa młodzieży uczęszcza na zajęcia przygotowujące do matury z języka polskiego, nagroda stowarzyszenia, rozszerzenie oferty edukacyjno-wychowawczej Szkoły Polskiej.
Polish Scouting Association Ireland (Związek Harcerstwa Polskiego)	Irlandia	Od 2012 r. wychowanie liczego grona dzieci i młodzieży, która obecnie weszła w dorosłe życie. Praca spowodowała, iż dzięki wyjazdom do kraju i stale podkreślanemu kontaktowi z polską kulturą i tradycją, duża część wychowanków wybrała kierunek studiów związany z ojczyzną. Poprzez wydanie własnego śpiewnika rozwinięte umiejętności kulturalno-muzycznych, co zaowocowało tym, iż część starszej młodzieży wiąże przyszłość z muzyką.
Polska Szkoła Uzupełniająca im. Mikołaja Kopernika w Newry, PSU	Irlandia Północna, Wielka Brytania	Zadowolenie dzieci i rodziców z postępów wiedzy ich dzieci. Rosnąca liczba uczniów oraz rozszerzanie się zakresu działań szkoły po bardzo trudnym czasie pandemii. Akcja „Dzieci dzieciom”, która miała miejsce w marcu 2021, podczas której uczniowie zrobili piękne kartki z życzeniami oraz paczuski dla dzieci z Ukrainy, które pojechały do Przemyśla. Wywołało to falę pozytywnych emocji u dzieci, rodziców, osób z Ukrainy i zostało zauważone w lokalnych mediach.

Tabela II.3.4.10. Efekty działań, z których organizacje z Islandii są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Polskiej w Reykjavíku	Islandia	Szkoła działa już 15 lat. Od 10 lat uczniów jest ponad 200 (w szczytowym momencie było ich aż 370). Biblioteka liczy 7000 książek. Dwa razy w roku nasi uczniowie otrzymują książki w języku ojczystym. Szkoła organizuje różne konkursy (fotograficzne, plastyczne, czytelnicze, recytatorskie i wiedzy o Polsce).

Tabela II.3.4.11. Efekty działań, z których organizacje z Kanady są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Polish Canadian Student Association of Windsor	Kanada	Wizyta pana ambasadora Andrzeja Kurnickiego na uniwersytecie w Windsor, Tydzień Kultury Polskiej w Windsor.

Tabela II.3.4.12. Efekty działań, z których organizacje z Kazachstanu są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Związek Polaków w Kazachstanie	Kazachstan	Projekty realizowane przy wsparciu KPRM w ramach konkursu pomoc Polakom i Polonii za Granicą
Stowarzyszenie Polaków Rejonu Astrachańskiego „Polonia”	Kazachstan	Pierwszy w Kazachstanie zespół pieśni polskich „Polonia”.

Tabela II.3.4.13. Efekty działań, z których organizacje z Litwy są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
ZPL w Szyłokarczmie Sobotnia szkoła ZPL w Szyłokarczmie „Nad Niemnem”	Litwa	Opieka nad polskimi cmentarzami, utrzymanie polskości, szkółka sobotnia dla dzieci.

Tabela II.3.4.14. Efekty działań, z których organizacje z Litwy są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Macedońsko-Polskie Towarzystwo Kultury „WARDAR”	Macedonia	Andrzejki, msza w języku polskim, koncerty, festiwal polonijny „Polska – Polonia – Macedonia” w lecie; wspólna choinka, łamanie się opłatkiem.

Tabela I.26. Efekty działań, z których organizacje z Litwy są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Stowarzyszenie Kultury Polaków „Dom Polski” w Bielcach	Mołdawia	200 osób polskiego pochodzenia, ich krewni, goście Stowarzyszenia „Dom Polski”, mieszkańcy Bielc oraz okolic w tym: przedszkolaki, uczniowie klas I-XII, dorośli, seniorzy. 110 osób weźmie udział w kursach języka polskiego organizowanych w Domu Polskim; 40 osób – w zajęciach z wokalu oraz w kursach tańca; 50 osób – w warsztatach robótek ręcznych oraz w innych szkoleniach artystycznych.
Stowarzyszenie „Związek Polaków w Sorokach”	Mołdawia	Uzyskanie od władz lokalnych siedziby i wyremontowanie i wyposażenie w niej sali do nauki języka polskiego.

Tabela II.3.4.15. Efekty działań, z których organizacje z Niemiec są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Towarzystwo Krzewienia Kultury Polskiej POLONUS w Kilonii	Niemcy	Biblioteka polska, zajęcia z języka polskiego.
Chrześcijańskie Centrum Wspierania Tradycji, Kultury i Języka Polskiego przy Polskiej Parafii Katolickiej w Stuttgarcie	Niemcy	Znajomość literatury polskiej wśród dzieci i młodzieży na terenie parafii w Stuttgarcie, znajomość historii i pielęgnowanie ważnych polskich wydarzeń historycznych.
Bildungszentrum zur Förderung der Polnischen Sprache, Kultur und Tradition bei der Polnischen Katholischen Mission Würzburg	Niemcy	Wymiany młodzieży, dwie szkoły języka polskiego, akademie patriotyczne, wydawanie czasopisma polonijnego.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Związek Nauczycieli Języka Polskiego i Pedagogów w Niemczech z T	Niemcy	<p>W 2000 roku zredukowano o 1/3 miejsc pracy nauczycieli innych języków ojczystych, natomiast nauczyciele języka polskiego zachowali swoje miejsca pracy, dzięki licznym protestom naszego Związku. Dynamiczny wzrost liczby uczniów biorących udział w lekcjach języka polskiego (w 1997 roku uczestniczyło zaledwie 150 uczniów w 3 miastach – w Kolonii, Düsseldorfie i w Bonn. Dziś nauka polskiego odbywa się w 70 miastach i bierze w niej udział 7500 uczniów).</p> <p>ZNJPIP organizował liczne projekty szkolne na terenie całych Niemiec, a także na arenie międzynarodowej (np. „10-, 20-, 30-, 40- lat Solidarności – Europa wczoraj i dziś”. Na zakończenie projektu 30 lat Solidarności przybył śp. Kornel Morawiecki, aby docenić pracę uczniów i nauczycieli).</p> <p>ZNJPIP od samego początku istnienia organizował liczne wyjazdy edukacyjne dla nauczycieli i młodzieży do Polski. Państwo niemieckie w żadnym zakresie nie wspierało nauczycieli języków ojczystych w okresie pandemii. Wręcz przeciwnie – nauczyciele języków ojczystych byli często oddelegowani do innych zajęć niż prowadzenie lekcji języków, w tym polskiego. ZNJPIP co tydzień przeprowadzał szkolenia online na temat lekcji zdalnych, postarał się o sprzęt komputerowy dla nauczycieli, dzięki czemu zapewniona była kontynuacja nauki polskiego także w trudnym okresie pandemii.</p> <p>ZNJPIP przeprowadzał w okresie pandemii 6 razy trzymiesięczne międzynarodowe projekty online na temat polskich tradycji, świąt itd., dzięki czemu uczniowie z entuzjazmem podwyższali swoje kompetencje językowe także w tym trudnym czasie, korzystając z możliwości nowej technologii.</p>

Tabela II.3.4.16. Efekty działań, z których organizacje z Norwegii są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Polska Szkoła Sobotnia im. św. Jana Pawła II w Oslo	Norwegia	Największą dumą jest fakt, że szkoła nieustannie prowadzi działalność edukacyjną dla dzieci mieszkających w Norwegii. Jako jedyna szkoła przetrwaliśmy pandemię bez dnia postoju, prowadząc zajęcia online dla prawie 270 dzieci. Szczycimy się jakością prowadzonych zajęć oraz formą przekazywania wartości patriotycznych młodym ludziom. Zapraszamy do galerii na naszą stronę internetową www.szkolapolska.no

Tabela II.3.4.17. Efekty działań, z których organizacje z Rosji są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Kulturalno-Narodowa Organizacja Społeczna „Polonia” Republiki Chakasji	Rosja	Zespół „Syberyjski Krakowiak”

Tabela II.3.4.18. Efekty działań, z których organizacje ze Słowacji są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Stowarzyszenie Polonus w Żylinie	Słowacja	Absolwenci polskich szkół wyższych, założenie 7 „Bibliotek Polskich”, polskie zbiory książkowe w każdej regionalnej bibliotece Żylińskiego Kraju, Popradzie i Bytczy, w 2022 r., pierwsze 3 absolwentki Akademii Języka Polskiego i Literatury będą zdawały certyfikat języka polskiego jako obcego. Rozpoznawalność organizacji na poziomie samorządowym i w Polsce, jeden z najpopularniejszych partnerów w Programie Małych Projektów Interreg dla polskich organizacji; współpraca (również międzynarodowa) z różnymi organizacjami pozarządowymi, przyjmowanie stażystów Erasmus+. Przewiezienie do Polski kilku osób bezdomnych – Polaków, którzy bez środków na leczenie nie mogli pozostać na terenie Słowacji – współpraca z Wydziałem Konsularnym Ambasady RP.

Tabela II.3.4.19. Efekty działań, z których organizacje ze Szkocji są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Fun Little Education	Szkocja	Edukacja dzieci i młodzieży.

Tabela II.3.4.20. Efekty działań, z których organizacje ze Szwajcarii są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Muzeum Polskie w Rapperswilu/ Polenmuseum	Szwajcaria	150 lat na zamku w Rapperswilu, zebranie rozproszonych dzieł sztuki, książek, archiwaliów.

Tabela II.3.4.21. Efekty działań, z których organizacje ze Szwecji są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Polskie Towarzystwo Teatralne w Szwecji	Szwecja	Wiele przedstawień dla dzieci od 2011 r. do dziś. Szczególnie ważne było przedstawienie „Sceny z życia Katarzyny Jagiellonki”. Wymagało dużo pracy, ale był i świetny rezultat. „Opowieść wigilijna” (praca z 3 grupami, dziećmi, dorosłymi i solistami) cieszyła się takim powodzeniem, że trzeba było ją powtórzyć.

Tabela II.3.4.22. Efekty działań, z których organizacje z Ukrainy są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie	Ukraina	<p>Dni Kultury Polskiej na Żytomierszczyźnie oraz Międzynarodowy Festiwal Kultury Polskiej „Tęcza Polesia”.</p> <p>Z powodzeniem działa Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielną im. Ignacego Jana Paderewskiego, która cieszy się niestąbną popularnością. Uczniowie szkoły zdobywają nagrody w licznych konkursach i olimpiadach. Zarząd zainicjował nowe konkursy: Konkurs Recytatorski im. Walentego Grabowskiego, Mistrz Ortografii, Konkurs Historyczny. Co roku bierzemy udział w Międzynarodowym Konkursie Recytatorskim w Tarnowie. Wielu uczniów z powodzeniem ubiega się o indeks szkół wyższych w Polsce. Podpisane zostały umowy o współpracy z uczelniami, m.in. z Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie, Politechniką Lubelską, Katolickim Uniwersytetem Jana Pawła II w Lublinie, Wyższą Szkołą Zawodową w Płocku.</p> <p>Corocznie są obchodzone najważniejsze święta narodowe i kościelne. Na stałe do kalendarza imprez weszły uroczystości z okazji Dnia Niepodległości Polski, Konstytucji 3 maja, Dnia Polonii i Polaków za Granicą, wspólnie organizowany Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego oraz Narodowe Czytanie.</p> <p>Pod opieką Związku funkcjonują zespoły znane na Ukrainie i w Polsce.</p> <p>W 2013 r. w Żytomierzu przy wsparciu Związku Polaków został założony Polski Dziecięcy Teatr Lalek „ModernPol”. W zajęciach teatralnych uczestniczy 40 dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 17 lat.</p> <p>Zasłużony dla Kultury Polskiej Polski Wzorcowy Dziecięcy Zespół Wokalny „Dzwoneczki” działa pod kierownictwem Zasłużonej dla Kultury Polskiej Jadwigi Poliszczuk oraz Bogdana Poliszczuka. W skład zespołu wchodzi około 40 dzieci w wieku 6 do 15 lat.</p>

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie (cd.)	Ukraina	<p>Założony dla Kultury Polskiej Ludowy Zespół Polskiego Tańca „Koroliski” został utworzony w 1991 roku. Kierują nim: Zasłużona dla Kultury Polskiej Irena Świtelska i choreograf Sergiusz Świtelski. Zespół z powodzeniem występuje na festiwalach na Ukrainie i w Polsce.</p> <p>Założony dla Kultury Polskiej Ludowy Folklorystyczny Zespół „Poleskie Sokoty” funkcjonuje pod kierunkiem Zasłużonego dla Kultury Polskiej Jana Boczkowskiego i Natalii Rengwelskiej.</p> <p>Założony dla Kultury Polskiej Zespół Kameralny im. I.F. Dobrzyńskiego. Jego kierownikiem jest muzykolog, Zasłużona dla Kultury Polskiej dr Irena Kopoć. Repertuar zespołu obejmuje ponad 450 utworów.</p> <p>W 2013 r. powstał nowy zespół wokalny „Malwy”, który w krótkim czasie zdobył uznanie polonijnego środowiska muzycznego. Zespołem kieruje Irina Nawojewa. Zespół wykonuje współczesne piosenki estradowe i utwory klasyczne.</p> <p>Członkowie Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie opiekują się Cmentarzem Polskim, który należy do polskiego dziedzictwa historycznego na Ukrainie. Dwa razy w roku organizowana jest akcja sprzątania Cmentarza Polskiego, w której biorą udział dzieci, młodzież oraz dorośli, Polacy, członkowie ŻOZPU.</p> <p>Współpraca z innymi organizacjami reprezentującymi mniejszości narodowe i wsparcie ich w nadaniu nazw ulicom w Żytomierzu; Program telewizyjny „Polacy Żytomierszczyzny” oraz program kulturalno-oświatowy „Uczymy się polskiego” są prowadzone pod patronatem Związku.</p> <p>Nadanie ulicom w Żytomierzu imion wybitnych Polaków: św. Jana Pawła II, św. Zygmunta Felińskiego, prezydenta Lecha Kaczyńskiego.</p> <p>Od 2010 roku staraniem Związku Polaków ukazuje się czasopismo „Tęcza Żytomierszczyzny”. Kwartalnik ma za zadanie przekazywać informacje o życiu i problemach Polaków Żytomierszczyzny, o tym, co nurtuje lokalną społeczność. Bardzo ważne są również artykuły naukowe i popularnonaukowe z dziedziny historii i kultury polskiej na Wołyniu. Związek obecny jest również w Internecie, prowadząc własną stronę www.zozpu.org. Założony został nowy portal internetowy Wieści Polonijne.</p>
Kulturalno-Oświatowe Centrum im. Juliusza Słowackiego wspólnoty polskiej m. Chmielnickiego	Ukraina	Festiwal Polskiej Kultury na Chmielnickim „Perła Podola”, założenie zespołów muzycznych „Rozmarn”, „Perła Podola”, kółka teatralnego „Słoneczko”.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Chrześcijańsko-Demokratyczny Związek Polaków w Winnicy	Ukraina	Media, cmentarze, książka o Brzezickim, projekty badawcze (nekropolie, polska operacja NKWD).
Kulturalno-Oświatowe Centrum im. Kornela Makuszyńskiego, placówka pozaszkolna polskiej mniejszości narodowej	Ukraina	Corocznie 20-30 uczniów – absolwentów naszej placówki, którzy dobrze sobie radzą za granicą, zdobywając wyższe wykształcenie.
Polskie Centrum Kulturalno-Edukacyjne „Drzewo”	Ukraina	Cykl wykładów na temat literatury polskiej, wycieczka kajakowa, przygotowanie kursantów do studiów w Polsce, pracy w Polsce lub z Polakami w Ukrainie.
Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Zdołbunowskiej	Ukraina	Pomoc dla osób starszych i najbardziej potrzebujących, organizacja imprezy z okazji Dnia Dziecka z udziałem dzieci chorych i z domów dziecka, remont kaplicy-grobowca na Polskim Cmentarzu w Zdołbunowie.
Marjanowski Związek Polaków na Ukrainie	Ukraina	Odrodzenie języka polskiego, kultury, historii i tradycji w miejscach zamieszkania Polaków.
Polskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe im. Józefa Rollego w Kamieńcu Podolskim	Ukraina	Występy artystyczne w Pałacu Prezydenckim w Warszawie, w teatrach Tarnowa, Opola, Krakowa, Warszawy; prezentacja Podola w Paryżu; udział w polskich festiwalach (Chełmno, Tarnów, Leszno, Kraków, Opole, Otmuchów).
Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej oddział w Żółkwi	Ukraina	Tworzenie kultury polskiej i przekazywanie jej następnym pokoleniom. Zachowanie dziedzictwa kulturalnego oraz języka polskiego.
Kulturalno-oświatowe centrum im. T. Czackiego	Ukraina	Młodzież, która jest skarbem.
Gródecki Oddział Związku Polaków na Ukrainie	Ukraina	Odnowienie szkolnictwa polskiego w Gródku, sukcesy uczniów i absolwentów Szkoły Polskiej, odnowienia studni św. Anny, wydanie zbioru polskich legend zapisanych w Gródku, współpraca z Fundacją Wolność i Demokracja w ramach projektu „Pomoc Rodakom w obliczu wojny na Ukrainie”, współfinansowanego ze środków pochodzących z KPRM: udzielenie pomocy 366 Polakom z Gródka i okolic.
Centrum Rozwoju i Partnerstwa POLONIA	Ukraina	Uczniowie bardzo dobrze znają język polski, otrzymują państwowe certyfikaty B1-C1, dostają się na najlepsze uniwersytety w Polsce
Chmielnicki Oddział Zjednoczenia Nauczycieli Polskich na Ukrainie	Ukraina	Corocznie laureaci i finaliści olimpiad, uzyskujący stypendia na studia w Polsce. Ze szkółki języka i kultury polskiej (1992) powstała polonistyka o stopniu licencjackim i magisterskim na Uniwersytecie Chmielnickim.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Polskie Kulturalno-oświatowe Stowarzyszenie im. H. Sienkiewicza w Malinie	Ukraina	Młodzież może się uczyć języka polskiego.
Obwodowa organizacja społeczna „Studencki Klub Polski”	Ukraina	Każde realizowane przez nas działanie jest skutecznie wykonane, co pozwala każdy projekt rozwijać, kontynuować, nawiązywać nowe kontakty i realizować kolejne zadania.
Nowograd-Wołyńska Powiatowa Organizacja Kulturalno-Oświatowego Stowarzyszenia „Polonia Zwiagielszczyzny”	Ukraina	Zjednoczenie Polaków, pomoc i wsparcie, poznanie języka polskiego, historii, kultury.
Organizacja pozarządowa „Polonijny uUniwersytet m. Jaworowa”	Ukraina	3 miejsce w międzynarodowym konkursie historycznym Patria Nostra w 2018 r., wyróżnienia w konkursie „Znasz-li ten kraj”, konferencje międzynarodowe, poświęcone Janowi III Sobieskiemu.
Kulturalno-Oświatowe Centrum Polskiej Mniejszości Narodowej w Połonnem	Ukraina	6 finalistów Olimpiady Historii Polski dla Polonii i Polaków za granicą, czołowe miejsca w olimpiadzie z języka polskiego.
Towarzystwo Kultury Polskiej w Kowlu	Ukraina	Konkursy: „Kresy” we Lwowie, Olimpiada Literatury Polskiej w Kijowie i w Warszawie, Konkurs Poezji Śpiewanej w Kowlu, finały konkursu „Patria Nostra”: Poznań, Warszawa, Kraków.
Społeczna Organizacja „Polskie Kulturalno-Oświatowe Stowarzyszenie miasta Krasitowa”	Ukraina	Turniej Szachowy „Dla Niepodległej!”.
Dnipropetrowska Regionalna Społeczna Organizacja „Ośrodek Kultury Polskiej im. Karola Wojtyły”	Ukraina	Występy Zespołów Folklorystycznych i Teatralnych. Poziom znajomości języka polskiego uczniów Sobotniej Szkoły Języka Polskiego.
Nadzbruczańskie Stowarzyszenie Kultury i Języka Polskiego	Ukraina	Nagrody.
Stowarzyszenie „Świetlica Polska”	Ukraina	<ul style="list-style-type: none"> – Coraz więcej mieszkańców Baranówki wraca do swoich polskich korzeni, identyfikuje się z Polską, jej historią i kulturą. Powracanie do kultywowania polskich tradycji. – Zwycięstwo ucznia Niedzielnej Szkołki Języka Polskiego Mikołaja Pierwaka w Światowym Konkursie im. Marii Konopnickiej. – Zajęcie I miejsca oraz otrzymanie dwóch wyróżnień w konkursach recytatorskich „Kresy” dla uczniów naszej szkółki. – Uczestnicy naszej szkółki z powodzeniem dostają się do szkół i na studia w Polsce.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Towarzystwo Kultury Polskiej Zakarpacia im Gniewy Wołosiewicz	Ukraina	Młodzież wspólnoty polskiej Zakarpacia pogłębia wiedzę o Polsce, kontynuuje edukację w RP. Przez informacje w miejscowych media społeczeństwo Zakarpacia poznaje kulturę i tradycje polskie.
Starokrasnoszorskie Towarzystwo Kultury Polskiej im. Jana Pawła II	Ukraina	Zespół Folklorystyczny „Dolinianka” do 2020 (do pandemii) regularnie występował na Międzynarodowym Festiwalu Folklorystycznym „Bukowińskie Spotkania” w Polsce, Rumunii, na Węgrzech i Ukrainie oraz na Festiwalu Kultury Kresowej w Mrągowie. W roku 2009 Zespół otrzymał Odznakę Honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej”.

Wskazania respondentów z Ukrainy (najliczniejsza grupa uczestnicząca w badaniu) można pogrupować w następujące kategorie:

- 1) systematyczne nauczanie języka polskiego i kultury polskiej, czego efektem są sukcesy uczniów. Wychowankowie placówek to laureaci konkursów, także międzynarodowych, studenci uczelni wyższych (również w Polsce);
- 2) systematyczne działania popularyzujące kulturę polską: zespoły taneczno-śpiewacze, zespoły muzyczne i ich występy zarówno w lokalnych środowiskach, jak też, w konsekwencji współpracy z Polonią na świecie, w innych krajach (np. w Paryżu) oraz w Polsce;
 - współpraca z Fundacją Wolność i Demokracja w ramach projektu „Pomoc Rodakom w obliczu wojny na Ukrainie”;
 - restauracja miejsc pamięci o Polakach i kulturze polskiej;
 - prowadzenie mediów – czasopism, radia, stron www.

Tabela II.3.4.23. Efekty działań, z których organizacje z Wielkiej Brytanii są dumne.

Pełna nazwa organizacji	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Edukator Centrum Dyrektorów i Kadr Zarządzających polskich szkół UK	Wielka Brytania	Szkolenia, „Słuchowisko”, „Śpiewowisko”, kwartalniki, leksykon nauczycieli i dyrektorów, konferencje, materiały edukacyjne, konkursy dla dzieci, konferencje, Dzień Edukacji Narodowej itp.
The White Red Eagle Association	Wielka Brytania	Organizacja darmowych lekcji języka angielskiego dla Polaków z Sheffield; portal regionalny skierowany do polonii sheffield24.co.uk; pomoc przy odbudowie Heritage centre Raf Ingham.
Mały Instytut Języka Polskiego „Poloniusz” (projekt Polskiego Stowarzyszenia Kulturalno-Edukacyjnego im. Adama Mickiewicza w Edynburgu)	Wielka Brytania	Rokrocznie wzrastająca liczba uczniów naszej szkoły oraz uczestników organizowanych przez nas wydarzeń dla szkockiej Polonii, takich jak Majowy Piknik Rodzinny w Edynburgu.

Worcestershire Polish Association	Wielka Brytania	Projekt Polonia, najlepszy w UK Polish Heritage Days, projekt rzeźby generała Andersa, dbanie o polskie dziedzictwo, Bieg Niepodległości, piosenka wraz z teledyskiem promująca PHD, Polonię, historię i Polskę, inne piosenki tematyczne, grafika PHD.
De Reszke Association	Wielka Brytania	Organizacja koncertu w ramach Polish Heritage Days w Ognisku Polskimi, organizacja wystawy online.

Tabela II.3.4.24. Efekty działań, z których organizacje z Włoch są dumne.

Pełna nazwa organizacji:	Kraj	Efekty działań organizacji, z których są Państwo dumni
Szkoła Polonijna w Weronie „Konik Polski”	Włochy	3 rok działalności szkoły, i koncert bożonarodzeniowy 2021 r., który zgromadził ponad 100 osób.
Związek Polaków we Włoszech	Włochy	Wybudowaliśmy Muzeum II Korpusu Polskiego we Włoszech.
APS KLARIS	Włochy	Projekty dla dzieci i młodzieży, rodzin, Szkoła i Przedszkole Polonijne w Udine, projekty międzynarodowe, spotkania z autorem, wymiany młodzieżowe itd.
Apulijskie Stowarzyszenie Polsko-Włoskie	Włochy	Organizacja imprez kulturalnych promujących Polskę w Apulii; organizacja kursów języka polskiego; spotkania z twórcami: Lech Majewski, Anna Kańtoch, Vera Verdiani.
Stowarzyszenie polsko-włoskie Amici dell’Europa.	Włochy	Szkoła języka i kultury polskiej w Katanii.
Stowarzyszenie Włosko-Polskie Ludoteka Wojtek w Ascoli Piceno	Włochy	Ciągle rosnąca liczba uczniów polonijnych, organizacja polskich kolonii, konferencje, dział polskiej literatury w miejscowej bibliotece, polskie wystawy.
Stowarzyszenie Kulturalne Videopyja	Włochy	Oglądalność, rozpoznawalność i zapraszanie na wydarzenia polonijne.
Associazione „Via dell’Ambra”	Włochy	Rozpoznawalność naszej organizacji jako przedstawicieli Polonii w trzech prowincjach Bolonia, Modena Ferrara.
Associazione dei Polacchi in Calabria – Związek Polaków w Kalabrii	Włochy	Wystawy, koncerty, seminaria naukowe, warsztaty edukacyjne, konkursy międzynarodowe itp.

II.4. Potrzeby środowisk polonijnych w zakresie edukacji i kultury, reprezentowanych przez respondentów

Tabela II.4.1. Potrzeby środowisk polonijnych w zakresie edukacji i kultury

Kraj	Rozpoznane przez Państwa potrzeby miejscowych środowisk polonijnych w zakresie edukacji i kultury
Argentyna	Potrzeby ekonomiczne. Wsparcie finansowe na uzyskanie własnej siedziby i jej utrzymanie, na materiały do nauczania języka polskiego, kupno strojów ludowych dla zespołu tanecznego, dalsze rozwijanie działalności; kursy, nowe książki i pomoce dydaktyczne, mapy, słowniki, filmy polskie.
Australia	Dalsze finansowanie, dostęp do wydarzeń kulturalnych, silne relacje z lokalnymi konsulatami; pomoc w organizacji Konkursu Polmusica dla młodych talentów grających muzykę polskich kompozytorów; w organizacji i finansowaniu konkursów edukacyjnych; pomoc dla polskich placówek edukacyjnych – szkół sobotnich. Emigracja z Polski do Australii prawie nie istnieje. Należy sprostać realiom kształcenia drugiego, a nawet trzeciego pokolenia dzieci, często pochodzących z małżeństw mieszanych. Potrzebne są materiały dotyczące tematów, które obowiązują w tutejszych programach nauczania języków. Materiały ciekawe, pisane względnie prostym językiem. Najlepiej gdyby były opracowywane wspólnie przez polskich specjalistów z zaangażowaniem tutejszych nauczycieli. Brak odpowiedniego budynku do prowadzenia nauczania, brak wykwalifikowanej kadry. Zmniejszająca się liczba wolontariuszy.
Austria	Język polski, polskie filmy w Das Kino w Salzburg, <i>Śniadania w szpilkach</i> , wspólne wędrówki górskie; potrzebne jest stałe wsparcie w zakresie kosztów utrzymania nauczycieli oraz księgowości.
Belgia	Przede wszystkim to dofinansowanie do kosztów bieżącej działalności: wynajmu pomieszczeń, wynagrodzeń nauczycieli, kosztów podręczników i pomocy naukowych; Dla szkół społecznych dotacja jako zabezpieczenie działalności, szkoły. Nie da się przewidzieć dokładnie ilości uczniów w nowym roku szkolnym. Zmiany następują również w ciągu roku, a budżet szkoły zależy od ilości uczniów.
Brazylia	<i>Valorizar as tradições e manter a língua polonesa para as futuras gerações.</i> [Cieńce tradycje i pielęgnujcie język polski dla przyszłych pokoleń.]
Chorwacja	Edukacja (sekcja szkolna) – potrzebne fundusze i materiały edukacyjne (plakaty, książki, gry edukacyjne). Stowarzyszenie – fundusze na utrzymanie Towarzystwa (opłaty np.: księkowej, pomieszczenia, mediów), modernizacje i zakup sprzętu (służbowy laptop i telefon) mebli wyposażenia kancelarii. Trzeba funduszy do realizacji ambitnych dużych projektów.

Kraj	Rozpoznane przez Państwa potrzeby miejscowych środowisk polonijnych w zakresie edukacji i kultury
Czechy	<p>Potrzeby finansowe, wyposażenie w książki polskich autorów, filmy polskie; pomoc w organizowaniu warsztatów teatralnych dla młodzieży.</p> <p>Wspieranie działalności organizacji polskich, promocja Polski, kontakt z realiami życia w Polsce, działania na rzecz utrzymania polskości.</p> <p>Współpraca między kołami.</p> <p>Wsparcie w zakresie utrzymania kultury polskiej, szkolnictwa polskiego w Republice Czeskiej oraz wsparcie przy utrzymaniu Domów Polskich na terenie Republiki Czeskiej.</p>
Francja	<p>Dofinansowanie wydarzeń kulturalnych – spotkań z autorami, teatrów.</p> <p>Potrzeba placówek i lokali, gdzie można by było prezentować na większym forum do-robek kulturowy i edukacyjny.</p> <p>Wyposażenie w materiały dydaktyczne (podręczniki).</p> <p>Biblioteka Polska, Paryska Kultura.</p>
Hiszpania	<p>Zwiększenie dofinansowania do szkół, możliwość korzystania z bezpłatnych podręcznik z ORPEG.</p> <p>Więcej imprez kulturalnych związanych z tradycją polską. Większe propagowanie folkloru polskiego.</p> <p>Nauka języka polskiego oraz wsparcie rodzin w ramach pielęgnacji kultury polskiej, a także organizacja imprez okolicznościowych.</p>
Irlandia	<p>Dostęp do wydarzeń kulturalnych w języku polskim lub ogólnie związanych z Polską.</p> <p>W chwili obecnej największymi potrzebami polskiej społeczności w Irlandii jest brak własnych miejsc do spotkań. Jako stosunkowo młoda emigracja Polonia irlandzka nie posiada na własność pomieszczeń, ośrodków, w których realizowane mogłyby być wydarzenia kulturalne. Jako organizacja harcerska chcielibyśmy pozyskać własny teren na bazę obozową, z której moglibyśmy korzystać i z której pożytek miałyby również polska społeczność.</p> <p>Pomoc dla dzieci i młodzieży ze względu na dwujęzyczność w szerokim wymiarze edukacji w języku polskim, jak również w lokalnej szkole.</p>
Islandia	<p>Brakuje lokali (środków na ich wynajem lub zakup) do prowadzenia zajęć edukacyjnych i kulturalnych.</p>
Kanada	<p>Organizacja i finansowanie wyjazdów do Polski młodzieży w celu nauki języka, i pogłębienia znajomości kultury, historii i geografii polskiej.</p>
Kazachstan	<p>Potrzebny sprzęt i podręczniki do realizacji nauczania języka polskiego.</p> <p>Potrzebne są środki na pomoc socjalną.</p>
Litwa	<p>Bardzo brakuje spotkań z Polakami, koncertów polskich, edukacji dla dzieci, wyjazdów do Polski dla dzieci i dla dorosłych (wypowiedź ta dotyczy obwodu kłajpedzkiego).</p>
Macedonia	<p>Potrzebna sala do prowadzenia zajęć z nauki j. polskiego. Potrzebne są materiały promujące Polskę.</p>

Kraj	Rozpoznane przez Państwa potrzeby miejscowych środowisk polonijnych w zakresie edukacji i kultury
Mołdawia	Dofinansowanie do kosztów utrzymania siedziby „Domu Polskiego”, opłat eksploatacyjnych, wydatków administracyjno-biurowych, wynagrodzenia pracowników; Potrzeby organizacji są różnorodne i dotyczą: utrzymania siedziby, finansowania organizacji wydarzeń polonijnych, zakupu sprzętu do edukacji, wyposażenia zespołu muzycznego i klubu dziennikarzy.
Niemcy	Finansowanie prowadzenia zajęć z języka polskiego, prowadzenie biblioteki polskiej. Nauczanie języka polskiego od podstaw. Polska Szkoła w Remseck naucza ponad 150 dzieci i ma się dobrze, ale tam do nauki potrzebne są bardzo dobre podstawy języka polskiego – dzieci muszą rozmawiać w domu po polsku. Wielu rodziców nie rozmawia z dziećmi w Niemczech po polsku po to, aby nauczyły się lepiej niemieckiego, albo po prostu z wygody, bo dzieci automatycznie odpowiadają po niemiecku, nawet jeśli rozumieją język polski. Dla takich osób idealna jest nasza szkoła przyparafialna, tam dzieci uczą się języka polskiego od początku; Rozszerzenie działalności Szkoły Języka Polskiego w Würzburgu – zabezpieczenie dostępu do pomieszczeń. Rozszerzenie działalności Szkoły Języka Polskiego w Schweinfurcie – zabezpieczenie dostępu do pomieszczeń. Zabezpieczenie środków finansowych na promowanie polskiej kultury; Potrzeba dofinansowania projektów szkolnych, szkoleń, kongresów naukowych, wyjazdów edukacyjnych. Potrzeba zaopatrzenia nauczycieli w nowoczesny sprzęt komputerowy, tam gdzie to do tej pory nie nastąpiło.
Norwegia	Miejsce spotkań, chętne osoby do pracy/współpracy, wsparcie warsztatowe, logopedyczne i psychologiczne dla uczniów i rodziców.
Rosja	Wsparcie szkół, olimpiad i konkursów języka polskiego. Tyle razy składaliśmy wnioski na to i nic! Wsparcie w utrzymaniu katedr polonistycznych na terenie Syberii.
Słowacja	Polonia w Żylińskim Kraju jest bardzo rozszkana, aktualnie nauczanie językowe przebiega bardziej w formie kompletów językowych lub online, co jest spowodowane także brakiem odpowiednich własnych pomieszczeń. Potrzeba żywego kontaktu z Polską, wiele osób starszych wymaga „poprawy języka polskiego” – zapominają, mówią niepoprawnie, a dzieci nie są motywowane przez rodziców do nauki języka polskiego – są tu duże wpływy asymilacyjne. Dlatego powinny być również środki na szkolenia dla rodziców i uświadomienie im, co znaczy tożsamość, język ojczysty itp.
Szkocja	Szkolenia dla nauczycieli, kursy dla nauczycieli polonijnych, porady organizacji znającej prawo edukacyjne kraju, w którym prowadzimy organizację.
Szwajcaria	Pomoc przy sfinansowaniu dodatkowych pracowników.
Szwecja	Ludzie chętnie spotykałoby się w polskim domu kultury, który posiadałby scenę teatralną i widownię na 200 osób (chodzi o Sztokholm). Różne organizacje mogłyby korzystać z lokalu. Dzieci miałyby świetlicę, dorośli miejsce spotkań, byłby lokal na spotkania, imprezy, bale itp. Dziś nie ma takiego lokalu.

Kraj	Rozpoznane przez Państwa potrzeby miejscowych środowisk polonijnych w zakresie edukacji i kultury
Ukraina	Polska Szkoła w Żytomierzu (prywatna).
Ukraina	Więcej informacji o działalności takich organizacji.
Ukraina	Repatriacja w czasie wojny z Rosją.
Ukraina	Dokwalifikowanie osób pracujących w danych placówkach. Doposażenie danych placówek w nowoczesny sprzęt, który umożliwi i ulepszy pracę.
Ukraina	Na razie potrzebujemy tylko pokoju, aby normalnie funkcjonować. Potrzebujemy dofinansowania na utrzymanie siedziby, aby jej nie stracić.
Ukraina	Potrzeba nauki języka polskiego, a także znajomości polskiej kultury i tradycji.
Ukraina	Brak lokali odpowiednich do zajęć lekcyjnych oraz pozalekcyjnych.
Ukraina	Wsparcie ze strony RP, wsparcie ze strony władz miejscowych.
Ukraina	W czasie, kiedy wypełniam tę ankietę to bezpieczeństwo uczestników. Kolejnym etapem będzie odrodzenie pracy, jej poszerzenie i działanie.
Ukraina	Dopilnowanie statusu Szkoły Polskiej w Gródku, ponieważ w związku ze zmienioną nazwą (Ogólnokształcąca Szkoła I-III stopni z Polskim Językiem Nauczania na Gródeczkie Liceum nr 3) miejscowe władze co roku zmniejszają liczbę godzin języka polskiego a w roku szkolnym 2022-2023 został usunięty z programów nauczania przedmiot „Geografia Polski”.
Ukraina	Potrzeba organizacji spotkań z różnych okazji, szkoleń dla nauczycieli oraz działaczy kultury, praktyczna wymiana kulturalna podczas wyjazdów do Polski.
Ukraina	W dzisiejszym dniu, w tej sytuacji, która zaistniała na Ukrainie, bardzo brakuje nauczycieli języka polskiego. Są przykłady, że zapraszamy studentów IV roku i V roku (osobiście to robię) do pracy w szkole. Pomoc (dofinansowanie) UTW, który nadal pracuje i osoby starsze polskiego pochodzenia przychodzą, żeby wypowiedzieć swoje obawy, wyciszyć się i usłyszeć coś polskiego.
Ukraina	Trzeba nauczycieli języka polskiego.
Ukraina	Trudno mi powiedzieć o potrzebach miejscowych środowisk polonijnych w zakresie edukacji i kultury – moim zdaniem, na dzień dzisiejszy one w większości są zaspokojone.
Ukraina	Spotkania, wspólne projekty.
Ukraina	Możliwość organizacji wyjazdów dzieci i nauczycieli do Polski (obozy, projekty szkół partnerskich, wspólne badania historyczne, kursy i warsztaty dla nauczycieli – osobiste, nie zdalne).
Ukraina	Potrzeba wyposażenia placówki, dofinansowania nauczycieli i utrzymania placówki.

Kraj	Rozpoznane przez Państwa potrzeby miejscowych środowisk polonijnych w zakresie edukacji i kultury
Ukraina	Potrzeba istnienia i działania szkoły polskiej, która naucza języka polskiego, tradycji, literatury, geografii i historii Polski, organizuje obchody świąt państwowych i religijnych.
Ukraina	Programowanie i organizowanie doskonalenia nauczycieli polonijnych, doradztwo w organizowaniu nauczania języka polskiego i innych przedmiotów nauczanych w języku polskim. Współpraca z organizacjami polonijnymi i podtrzymywanie więzi z krajem.
Ukraina	Teraz wojna.
Ukraina	Wyjazd uczniów szkół do Polski na wycieczki edukacyjne. Zapotrzebowanie na stroje ludowe – kultura.
Ukraina	Aby kontynuować dotychczasową pracę w zakresie nauki języka polskiego, szerzenia tradycji polskich i kultury polskiej potrzebujemy dofinansowania.
Ukraina	Potrzebne koło/sekcja dla rodzin przy TKP. W roku 2021 rozpoczęliśmy taką działalność w ramach czerniowieckiej edycji MFF „Bukowińskie Spotkania” (obecnie zawieszona ze względu na wojnę).
Ukraina	Potrzeba nauczycieli języka polskiego w Szkole nr 5 Użgoroda.
Wielka Brytania	Nauka języka i kultury, integracja, potrzeba wzajemnego dialogu i wsparcia w prowadzeniu szkół.
Wielka Brytania	Proaktywne zaangażowanie Konsulatów w życie Polonii.
Wielka Brytania	Edukacja od grup przedszkolnych do klas, które przygotowują do egzaminów z języka polskiego, jak chociażby do egzaminu certyfikowanego z języka polskiego GCSE Polish.
Wielka Brytania	Organizowanie eventów nie tylko edukacyjnych, realizacja projektów informatycznych.
Wielka Brytania	Promowanie polskich śpiewaków operowych o międzynarodowej sławie.
Włochy	Potrzebna jest szkoła dla dzieci i spotkania okolicznościowe dla dorosłych o różnej tematyce w języku polskim.
Włochy	Dofinansowanie jest niewystarczające.
Włochy	Poprawa warunków funkcjonowania szkolnictwa polskiego, podwyższanie kwalifikacji nauczycieli oraz poprawa wyposażenia szkół, wspieranie inicjatyw kulturalnych, wspieranie i finansowanie działalności Stowarzyszenia.
Włochy	Lokal, w którym mogłyby się odbywać wydarzenia kulturalne, spotkania, kursy. Materiały do nauki: podręczniki, książki, czasopisma, mapy, filmy, tablice.
Włochy	Organizacja polskich świąt narodowych.
Włochy	Edukacja przede wszystkim rodziców o tym, jak ważną rolę w życiu dziecka ma dwujęzyczność.

Kraj	Rozpoznane przez Państwa potrzeby miejscowych środowisk polonijnych w zakresie edukacji i kultury
Włochy	Edukacja rodzin w kultywowaniu kultury tradycji i języka polskiego.
Włochy	Przepływ informacji o spotkaniach i wydarzeniach kulturalnych.
Italia – Włochy	Pokrycie opłat czynszowych za lokal lub wynajmu okazjonalnego; godziwe wynagrodzenie dla nauczycieli społecznych za realne godziny pracy; zakup sprzętu na potrzeby szkół i organizacji; zapewnienie gadżetów promocyjnych; wsparcie finansowe na uzasadnione delegacje reprezentacyjne.

Tabela II.4.2. Potrzebne działania dla wzmocnienia organizacji polonijnych (istniejących i nowych)

Kraj	Dla wzmocnienia istniejących i powstawania nowych organizacji polonijnych są potrzebne
APBPDN	<i>Apoio financeiro para que possam realizar os trabalhos.</i> [Wsparcie finansowe na wykonanie zadania.] <i>Incentivo através de material didático, folclórico, cultural para as organizações.</i> [Motywowanie poprzez materiały dydaktyczne, folklorystyczne, kulturowe dla organizacji.]
Argentyna	Nasze stowarzyszenie nie posiada własnej siedziby, co utrudnia rozwijanie działalności, jednak dostajemy środki na wynajem, ale wystarcza tylko na mały lokal.
Argentyna	Potrzeba więcej młodych ludzi
Argentyna	Kursy, książki, tablice, pomoce dydaktyczne, filmy, nagrania muzyczne. Meble dla osób na wózku i ułatwienia do poruszania się.
Australia	<i>Keen group of enthusiastic people on the ground and support/interest from the consulate.</i> [Grupa entuzjastów na miejscu i wsparcie/zainteresowanie ze strony konsulatu.]
Australia	Wsparcie dla działań organizacyjnych. Docenienie działaczy polonijnych.
Australia	Zminimalizowanie biurokracji, formy uznania dla wielu osób, które poświęcają swój czas oraz umiejętności, działając w organizacjach polskich.
Australia	Dobrzy liderzy, zasoby finansowe.
Austria	Stałe umowy z nauczycielami, organizatorem i księgowością poparte comiesięcznym wsparciem KPRM.
Belgia	Informacja o działalności zarówno w środowiskach lokalnych, jak i w mediach krajowych. Trzeba pokazać „nowej emigracji”, że działanie w organizacjach polonijnych lub też samo uczestniczenie w ich aktywnościach (szkoły polonijne, chóry, kluby, imprezy polonijne, spektakle, zabawy itd.) jest fajnym sposobem na integrację, znalezienie przyjaciół bądź zapewnienie dzieciom poczucia tożsamości kulturowej.
Belgia	Środki finansowe, niestety.
Chorwacja	Zawsze fundusze, bo chęci do działania są.
Czechy	Tożsamość narodowa

Kraj	Dla wzmocnienia istniejących i powstawania nowych organizacji polonijnych są potrzebne
Czechy	Akceptacja rosnących wydatków finansowych na działalność organizacji.
Czechy	Wsparcie ze strony Rządu RP w różnych formach oraz wsparcie organizacyjne ze strony miejscowych czołowych organizacji polskich na terenie Czech.
Francja	Niestety: budżet.
Francja	Lepsza komunikacja i informacja mogąca podtrzymywać inicjatywy promujące kulturę i historię Polski w kraju zamieszkania; lepsza dostępność do spotkań z odpowiedzialnymi za współpracę z Polonią.
Francja	Środki finansowe.
Francja	Propagowanie kultury, wzmacnianie akcji edukacyjnych, wykłady, odczyty, exposè, wystawy, wernisaże, odczyty.
Hiszpania	Środki finansowe na wydatki związane z utrzymaniem placówki szkolnej.
Hiszpania	Środki finansowe lub pomoc materialną (gadżety polskie, książki, plakaty, podręczniki).
Hiszpania	Ludzie dobrej chęci i woli, którzy z dobrego serca pragną wspierać i współpracować w zakresie szerzenia kultury polskiej.
Hiszpania	Łatwy dostęp do środków finansowych na realizację projektów.
Irlandia	Dofinansowanie.
Irlandia	Wsparcie dotacyjne działań na wynajem pomieszczeń, wsparcie na pozyskanie na własność nieruchomości które mogłyby stać się polskimi ośrodkami kulturowymi (świetlice i miejsca spotkań)
Irlandia Północna, Wielka Brytania	Głównie finanse, i/lub zapewnienie sprzętu komputerowego, licencji, pomocy naukowych, pomoc w pokryciu kosztów wynajmu, pensji nauczycieli.
Islandia	Środki finansowe i dobra współpraca na szczeblu ministerialnym.
Włochy	Środki finansowe.
Włochy	Problem z uzyskaniem informacji na temat założenia organizacji. W późniejszym terminie sposób przekazywania informacji. Pomoc w założeniu stron internetowych w celu umożliwienia rozpoznania organizacji. Trudno jest to określić jednoznacznie, gdyż terytorium Włoch nie jest jednolite pod tym względem.
Włochy	Szybkość działania; mniejsza biurokracja; zwiększanie środków dla dobrze działających organizacji; bliższy kontakt ze środowiskiem polonijnym.
Kanada	Zorganizowane konferencje, zebrania, szkolenia etc., gdzie istniejące organizacje mogą podzielić się swoimi doświadczeniami i pomysłami. Materiały dla Polonii powinny być dostępne też w języku angielskim i francuskim. Wsparcie finansowe dla organizacji które będzie pomocne w nabywaniu materiałów i środków wsparcia.
Kazachstan	Dotacje finansowe, samodzielne siedziby.
Kazachstan	Nie mamy dodatkowych wymagań. Nasze potrzeby będą zaspokojone, jeśli pozyskane środki wpłyną w pierwszej połowie roku.
Litwa	Dla wzmocnienia są potrzebne: finansowanie na utrzymanie siedziby i szkółki, meble dla szkoły, sprzęt sportowy.

Kraj	Dla wzmocnienia istniejących i powstawania nowych organizacji polonijnych są potrzebne
Macedonia	Środki finansowe, sala spotkań oraz wsparcie Ambasady i Konsulatu.
Mołdawia	Wsparcie działalności organizacji.
Mołdawia	Inicjatywy oddolne osób z polskim pochodzeniem. Większa pomoc władz lokalnych. Wzrost środków finansowych uzyskiwanych od organów rządowych RP i poza rządowych organizacji. Wyszkolenie w zakresie umiejętności wypełniania wniosków o dofinansowanie.
Niemcy	Wsparcie w zakresie zakładania organizacji i możliwości finansowania.
Niemcy	Więcej zaangażowania osób na miejscu – żadne pieniądze świata nie pomogą, jeśli nie będzie osób, które poczują się odpowiedzialne za utrzymanie tradycji i polskości wśród dzieci i młodzieży.
Niemcy	Stały kontakt Państwa Polskiego z nami, aby na bieżąco reagować na pojawiające się nowe problemy. Łatwiejszy dostęp do funduszy na działalność polonijną.
Niemcy	Dotacja na wynagrodzenia nauczycieli, tam gdzie strona niemiecka tego jeszcze nie robi. Przejęcie kosztów czynszu nowych punktów szkolnych.
Norwegia	Organizowanie cyklicznych spotkań – nawet online – z prowadzącymi szkoły polonijne w danym państwie.
Republika Czeska	Finanse.
Republika Czeska	Działacze społeczni, młodzież.
Republika Czeska	Przede wszystkim finanse na utrzymanie Domów Polskich, które powoli popadają w ruinę z braku finansów na utrzymanie, naprawy oraz rekonstrukcje.
Rosja	Chociażby nie zmniejszać pomocy. Dla nas najważniejsze utrzymać stan istniejących organizacji, nowe już nie powstają.
Słowacja	Edukacja i przekonanie Polaków, jak ważne jest utrzymanie języka i swojej tożsamości za granicą. Niestety czym młodszy przyjeżdżają ludzie z Polski na stałe /lub w ramach małżeństw mieszanych / tym są mniej zainteresowani utrzymaniem polskości i języka, głównie wśród dzieci. Zaplecze finansowe dla prowadzenia działalności i wyposażenie jest priorytetowe. Potrzebne jest poprawienie komunikacji między organizacjami polonijnymi, które mogły by sobie przekazywać doświadczenia lub przykłady dobrych praktyk. Więcej szkoleń, spotkań i możliwości prezentacji swoich osiągnięć dla organizacji polonijnych i aktywistów, opracowanie web networkingu obejmującego cały świat dla komunikacji między sobą.
Szkocja	Środki finansowe. Większe wsparcie ze strony rządu polskiego.
Szwajcaria	Nowe prace badawcze nie koncentrujące się tylko na tych samych od wielu lat symbolach, rozpoznanie wspólnych przestrzeni między kulturami danych państw.
Szwecja	Lokal jest podstawą, jeśli organizacja ma być rozwojowa. Fundusze na działalność – przez projekty, ale też niezależne od projektów.
Ukraina	Prowadzić szkolenia dla prezesów, wspierać ważne uroczystości i Dni Kultury Polskiej, finansowo wspierać działalność.
Ukraina	Nie na czasie, bo wojna

Kraj	Dla wzmocnienia istniejących i powstawania nowych organizacji polonijnych są potrzebne
Ukraina	Doposażenie placówek w materiały edukacyjne, odpowiedni sprzęt biurowy oraz posiadanie własnego pomieszczenia, które umożliwi prowadzenie odpowiedniej działalności (przykład dzisiejszej sytuacji na Ukrainie pokazuje, iż wiele organizacji nie może kontynuować działalność ze względu na to, iż byli w miejscach państwowych, które w tej chwili są zajmowane przez placówki wojskowe i nie mają możliwości kontynuacji działalności).
Ukraina	Wsparcie i współpraca między organizacjami.
Ukraina	Fundusze oraz zaangażowanie ludzi.
Ukraina	Meble szkolne, przybory szkolne, podręczniki do języka polskiego, literatura polska dla dzieci. Laptop, drukarka, sprzęt sportowy, produkty higieniczne.
Ukraina	Miejsce prowadzenia działań. Własny lokal.
Ukraina	Nauczyciele, dofinansowanie, pomieszczenia.
Ukraina	Liderzy.
Ukraina	Kontynuowanie współpracy z organizacjami w Polsce.
Ukraina	Szkolenia liderские.
Ukraina	Dobrze zorganizowana praca partnera jako podstawa współpracy z Fundacją, uzasadnienie potrzeb i wskazanie efektów pracy partnera.
Ukraina	Dofinansowanie dla nauczania języka polskiego, obozy językowe, wycieczki do Polski.
Ukraina	Dla wzmocnienia istniejących organizacji polonijnych niezbędne jest dalsze wsparcie istniejących organizacji polonijnych, w tym i finansowe.
	<p>Na przykładzie obwodu żytomierskiego: w latach 2000 społeczność polska obwodu przeżywała nową falę podniesienia aktywności. Związane to było przede wszystkim z powstaniem Polskiego Towarzystwa Naukowego w Żytomierzu. Największym atutem Polskiego Towarzystwa Naukowego w Żytomierzu była praca z młodzieżą, która obecnie jest w awangardzie polskiego ruchu społecznego Żytomierszczyzny – dr Irena Perszko (dyrektor Domu Polskiego w Żytomierzu), mgr Walentyna Jusupowa (prezes Studenckiego Klubu Polskiego), dr Natalia Szumlańska (prezes Żytomierskiego Polskiego Centrum Edukacji i Nauki), dr Julia Umańska (prezes Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej Żytomierszczyzny).</p> <p>Jeżeli mówimy o powstaniu nowych organizacji polonijnych obecnie, to tutaj jest bardzo trudna sytuacja, ponieważ wielkie zmiany wniosła wojna. Młodzież będzie nadal wyjeżdżać, poziom życia już spadł i będzie spadał nadal, ekonomia kraju także jest i będzie jeszcze na gorszym poziomie.</p>
Ukraina	Doświadczenie i wsparcie UTW
Ukraina	Wyposażenie i utrzymanie placówki, dofinansowanie nauczycieli, dofinansowanie śródrocznej działalności, organizacja letniej szkoły w kraju i w Polsce.
Ukraina	Środki finansowe, odpowiednie lokale, działacze społeczni zakończenie wojny.
Ukraina	Współpraca między organizacjami polskimi (rządowymi i pozarządowymi) ze środowiskiem polonijnym, wszelkiego rodzaju wsparcie.
Ukraina	Chęć pracy i wsparcia ruchu Polonii.
Ukraina	Kochać Polskę. Chęć zrobienia czegoś dla Polski.
Ukraina	jw.

Kraj	Dla wzmocnienia istniejących i powstawania nowych organizacji polonijnych są potrzebne
Ukraina	Budowa Domu Polskiego - centrum życia kulturalnego mieszkańców Starej Krasnoszory (Starej Huty) oraz całej Bukowiny.
Ukraina	Więcej zaangażowania i empatii władz miejscowych.
Wielka Brytania	Fundusze, plan działania, aby organizacje nie powielają swoich pomysłów. Potrzeb jest wiele- trzeba je tylko wskazać i starać się im sprostać.
Wielka Brytania	Platforma online skierowana do liderów bądź działaczy polonijnych służąca do wymiany myśli itp. Osoba/koordynator, najlepiej zatrudniona w lokalnym Konsulacie, która w sposób proaktywny zaangażowałaby się we współpracę właśnie z takimi małymi grupami jak nasza. W UK znajduje się mnóstwo nieformalnych grup, (miłośnicy dronów, detektoryści, grupy airsoft, grupy rekonstrukcyjne, itp.) zamknięte w swoich enklawach, dla których nawet wizyta w Konsulacie, wizyta konsula, bądź vice konsula byłaby znakiem, że Polska o nas nie zapomniła. Nie zaszkodziłby również zlot działaczy wszystkich organizacji formalnych i nieformalnych – reszta się sama wyklaruje. Niestety od przejścia Konsula Łukasza Lutostańskiego do MSZ a później do Edynburga proaktywność ze strony Konsulatu upadła.
Wielka Brytania	Zdecydowanie większe nakłady finansowe – większe wsparcie finansowe bez niego nie poradzimy sobie.
Wielka Brytania	Pieniądze i chęć współpracy.
Wielka Brytania	Współpraca.
Włochy	Dotacje i łatwiejszy sposób ich rozliczeń i ubiegania się o nie.
Włochy	Pomoc finansowa.
Włochy	Środki finansowe rozdysponowane zgodnie z potrzebami z bieżącymi Stowarzyszenia.
Włochy	Lokal, w którym mogłyby się odbywać wydarzenia kulturalne, spotkania, kursy; etaty dla osób zajmujących się promocją polskiej kultury – do tej pory działamy na zasadzie wolontariatu.
Włochy	Osoby, które poświęcą swój wolny czas.
Włochy	Przede wszystkim środki finansowe, wspieranie pracy nauczycieli-wolontariuszy, którzy wykonują bardzo ciężką pracę, by przekazać uczniom wiedzę o Polsce (jako pracownicy społeczni).

Tabela II.4.3. Oczekiwania w odniesieniu do systemowego wsparcia organizacji polonijnych ze strony RP.

Kraj	Jakie są Państwa oczekiwania w odniesieniu do systemowego wsparcia organizacji polonijnych ze strony RP?
APBPDN	<i>Esperamos que através desse contato, respondendo a este questionário, possamos ser conhecidos e reconhecidos pelo trabalho que prestamos no Brasil, mais especificamente em nossa comunidade, para manter as raízes de nossos descendentes.</i> [Mamy nadzieję, że dzięki temu kontaktowi, odpowiadając na ten kwestionariusz, będziemy znani i rozpoznawani za pracę, którą wykonujemy w Brazylii, a dokładniej w naszej społeczności, aby zachować korzenie naszych potomków.]
Argentyna	Oczekujemy, aby RP dalej opiekowała się Polakami za granicą i wspierała Polonię, w różny sposób, aby kultura polska nie zniknęła w środowiskach polonijnych. W Argentynie języka polskiego uczy się już jako obcego.
Argentyna	Kontakt trwały, regularny (może zebrania przez internet?), stypendia dla uczniów, dalsza możliwość doskonalenia wiedzy nauczycieli, informacje i udostępnianie nowości (książki i pomoce dydaktyczne).
Australia	<i>Access to funding and materials.</i> [Dostęp do środków finansowych i materiałów.]
Australia	Pomoc finansowa nie tylko na projekty, ale bardziej na konkretne działania; pomoc stała na stałe cykliczne imprezy i festiwale, a nie wymyślanie nowych projektów najczęściej jednorazowych; pomoc dla organizacji, które od lat pracują i promują Polskę, kulturę i edukację (nauka języka polskiego).
Australia	Na pewno nie jest to łatwe, ze względu na odległość Australii od Polski, ale konieczne byłoby większe rozeznanie w realiach tego środowiska. Osoby, które wiele sobą nie reprezentują, mają zwykle najwięcej czasu i możliwości, aby uczestniczyć w różnego rodzaju zjazdach i zgromadzeniach, promując siebie. Podczas gdy prawdziwą pracę wykonują inni. A ci ze względu na swoje zaangażowanie w to, co robią, nie mogą sobie na takie wyjazdy pozwolić. Zresztą nie są zapraszani.
Australia	Pomoc merytoryczna, finansowa i rzeczowa.
Austria	Stałe, comiesięczne pensje dla nauczycieli oraz opłacanie księgowości, co w Austrii dla nas stanowi najwyższe rachunki. Jeżeli organizator - prezes/dyrektor szkoły polskiej nie będzie otrzymywał wynagrodzenia za świadczoną pracę na rzecz Polonii i Polaków, to również nie wiem, ile jeszcze będzie miał energii i zapału na tworzenie i kreację oraz dobre pomysły w tym kierunku. To też powinno być uregulowane, ponieważ ile można pracować za uśmiech innych i dla idei...?
Belgia	Zmniejszenie biurokracji :)

Kraj	Jakie są Państwa oczekiwania w odniesieniu do systemowego wsparcia organizacji polonijnych ze strony RP?
Belgia	<p>W przypadku szkół: wprowadzić zapis do Ustawy o Systemie Oświaty (jedno zdanie) o istnieniu szkół społecznych poza granicami. Szkoły to instytucje, a nie jednorazowe projekty, należy je więc wspierać na określonych zasadach, różniących się od zasad wspierania organizacji polonijnych.</p> <p>Nie ma klasyfikacji placówek, ani odpowiednich kryteriów wg których taką klasyfikację można opracować i na jej podstawie udzielać konkretnego wsparcia, np. szkoły „wysokoorganizowane”, spełniające wszystkie wymagania, szkoły częściowo spełniające wymagania i szkoły działające na własnych zasadach.</p> <p>Szkoła, która pracuje dwa razy w miesiącu nie potrzebuje takiego samego dofinansowania jak szkoła, która pracuje cztery razy bądź osiem razy w miesiącu przy porównywalnej liczbie uczniów.</p>
Chorwacja	Zawsze fundusze, bo chęci do działania są. Na realizację projektów, utrzymanie bieżącej działalności Towarzystwa, modernizację, wyposażenie. Dofinansowanie do polonijnych spotkań integracyjnych i festynów.
Czechy	Wsparcie w zakresie podręczników i książek, wyposażenia klas (rzutniki, tablice interaktywne...)
Czechy	Kontynuacja dotychczasowej czynności i częściowy rozwój ukierunkowany przede wszystkim na pracę z młodzieżą.
Czechy	Współdziałanie z przedstawicielami organizacji polskich.
Francja	Największym problemem naszej szkoły są niedostateczne fundusze na pensje nauczycieli. Stanowi to ogromny problem w naszej organizacji i wiąże się z ograniczeniem w organizacji imprez kulturalnych.
Francja	Organizacje aktywne łatwiej powinny pozyskiwać środki na realizację swojego działania i łatwiejsze rozwiązania rozliczeniowe.
Francja	Pomoc w zakupie środków dydaktycznych.
Francja	Wymiana młodzieży w ramach programów edukacyjnych, umożliwienie podjęcia studiów w Polsce na atrakcyjnych warunkach dla absolwentów.
Hiszpania	Prosimy o dofinansowanie do wynagrodzeń nauczycieli.
Hiszpania	Większa pomoc w dostarczaniu materiałów polskich, takich jak mapy, podręczniki, stroje ludowe, gadżety folklorystyczne, pomoc w wymianie uczniów.
Hiszpania	Generalnie rzecz biorąc, najważniejszym wsparciem są dotacje finansowe na realizację ciekawych projektów polonijnych, które pozwalają nam dotrzeć do większego grona odbiorców.
Hiszpania	Dostęp oraz zwiększenie środków finansowych na realizację projektów.
Irlandia	Dofinansowanie, konkretne informacje o sposobach, warunkach i miejscach, gdzie można starać się o dofinansowanie.

Kraj	Jakie są Państwa oczekiwania w odniesieniu do systemowego wsparcia organizacji polonijnych ze strony RP?
Irlandia	Organizacje harcerskie niestety wpadają pomiędzy szkolnictwo i kulturę. Zależy nam na większym oraz bardziej rozpoznanym jako osobna grupa polonijna (organizacje młodzieżowe) celowym wsparciu organizacji harcerskich w przedsięwzięciach związanych z wyjazdami do Polski, co przełoży się na utrzymanie kontaktu dzieci i młodzieży z krajem. Wsparcie pozyskania pomieszczeń i przestrzeni, na których odbywać się mogą obozy i kolonie letnie dla polskiej młodzieży.
Irlandia Północna, Wielka Brytania	Łatwiejsza i bardziej przejrzysta biurokracja. Informacje o możliwości współpracy, zdobywania funduszy.
Islandia	Uproszczenie procedur uzyskiwania środków finansowych do prowadzenia działalności i wsparcie logistyczne (pomóc w uzyskaniu lokali).
Włochy	Pomoc finansowa potrzebna do rozszerzania działalności polonijnej.
Włochy	Bardzo przykro o tym mówić, lecz wiele inicjatyw rozpada się na etapie przygotowań finansowych. Wsparcie w sfinansowaniu opłat związanych z pobytem i wynagrodzeniem zaproszonych gości (prelegentów biorących udział w konferencjach, muzyków) jest nieraz nie do pokonania dla początkujących organizacji z małą liczbą członków. Roczne składki często pokrywają tylko koszty utrzymania konta bankowego.
Włochy	W przypadku wydarzeń cyklicznych lub prowadzenia szkół – dwu-, trzyletnia ciągłość; przekazywanie informacji o dofinansowaniach na początku roku kalendarzowego, a nie w połowie; zwiększenie finansów dla krajów strefy euro i dolarowej i dostosowanie ich do realnych kosztów w danym państwie.
Kanada	Zwiększenie kontaktów z placówkami dyplomatycznymi poprzez organizowanie spotkań, szkoleń i zajęć nastawionych na kontakt z młodzieżą polonijną.
Kazachstan	Powstanie Domu Polonii w Kazachstanie, utrzymanie muzeów przesiedleńca z lat 1936 r.
Kazachstan	jw.
Litwa	Kwestie finansowe.
Macedonia	Finansowanie zaplanowanych imprez: andrzejki, Koncert Chóru Polonius ze Szwecji w Skopje i w Kosowie, Wigilia, opłatek, choinka dla dzieci. To są propozycje planowane do końca 2022 r.
Mołdawia	Plan współpracy na 10 lat.
Mołdawia	Lepsze rozpoznanie potrzeb i wzrost środków przeznaczonych na utrzymanie i rozwój organizacji oraz oświaty polonijnej.
Niemcy	Udzielanie odpowiedzi na zapytania, na maile, bycie w kontakcie.

Kraj	Jakie są Państwa oczekiwania w odniesieniu do systemowego wsparcia organizacji polonijnych ze strony RP?
Niemcy	Interesujące konkursy, gdzie nagrodą będzie spotkanie z innymi dziećmi z emigracji. Nic tak nie motywuje, jak spotkanie z innymi Polakami, którzy nie mieszkają w Polsce, a też mówią tym samym językiem. Dofinansowanie do strojów ludowych i do wyposażenia technicznego w przypadku grup taneczno-wokalnych.
Niemcy	Obecnie istnienie szkół polskich działających przy Polskiej Misji Katolickiej w Würzburgu jest zagrożone. Potrzebujemy ochrony prawnej, aby szkoły przetrwały.
Niemcy	Przy rozmowach bilateralnych na tematy oświatowe, przy ważnych debatach państwowych w Polsce, przy planach budżetowych w Polsce Związek Nauczycieli Języka Polskiego i Pedagogów w Niemczech powinien być zawsze zapraszany jako największa organizacja oświatowa w Niemczech, a tym samym jako rzeczoznawca w tym temacie.
Norwegia	Organizowanie cyklicznych spotkań - nawet online - z prowadzącymi szkoły polonijne w danym państwie.
Republika Czeska	Głównie finansowe, ponieważ siedziby naszych związków i ich wyposażenie są w opłakanym stanie.
Republika Czeska	Wspieranie kultury.
Republika Czeska	Przede wszystkim wsparcie finansowe na utrzymanie Domów Polskich w Republice Czeskiej.
Rosja	Żeby to wsparcie było systemowe i nie w sierpniu-wrześniu, jak teraz.
Słowacja	Wsparcie działalności, doposażenie, wsparcie finansowe dla przedsięwzięć w kraju zamieszkania i w Polsce. Większa promocja w Polsce przedsięwzięć realizowanych przez organizacje polonijne, szkolenia dla aktywistów w Polsce, wspieranie spotkań aktywistów polonijnych na kongresach, szkoleniach w celu wymiany doświadczeń, wsparcie projektów realizowanych na terenie Polski. Zauważanie organizacji polonijnych, które działają „w terenie”, a nie tylko na terenie stolic.
Szkocja	Ułatwienie składania wniosków, większe nakłady finansowe.
Szwajcaria	Sfinansowanie etatów, którego do tej pory nie ma.
Szwecja	Dotacje na wynajem lokalu nie powinny być zależeć od projektów.
Ukraina	Założyć prywatne polskie szkoły. Wspierać organizację polskie, które pracują nie mniej niż 10 lat i wykazały, że działają na rzecz Polski.
Ukraina	Żeby więcej projektów było dofinansowane, wyjazdy edukacyjne do RP dla dorosłych, młodzieży i dzieci.
Ukraina	Repatriacja.
Ukraina	Żebyśmy, niezależnie od sytuacji, która jest w tej chwili, nie pozostali sami jako mniejszość narodowa w kraju zamieszkania i mogli nadal realizować dotychczasowe projekty.

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

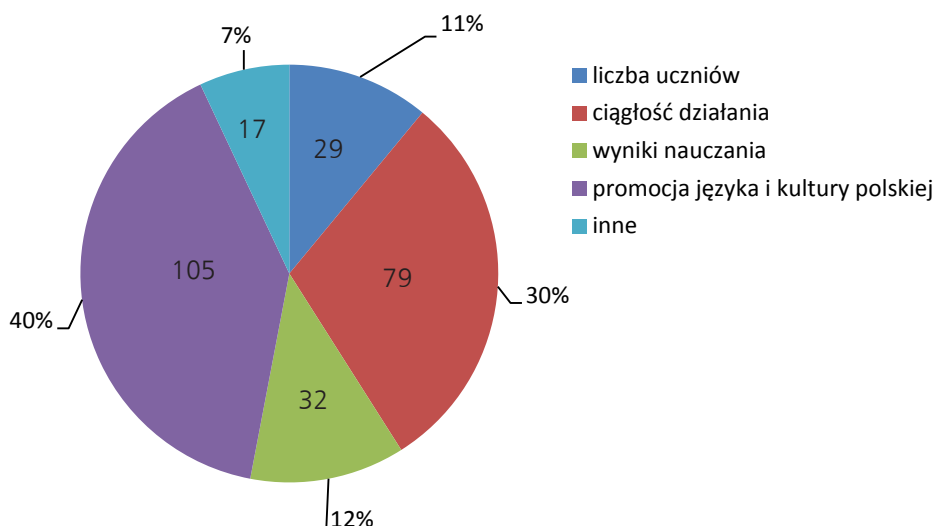
Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2022*

Kraj	Jakie są Państwa oczekiwania w odniesieniu do systemowego wsparcia organizacji polonijnych ze strony RP?
Ukraina	Dalsze wsparcie wynajmu siedziby.
Ukraina	Wsparcie finansowe ułatwiające pracę na rzecz środowiska polskiego.
Ukraina	Pomoc finansowa i szkolenie nauczycieli.
Ukraina	Kontynuacja owocnej współpracy.
Ukraina	Stabilność, rozwój, doskonalenie.
Ukraina	Wspieranie liderów, można powiedzieć: „ambasadorów polskośći” na naszych terenach.
Ukraina	Więcej szkoleń dla uczniów, nauczycieli, liderów polonijnych z możliwością czasowych wyjazdów do Polski.
Ukraina	Spotkania na temat różnych działań możliwych w organizacjach pozarządowych na Ukrainie i w Polsce, dotyczących możliwości współpracy.
Ukraina	Warto kontynuować wsparcie organizacji polonijnych ze strony RP, co przyczyni się do odpowiednich efektów rozwoju i wzmocnienia szkolnictwa polonijnego.
Ukraina	Dofinansowanie.
Ukraina	Wierzę, że Ukraina w najbliższym czasie, zwycięży i powoli-powoli będzie wracać do normalności. Oczywiście, że ta normalność będzie inna, niż była do 24 lutego 2022 r. Jeżeli mówić o naszej organizacji, to byłoby dobrze, jeżeli wsparcie zostałoby na tym poziomie, co obecnie.
Ukraina	Finansować projekty w obliczu wojny na Ukrainie.
Ukraina	Finansowanie działalności edukacyjnej (możliwość zakupu podręczników do nauki języka polskiego) i kulturowej, utrzymania placówek, wsparcie nauczycieli i dyrektorów.
Ukraina	Systemowe wsparcie naszej organizacji ze strony RP obecnie i w przyszłości jest jedną z najważniejszych zasad funkcjonowania naszej polskiej oświatowej placówki i naszej działalności!
Ukraina	Wsparcie finansowe, moralne.
Ukraina	Wspieranie działań edukacyjnych przeprowadzanych przez podmioty działające na rzecz Polonii i Polaków za granicą. Obrona praw mniejszości polskich, Polonii i Polaków za granicą w krajach ich zamieszkania. Wspieranie działalności prowadzonej przez organizacje polonijne w zakresie podtrzymywania więzi z krajem.
Ukraina	Nadzieja na dalszą współpracę i wsparcie, tak jak było wcześniej.
Ukraina	Popularyzacja języka i kultury polskiej.
Ukraina	jw.

Kraj	Jakie są Państwa oczekiwania w odniesieniu do systemowego wsparcia organizacji polonijnych ze strony RP?
Ukraina	Wsparcie finansowe, wsparcie organizacyjne, promocja.
Ukraina	Kontynuacja wsparcia, jak poprzednio.
Wielka Brytania	Dialog, zrozumienie potrzeb, wsparcie finansowe.
Wielka Brytania	W miarę możliwości budżetu dotacja szkół sobotnich (głównie wynajem sal).
Wielka Brytania	Finansowe, szkoleniowe wsparcie dla kadr nauczycieli polonijnych.
Wielka Brytania	O wiele większe niż są od lat, pomniejszone o panującą biurokrację.
Wielka Brytania	Zaangażowanie w wydarzenia organizowane przez organizacje polonijne.
Włochy	Dotacje, ale bardziej elastyczne co do możliwości ich wydania, mniej papierologii.
Włochy	Wcześniejsze rozpatrzenia naszych podań.
Włochy	Środki finansowe rozdysponowane zgodnie z potrzebami z bieżącymi Stowarzyszenia, informacja o przyznanej dotacji na początku roku.
Włochy	Lokal, w którym mogłyby się odbywać wydarzenia kulturalne, spotkania, kursy; udział przedstawicieli polskich instytucji w organizowanych przez nas wydarzeniach.
Włochy	Wsparcie finansowe.
Włochy	Wspieranie jak dotychczas placówek oraz minimalne wynagrodzenie dla pracowników.

II.5. Opinia przedstawicieli organizacji polonijnych na temat kryteriów, jakie powinny spełniać szkoły polonijne i polskie, aby mogły uzyskiwać dofinansowanie ze środków RP?

Za najwartościowsze działanie szkoły polonijnej respondenci uznali promocję języka polskiego i kultury polskiej (40%).

Wykres II.5.1. Preferowane warunki finansowania.

II.6. Proponowane przez respondentów formy promocji kultury polskiej i języka polskiego

Tabela II.6.1. Proponowane formy promocji języka polskiego i kultury polskiej.

Kraj	Formy promocji języka polskiego i kultury polskiej
Brazylia	<i>Contratando professores capacitados para ministrar aulas para pessoas de todas as idades, desde o infantil até o adulto.</i> [Zatrudnianie nauczycieli dla osób w każdym wieku, od dzieci do dorosłych.]
Argentyna	Materiały do nauki języka polskiego, książki, programy komputerowe, komputery itd. Media społecznościowe, reklama w prasie

Kraj	Formy promocji języka polskiego i kultury polskiej
Australia	<p>Zajęcia pozalekcyjne, konkursy, promowanie bohaterów narodowych związanych z danym krajem, organizowanie konkursów promujących Polskę, np. muzycznych.</p> <p>Promowanie polskich tradycji, np. wspólna wyprawa na jeden z cmentarzy zamiast uczestnictwa w Halloween.</p> <p>Promowanie uczestnictwa w konkursach organizowanych w Australii oraz w Polsce.</p> <p>Uczestniczenie w uroczystościach patriotycznych oraz religijnych – z prośbą i apelem, aby odbywały się one poza godzinami lekcyjnymi.</p> <p>Nauczanie i promowanie własną postawą języka polskiego, kultury i historii oraz organizowanie imprez otwartych dla środowiska lokalnego historycznych i kulturalnych.</p>
Austria	<p>Warsztaty integracyjne, spotkania z autorami z Polski oraz koncerty z polskimi muzykami. Szkoła Polska – kursy języka polskiego oraz wspólne gotowanie polskich potraw. Organizacja polskich eventów na 11 listopada, 3 maja, 24 czerwca oraz 29 czerwca (Dzień Patrona – I.J. Paderewski). Stały udział w programie Słownik polsko@polski z prof. J. Miodkiem.</p>
Belgia	<p>Promocja mieści się we wszystkich wydarzeniach szkolnych organizowanych (poza zajęciami obowiązkowymi) we współpracy z Radą Rodziców i z innymi organizacjami.</p>
Chorwacja	<p>Organizacja wspólnych warsztatów dla dzieci polonijnych i kraju zamieszkania.</p>
Francja	<p>Nauczanie języka polskiego w różnych formach dla dzieci, młodzieży i dorosłych; ukaazywanie dorobku kulturowego Polski poprzez różnorodne manifestacje w środowiskach polsko-francuskich; dbałość o materialny dorobek Polonii – zabezpieczanie elementów wartości historycznej, konserwacja i prezentacje okresowe w kraju zamieszkania.</p> <p>Projekcje filmowe, lekcje języka polskiego dla dorosłych, lekcje francuskiego dla nowo przybyłych Polaków.</p> <p>Akcje mające na celu uświadamianie polskiej kultury za granicą. Pikniki, jarmarki, targi, kiermasze.</p>
Hiszpania	<p>Liczba i różnorodność imprez/spotkań kulturowych, specjalnych zajęć z dziećmi polskimi – organizacja warsztatów, projektów w formie spotkań (wycieczki, mityngi, spotkania religijne, kulturalne, gastronomiczne), promocja Polski w formie edukacyjno-zabawowej.</p>
Irlandia	<p>Program harcerski w dużej części oparty jest na utrzymaniu polskiej świadomości społecznej i kulturowej, co organizowane jest poprzez realizację stopni i sprawności, zbiórki tematyczne o kulturze polskiej, przedstawienia, festiwale piosenki, wyjazdy.</p> <p>W naszej ocenie potrzeby i działania organizacji młodzieżowych, jaką jest harcerstwo, powinny być bardziej rozpoznawane jako osobna kategoria działań.</p> <p>Można określić to w ilości zorganizowanych zbiórek, zdobytych stopni (rozwój osobisty) przeprowadzonych akcji polonijnych.</p>
Irlandia Północna, Wielka Brytania.	<p>Organizowanie i uczestnictwo w wydarzeniach promujących kulturę i język (konkursy, olimpiady, przedstawienia okolicznościowe, dodatkowe formy – gazetki szkolne, itd.). Ich krótki opis i osiągnięcia. Jeden, czytelny formularz do wypełniania, max 15 min.</p>
Islandia	<p>Kultywowanie świąt narodowych i tradycji polskich. Organizowanie konkursów promujących polskość.</p>

Kraj	Formy promocji języka polskiego i kultury polskiej
Kanada	Dostęp do najnowszych podręczników, pomocy naukowych i materiałów dydaktycznych. Organizowanie zajęć nauki języka polskiego poprzez wyjazdy do Polski. Stypendia dla młodzieży polonijnej pragnącej uczyć się w Polsce. Aktywna współpraca polskich placówek dyplomatycznych z Polonią.
Kazachstan	Powstanie klubów, stron internetowych, szkótek polskich itp.
Macedonia	Organizacja andrzejek, pokazanie tradycji i obyczajów, czytanie literatury polskiej, wymiana zespołów folklorystycznych, wystawy artystów polskich.
Mołdawia	Przesłanie dobrych podręczników, pomocy dydaktycznych. Wyposażenie placówki w nowoczesny sprzęt.
Niemcy	Akademie historyczne, konkursy wiedzy o Polsce i konkursy literackie, nauka języka polskiego, uroczystości patriotyczne organizowane przez szkołę, organizowanie spotkań dotyczących kultywowania polskich tradycji (lekcje, projekty, wyjazdy do Polski).
Republika Czeska	Publikacje i materiały edukacyjne, wsparcie finansowe na działalność zespołów polonijnych – chóry, zespoły taneczne, zespoły teatralne. Pomoc przy organizacji warsztatów teatralnych i ich organizowaniu np. na terenie Polski. Kontakt z realiami życia w Polsce, wyjazdy do Polski, programy turystyczno-krajoznawcze.
Słowacja	Komplety językowe i wykłady o kulturze, literaturze itp. z grupą docelową (nie tylko dzieci i młodzież), ale także dorośli w różnych formach. Więcej kontaktu z żywą polską kulturą /wspieranie wyjazdów skierowanych na naukę języka lub do Polski (do teatru, na występy artystyczne, do muzeów, itp.).
Szkocja	Nauka języka ojczystego podczas regularnych zajęć. Promowanie wszystkich świąt narodowych.
Szwecja	Oczywiście warsztaty teatralne, przedstawienia, występy, koncerty, koła zainteresowań, imprezy sportowe (gdzie po prostu spędzasz czas wolny „po polsku“!). Ważne jest również promowanie polskiej kultury w społeczeństwie szwedzkim, m.in. poprzez pozabawianie polskiej muzyki przez organizowanie koncertów. Nasza organizacja brała udział wielokrotnie w takich wspólnych koncertach m.in. koncert adwentowy w Muzeum Historycznym.
Ukraina	Organizować konkursy, olimpiady, dyktanda, akademie, wycieczki kulturalno-oświatowe, wyjazdy do Polski. Promocja w lokalnym środowisku poprzez udział w spotkaniach edukacyjnych, kulturalnych organizowanych przez lokalne władze. Kursy języka polskiego, różnego rodzaju przedsięwzięcia. Organizacja imprez okolicznościowych i religijnych ze wskazaniem na polskie tradycje i obyczaje. Krzewienie polskości w każdej rodzinie z polskim pochodzeniem. Regularna nauka języka polskiego. Wyjazdy integracyjne, zwiedzanie ważnych miejsc dla każdego Polaka, wycieczki historyczne, edukacja patriotyczna. Ważne jest kształcenie samych nauczycieli, gdzie część materialno-finansowa też odgrywa istotną rolę.

Kraj	Formy promocji języka polskiego i kultury polskiej
Ukraina cd.	<p>Imprezy okolicznościowe, prowadzenie zespołów artystycznych, działalność teatrów polskich, wydawanie czasopism w języku polskim, druk utworów literackich twórców polonijnych.</p> <p>Prowadzenie nauki języka polskiego oraz wyjazdy na wymianę do szkół w Polsce w celu praktycznego zastosowania swoich umiejętności.</p> <p>Rejestracja placówki z zarejestrowanym Statutem organizacji.</p> <p>Upowszechnienia nauczania języka polskiego, wsparcie tworzenia nowych i rozwój istniejących placówek szkolnych, wszechstronna pomoc dla nauczycieli, współpraca z instytucjami i organizacjami polonijnymi w dziedzinie edukacji, promowanie nauczania języka polskiego, zaspokojenie potrzeb edukacyjnych polskich dzieci i młodzieży.</p> <p>Naszym przykładem są otwarte lekcje języka polskiego, aktywne metody języka polskiego (Letnia Szkoła).</p> <p>Zachęcanie dorosłych do nauki języka polskiego.</p> <p>Zorganizowanie atrakcyjnych wydarzeń świeckich i kościelnych, w których chciałoby brać udział coraz więcej osób.</p> <p>Organizowanie imprez kulturalno-oświatowych w środowisku lokalnym, działalność folklorystyczna promująca miejscową kulturę i folklor, popularyzacja wiedzy o Polakach w wielonarodowym środowisku na Bukowinie.</p> <p>Akcje kulturalne, współudział w akcjach kulturalnych innych mniejszości narodowych.</p>
Wielka Brytania	<p>Każda forma jest dobra, byleby prowadziła do celu. Organizacja eventów historycznych, pokazujących historię Polonii w UK. Nie chodzi tylko o bitwę o Anglię, ale również coś współczesnego (włączając historie Polaków, którzy zostali w UK po wojnie). Odpowiednią formą byłaby wystawa plakatów bądź coś podobnego w centrach miast. Z całym szacunkiem do kościołów, bibliotek czy miejsc oficjalnych. Projekt powinien zostać skierowany do tzw. <i>working class</i>, z którą Polonia ma największą styczność. Wszyscy bowiem pamiętamy wzrost Hate Crimes natychmiast po opublikowaniu wyników Brexitu.</p> <p>Akademie związane z obchodami polskich świąt i wydarzenia integrujące Polonię (co nasza szkoła i Stowarzyszenie robią od lat).</p> <p>Wsparcie i współpraca z organizacjami polonijnymi, które są w tym bardzo dobre.</p> <p>Uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych.</p>
Włochy	<p>Po przez samo działanie i umożliwienie dzieciom i ich rodzicom na wspólne spotkanie się i poznawanie.</p> <p>Organizacja wydarzeń kulturalnych: spotkań z twórcami, konferencji, wystaw, koncertów, projekcji filmowych, konkursów translatorskich itp.</p> <p>Obchody polskich świąt i rocznic. Zapoznanie z polską literaturą.</p> <p>Lekcje języka polskiego, elementy historii i geografii, wiedza o Polsce w szkołach.</p> <p>Organizacja wydarzeń dla środowiska polonijnego i włoskiego – integracja.</p> <p>Edukacja nie tylko dzieci, ale również rodziców.</p> <p>Spotkania z polskimi artystami, szczególnie prezentującymi muzykę popularną i klasyczną, zespołami folklorystycznymi przy okazji spotkań wielonarodowościowych. Projekcja filmów w formie festiwalu lub przy wydarzeniach okolicznościowych, np. towarzyszących wystawom.</p> <p>Różnorodna działalność (np. wystawy, koncerty, konkursy, dni polskie, projekcja filmów, itd.).</p>

Przedstawiciele organizacji polonijnych, jak wynika z wielości oraz obszerności wypowiedzi, uznają promocję języka polskiego i kultury polskiej za ważny aspekt zarówno własnego działania, jak i aktywności Państwa Polskiego (na podstawie propozycji działań i ich ewentualnych realizatorów).

W swoich wypowiedziach respondenci odwołują się zarówno do swoich doświadczeń, jak i wskazują formy, które ich zdaniem będą skutecznie promowały język polski i kulturę polską. Zaproponowane rozwiązania można zebrać w następujące kategorie:

- Atrakcyjne, efektywne nauczanie języka polskiego, kultury i historii polskiej:
 - w szkołach uzupełniających dla dzieci i młodzieży,
 - w formie kursów dla dorosłych (rodziców, innych osób zainteresowanych),
 - dla mieszkańców (dla których język polski jest językiem obcym) zainteresowanych kulturą i językiem polskim.
- Organizowanie imprez otwartych dla środowiska lokalnego historycznych i kulturalnych:
 - pikniki, jarmarki, targi, kiermasze;
 - spektakle teatralne, koncerty i inne formy z udziałem polskich twórców (respondenci zwracają uwagę na siłę oddziaływania muzyki, która nie wymaga znajomości języka, a potrafi zachwycić i wzbudzić pozytywne emocje, zainteresowanie Polską);
 - otwarte projekcje filmowe.
- Akcje mające na celu uświadamianie obecności polskiej kultury za granicą – prowadzone nie tylko w miejscach, w których spotyka się Polonia, ale wejście z promocją w przestrzeń miejscowości zamieszkałych przez Polaków (np. poprzez plakaty związane z kulturą, edukacją polską).
- Zadbanie o polonica i popularyzacja poloniców w różnych miejscach świata. Zadbanie o polonijną spuściznę kultury materialnej oraz intelektualnej.
- Wydawanie prac popularyzatorskich oraz prac polskich twórców (zwłaszcza powstałych na obczyźnie, stworzonych przez emigrantów) w języku kraju emigranta.

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2022*

Badania fokusowe i wywiady

Badania fokusowe przeprowadzono w ramach konferencji zorganizowanej 30.09.-05.10.2022 r. w Kościele św. Niniana i św. Triduana w Edynburgu.

Uczestnikami spotkania byli przedstawiciele Polskiej Macierzy Szkolnej w Londynie, dyrektorzy szkół społecznych w Edynburgu oraz nauczyciele i rodzice.

Celem badania było zdobycie informacji na temat warunków stymulujących rozwój organizacji polonijnych.

W scenariuszu badania założono następujące etapy wywiadu grupowego:

- 1) Jaka jest sytuacja organizacji polonijnych w Szkocji?
- 2) Jakie czynniki mogą stymulować rozwój organizacji?
- 3) Jakie są uświadomione potrzeby organizacji polonijnych, których zaspokojenie pomogłoby w ich rozwoju?

Z wypowiedzi zebranych osób wynika, że są oni przedstawicielami trzech organizacji prowadzących szkoły. Należy zauważyć, że podczas spotkania panowała miła, życzliwa atmosfera, aktywność uczestników oraz wyraźnie optymistyczne nastawienie. Nie zauważono natomiast skłonności do konkurencji.

Z deklaracji uczestników wynika, że ważnym aspektem sukcesu w ich działalności jest współpraca, wskazując zarówno podmioty polonijne, jak i podmioty działające w Polsce.

Organizacje współpracujące ze szkołami polskimi w Wielkiej Brytanii, wskazane przez uczestników konferencji:

1. Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” – wskazało 12 osób
2. Konsulat w Edynburgu – wskazało 10 osób
3. Polska Macierz Szkolna – wskazało 8 osób
4. Pomoc Polakom na Wschodzie – wskazało 8 osób
5. Duszpasterstwo Polaków w Aberdeen – wskazało 7 osób
6. Polish Association w Aberdeen – wskazało 6 osób
7. ORPEG – wskazały 4 osoby
8. Instytut Pamięci Narodowej – wskazały 2 osoby
9. Stowarzyszenie „Wolność i Demokracja” – wskazały 2 osoby
10. ZHP w Edynburgu – wskazały 2 osoby

11. ZHR w Polsce – wskazały 2 osoby
12. Dom Polski w Glasgow – wskazała 1 osoba
13. Grupa Folkowa „Gościniec” – wskazała 1 osoba
14. Polskie Centrum Pomocy Rodzinie w Edynburgu – wskazała 1 osoba

Wskazane problemy i potrzeby

1. Brak podręczników dostosowanych do potrzeb uczniów, mniej schematycznych, uwzględniających zachodzące zmiany społeczne, inne wymagania i potrzeby, bardziej zachęcających do uczenia się języka polskiego.
2. Wykluczające się dofinansowania proponowane przez organizacje rządowe i pozarządowe.
3. Wymagana rozbudowana, zbyt szczegółowa i czasochłonna dokumentacja zniechęcająca do podejmowania działań.
4. Stworzenie jednej skonsolidowanej bazy, np. w ORPEG, zawierającej wszystkie informacje i wymagania, ułatwiającej kontakt, zawierającej materiały edukacyjne.
5. Rejestracja i certyfikacja szkół z uwzględnieniem liczby uczniów, nauczycieli, kosztów wynajmu lokalu na szkołę, kosztów dokształcania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez nauczycieli.
6. Jawność otrzymywanych przez szkoły dofinansowań, wymóg zamieszczania takiej informacji na stronie www placówki oraz na stronach prowadzonych przez nie mediów społecznościowych.
7. Stworzenie studiów online dla nauczycieli pragnących zdobyć, uzupełnić lub podnieść kwalifikacje zawodowe.

Badanie przeprowadzone 12 września 2022 roku

Uczestnicy: Alicja Donimirska

Stowarzyszenie Polska YMCA w Wielkiej Brytanii i Stowarzyszenie Kulturalne

Plusem naszej organizacji jest to, że mamy zespół ludowy pieśni i tańca i organizujemy obozy młodzieżowe to jest jakiś pomost, bo ta organizacja działa już od wojny, jest nowy napływ polonii. To po części dzieci tych, którzy przyjechali po 2004.

Najstarsze pokolenie emigrantów to osoby, które liczą dziś około 80 lat. Zauważamy, że ich dzieci, dzisiejsi 50-60 latkowie nie zaangażowali się w pracę polonijną i obserwujemy taką lukę w ciągłości polonii. Nie zaangażowały się dzieci najstarszej polonii i jest luka.

74

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2022*

Otwarcie mówi się o tym, że łatwiej jest nam rozmawiać z najstarszą i najmłodszą polonią, przez to jest możliwość rozmowy. Nie stoję ani po jednej ani po drugiej stronie, stąd mogę współpracować.

Najstarsza polonia uważa, że model funkcjonowania organizacji w latach 60, 70, 80... był najlepszy. Tzw. nowa polonia uważa inaczej. Przez to jest czasem problem ze współpracą. Wartością jest to, że tworzy się pewien pomost pokoleniowy, który niesie wartość tożsamości i kontynuacji.

Jesteśmy organizacją o tradycjach, mamy ciągłość działania i to jest plusem organizacji. Nie jest ona postrzegana jako chwilowa. Współpraca z różnymi organizacjami pomaga w zrozumieniu dwóch światów polonijnych i w wyjściu do nich z propozycją, która łączy obie polonie, a nie dzieli. Wygląda to tak, że młoda polonia nie ma tak silnego związku z Polską, jak stara polonia i często odchodzą nie kontynuując współpracy. Stara organizacja jest bardziej ze sobą związana. Młodzi, poprzez możliwości podróżowania i częstszy kontakt z językiem, polską kulturą odchodzą, gdy wyrastają z potrzeb, które daje organizacja. Staramy się zatrzymać wolontariuszy, młodych ludzi, którzy już naturalnie opuszczają miejsce zamieszkania i wyjeżdżają na studia do innych miast. Staramy się stworzyć atmosferę, która zatrzyma tych młodych i będą wciąż mieli potrzebę bycia w tej organizacji, mimo mniejszych możliwości zaangażowania się w działanie. Zależy nam na ciągłości organizacji, stąd tworzenie takiej siatki wolontariuszy.

Polskie szkoły borykają się z zaangażowaniem rodziców, u nas wygląda to inaczej. Jest dużo większe zaangażowanie tzw. starej polonii, staramy się zaangażować młodą polonię, bo to kwestia ciągłości działań. Włączamy do pracy wolontariuszy.

Kiedy kończą się organizacjom pieniądze a nie mają źródeł finansowania, czerpią środki głównie z funduszy, które kończą się. Trudno jest czasem dostosować się do pomysłów, które mogą być dofinansowywane, które ktoś sobie wymyślił, które mają za cel promocję polskości.

To ogranicza swobodę i trzeba ograniczać się do tego, co jest w danej chwili finansowane.

My jesteśmy w sytuacji lepszej, bo mamy dom, który daje nam stabilizację, także finansową.

Trzymamy tam stroje, mamy biuro i miejsce spotkań polonii, jest ostoją naszej organizacji i sprawia, że mamy gdzie organizować różne wydarzenia.

Trudno się wybić nowym organizacjom, które nie mają swojej siedziby, nie mają możliwości finansowych, mają pomysły, ale nie mają stabilności finansowej. Dodatkowo tzw. stara polonia nie akceptuje pomysłów nowej polonii, bo uważa, że nic się w Polsce od lat 70 nie zmieniło.

Jeśli konsulat aktywnie zachęca, pomysły które organizowaliśmy, konsulat wspiera i propaguje jako wydarzenie dla Polonii.

Może powinny się pojawiać projekty, które by wymagały współpracy, na przykład 2, 3, organizacji, np. młodzieżowej kulturalnej i takiej, która zajmuje się szkolnictwem. Zachęcenie, że musi to być projekt, np. 3 organizacji jest istotne. Dobrze jest też, jeśli projekty

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2022*

robiłyby wspólnie tzw. stare organizacje i nowe. Można by było promować w konkursach taką współpracę. Coś takiego mogłoby zachęcić organizacje polonijne do współpracy.

Dużą rolę w łączeniu środowisk spełnia ambasada i konsulat RP.

Szczególnie zależy mi na takiej współpracy, bo można bardziej zjednoczyć polonię działając wspólnie.

Czy organizacje polonijne mają możliwość promocji Polski współczesnej?

To jest trudne, ale zależy od tego, czym organizacja się zajmuje, jakie ma możliwości finansowe, jaki jest profil jej działania. My mamy zespół pieśni i tańca i my prezentujemy kulturę polską nie tylko organizacjom polonijnym, ale też tam, gdzie możemy promować Polskę na terenie GB. Jeśli jesteśmy zapraszani w miejsca niezwiązane z Polakami, promujemy kulturę polską przed publicznością brytyjską. Pewnie moglibyśmy zrobić więcej. W zespole tańczy 120 osób i trudno jest

Drugim aspektem jest obserwacja, że w przestrzeni publicznej brytyjskiej jesteśmy jako Polacy mało widoczni. Brakuje platformy, skupienia organizacji polonijnych, która by sprawiła, że bylibyśmy bardziej widoczni w przestrzeni publicznej. Znacznie więcej tego było wtedy, gdy polonii było mniej, ale była bardziej skupiona.

Nie możemy bazować na doświadczeniach polonii działającej w latach 70, bo nie mamy wiedzy, jak to zrobić, bo nie ma ciągłości w polonii. Chociaż jest tu bardzo dużo polonii i co weekend coś dla polonii się dzieje, to trudno wspólnie zadziałać na rzecz promocji Polski. Tu jest widoczna luka.

Nie wiemy jak to zrobić. Na pewno potrzebne są zasoby personalne i czas... Działamy zgodnie ze schematem, który się odtwarza co roku. Wszystko robimy charytatywnie, tancerze poświęcają czas bo mają taką pasję i dobrze czują się w środowisku polonijnym.

Badanie przeprowadzone 14 września 2022 roku

Uczestnicy: Małgorzata Firlil

Dyrektor Akademii Języka Polskiego im. Gen. Stanisława Maczka przy ECP

„ECP-Edukacyjne Centrum Polonijne SCIO” to organizacja społeczna, zarejestrowana w OSCR pod numerem SC 047747.

Celem organizacji jest kultywowanie i podtrzymywanie pamięci oraz tradycji polskich, wspieranie integracji Polonii mieszkającej w Edynburgu i jego okolicach oraz integracji Polonii z lokalną społecznością. ECP – Edukacyjne Centrum Polonijne SCIO było współorganizatorem i koordynatorem warsztatów metodycznych dla nauczycieli polonijnych w Szkocji.

Przy Edukacyjnym Centrum Polonijnym SCIO działa Akademia Języka Polskiego im. Gen. Stanisława Maczka

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2022*

Szkoła, której misją jest troska o utrzymanie przez młode pokolenie wychowujące się z dala od ojczyzny znajomości języka polskiego w mowie i piśmie.

Z wypowiedzi p. Małgorzaty Firlii wynika, że szkoła powstała w miejscu zamieszkałym przez Polaków. Są to obrzeża Edynburga, z których trudno dojechać do centrum miasta, gdzie ulokowane są inne szkoły dla dzieci polskiego pochodzenia.

Okazało się, że wybór miejsca był trafny, co odzwierciedla powiększająca się wciąż liczba uczniów. Aktualnie, założona w roku 2015 szkoła, ma 3 oddziały: w Edynburgu, Daltheit, Musselburgh.

Pani Dyrektor uważa, że szkoła i jej środowisko odnoszą sukcesy, którymi są:

- zwiększająca się liczba uczniów
- jakość nauczania, która pomaga uczniom w realizacji ich aspiracji edukacyjnych zarówno w Wielkiej Brytanii, jak i w Polsce,
- realizacja projektów, finansowanych przez lokalne władze szwedzkie. Wartością tych projektów jest możliwość włączania do udziału w nich szkolnych kolegów i koleżanki uczniów polonijnych.

Pani Dyrektor podkreśliła misję szkoły, która polega na „prowadzeniu” młodych ludzi śladami Polaków i Polski w aktualnym ich miejscu zamieszkania. Stąd patron placówki gen. W. Maczek. Szkoła nawiązała kontakt z krewnymi Generała, którzy swoją obecnością, świadectwem przybliżają żywą historię uczniom.

Szkoła zrealizowała również projekt „Śladami Państwa Polskiego”, w ramach którego powstała książka oraz film.

Badanie przeprowadzone 22 września 2022 roku

Uczestnicy: Joanna Forycka – dyrektor Polskiej Szkoły im. św. Stanisława Kostki w Aberdeen

„Głównym celem Polskiej Szkoły im. św. Stanisława Kostki jest promowanie szeroko pojętej kultury polskiej. Chcemy, aby dzieci mające polskie korzenie, potrafiły sprawnie posługiwać się językiem polskim. Umiały poprawnie mówić, pisać i czytać w tymże języku. Pragniemy również przekazywać dzieciom wiedzę o Polsce. Zachęcać ich do poznawania kraju, z którego się wywodzą. Wszelkie zajęcia prowadzone są w języku polskim, a podczas lekcji uczniowie poznają kanon polskiej literatury dla dzieci i młodzieży. [...] . Całości edukacji w Polskiej Szkole dopełnia wychowanie zgodne z zasadami wiary katolickiej. Również ona jest ważnym elementem polskości. Stanowi o ciągłości naszej wiary, kultury i tradycji. Jednak bycie w polskiej szkole to nie tylko uczestniczenie w lekcjach, ale też udział w wielu wydarzeniach mocno związanych z historią i obrzędowością Polski takich jak apele z okazji świąt narodowych, wystawy, przedstawienia i konkursy.” [<http://www.aberdeen.edu.pl/>]

77

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2022*

Do szkoły podstawowej przyjmujemy dzieci w wieku od 6 do 12 lat. Zajęcia odbywają się w odpowiednich grupach wiekowych (klasy od 0 do 6). Każda klasa ma przydzielonego wychowawcę, grupę nauczycieli i odpowiednio dopasowany, stały plan lekcji. Dla uczniów wymagających dodatkowego wsparcia prowadzone są zajęcia logopedyczne, wyrównawcze i rewalidacyjne. Od 2019 powstało przy szkole przedszkole dla dzieci w wieku 3, 4 i 5 lat. Do szkoły podstawowej przyjmujemy dzieci w wieku od 6 do 12 lat. Zajęcia odbywają się w odpowiednich grupach wiekowych (klasy od 0 do 6).

Od 2017 roku szkoła prowadzi przygotowania do egzaminów GCSE (na poziomie gimnazjum) i A-level (egzamin maturalny) z języka polskiego jako obcego, które są licencjonowane przez AQA.

Szkoła powstała w 2007 roku z inicjatyw trzech osób: księdza, nauczycielki języka polskiego i aktualnej dyrektorki szkoły.

Wydaje się, że szkoła oddziałuje także na rodziny polskie, co wpływa na formację dzieci w dobrej atmosferze.

Z wypowiedzi p. Dyrektor wynika, że sukces szkoły to efekt zapału i ścisłej współpracy nauczycieli i rodziców oraz księży. Szkoła jest bowiem częścią działań pielęgnujących polskość i język polski. Wspólne spotkania formalne i towarzyskie, włączanie się do oprawy liturgii w języku polskim – chór kościelny, wspólne wycieczki, uczestnictwo dzieci w różnych konkursach.

Wysoki poziom nauczania, dobra opinia w środowisku lokalnym tworzą prestiż szkoły, która chętnie podejmuje wymianę i współpracę z innymi placówkami polonijnymi.

W wymiarze programowym szkoła promuje klasyczne podejście, łącząc edukację z wychowaniem. Prowadzi lekcje religii, a w kanonie lektur umieszcza polską klasykę.

Jakość szkoły doceniają także nauczyciele ze szkół szkockich, uważając, że szkoła polska stymuluje rozwój uczniów, co odbija się na ich dobrym funkcjonowaniu w szkole systemowej.

O jakości szkoły pozytywnie wypowiadają się też rodzice, których dzieci kontynuują naukę w szkołach w Polsce.

Cytat z listów od rodziców dzieci, które wróciły do Polski:

„Joasiu dużo się dzieje, chłopcy super, Albert zakończył przedszkole, zaczyna 1kl., Eryk jest wzorem w klasie, mówią że bardzo dojrzały jak na swój wiek, zakończył rok z wysoką średnią i wyróżnieniem, jesteśmy z nich dumni, że tak cudnie sobie radzą w różnych środowiskach.”

„Dzień dobry! Mamy nadzieję że Polska Szkoła nadal przynosi Pani satysfakcję i zostawia uśmiech na ustach.

My, rodzice Julki Miklas, po powrocie do Polski chcielibyśmy podziękować Pani i całej kadrze za przygotowanie Julii do nauki w polskiej szkole. Z dumą wysyłam osiągnięcia Julii po pierwszym roku nauki w naszym kraju.

Pozdrawiamy serdecznie i życzymy by każdy uczeń i rodzic docenił Państwa wysiłki.”

(Publikowane za zgodą i wiedzą p. Joanny Foryckiej).

Pani Dyrektor podkreśla, że absolwenci szkoły nadal się spotykają, jeśli mają taką możliwość, kontynuując działalność w grupach kościelnych.

Pani Joanna podkreśliła dobrą współpracę z Konsulatem Polskim w Edynburgu oraz z innymi placówkami polskimi, np. radiem polskim.

Badanie przeprowadzone 29 września 2022 roku

Uczestnicy: Elżbieta Grabska-Moyle

Kierownik Zakładu Dydaktyki Polonijnej Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie

Status prawny Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie określają następujące akty prawne (na podstawie <https://puno.ac.uk>)

1. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z 15 grudnia 1952r

o nadaniu pełnych praw państwowych szkół akademickich Polskiemu Uniwersytetowi Na Obczyźnie (Londyn, Dz.U.RP. nr 4, poz. 7)

2. Deklaracja Powiernicza z 7 stycznia 1988r

określająca status i zadania PUNO jako prywatnego Uniwersytetu regulowanego przez Komisję Powierniczą dla Anglii i Walii (Charity Commission for England and Wales)

3. Ustawa z dnia 6 lutego 1998r

O uznaniu stopni naukowych, dyplomów i tytułów zawodowych nadanych przez Polski Uniwersytet Na Obczyźnie (Dz. U. nr 37, poz. 203)

Rozmowa dotyczyła przede wszystkim Zakładu Dydaktyki Polonijnej (ZDP).

Pani kierownik Elżbieta Grabska-Moyle zwróciła uwagę na fakt, że PUNO nie prowadzi studiów I i II stopnia, realizuje natomiast studia podyplomowe.

ZDP zostało powołane w roku 2012 z inicjatywy rodziców oraz księży, którego celem była organizacja szkoleń dla środowisk polonijnych w Anglii, nauczycieli szkół społecznych. W placówkach polonijnych, także tych zrzeszonych w Macierzy Szkolnej, nie ma formalnego nadzoru pedagogicznego. Dla zabezpieczenia jakości nauczania oraz wsparcia rozwoju szkół, ZDP i MSZ prowadzą obserwacje lekcji, dokonując ich analiz merytoryczno-dydaktycznych. Zebrane uwagi i wnioski wdrażane są zarówno w organizację doskonalenia zawodowego nauczycieli, jak i w politykę kadrową. Według p. Kierownik ma to pozytywny wpływ na jakość nauczania.

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2022*

Efektywność nauczania języka polskiego w Wielkiej Brytanii ma swoje odbicie w sukcesach uczniów, przede wszystkim w osiągniętych wynikach na egzaminie z języka polskiego jako obcego na poziomie A-level. Rozmówczynie, nawiązując do egzaminów, podkreśliła wielki wkład Macierzy Polskiej w walce o utrzymanie tychże po zmianie podstawy programowej i ograniczeniu zakresu języków w roku 2015.

Doskonalenie i kształcenie nauczycieli

Pani E. Grabska-Moyle zwróciła uwagę na ogromną potrzebę zdobywania kwalifikacji przez nauczycieli do nauczania języka polskiego w środowisku poza Polską. Potrzeby w zakresie realizacji zajęć są ogromne, natomiast brakuje chętnych i przygotowanych do nauczania języka polskiego jako ojczystego/drugiego/obcego. Zakład Dydaktyki Polonijnej PUMO we współpracy z UJ, a następnie z UŁ przeprowadził 7 edycji podyplomowych studiów kwalifikacyjnych.

W aktualnym czasie (rok 2022) niestety nie jest możliwe kontynuowanie prowadzenia studiów ze względu na konflikt i spór o reprezentowanie środowiska wobec Państwa Polskiego, finansującego studia. Obecnie, w efekcie sporu personalnego, a nie merytorycznego istnieją dwie grupy pretendujące do organizacji studiów kwalifikacyjnych. Należy podkreślić, że p. Grabska-Moyle opisała sytuację w sposób dyskretny, podkreślając przede wszystkim powstałą trudność i straty dla środowiska nauczycielskiego w Wielkiej Brytanii.

Opis aktualnej sytuacji w zakresie szkoleń nauczycieli

W swojej wypowiedzi p. Grabskiej-Moyle podkreśliła, że na rynku edukacyjnym jest wiele ofert szkoleniowych, które są jednak krótkie, chaotyczne, ponieważ nie wynikają z dobrego rozpoznania potrzeb oraz nie odnoszą się do efektów edukacyjnych uczących się. Ponadto brak współpracy w kierowaniu ofert do tego samego podmiotu wielu firm szkółących.

Rozmówczynie uważa za potrzebne:

Uporządkowanie szkoleń w koncepcję systemową, która będzie wynikała z określenia celów edukacyjnych oraz będzie odpowiedzią na potrzeby szkoleniowe nauczycieli i środowisk edukacyjnych.

Uwzględnianie w edukacji zmieniających się kompetencji językowych kolejnych pokoleń dzieci polskich emigrantów. Zwrócenie uwagi na pojawianie się w tej samej szkole uczniów, dla których język polski jest językiem pierwszym oraz uczniów, dla których język polski jest językiem dziedzicznym, ale też obcym (bez wcześniejszego doświadczenia uczenia się języka oraz braku okazji do zanurzenia się w nim).

Stworzenie, w ramach współpracy i porozumienia podmiotów szkoleniowych, systemowego i efektywnego wsparcia dla nauczycieli i rodziców szkół polonijnych.

Badanie przeprowadzone 19 października 2022 roku

Uczestnicy: Sylwia Krupa kierownik Szkoły Polskiej w Toronto

Szkoła Polska im. gen. J. Hallera przy Konsulacie Generalnym RP w Toronto jest jednostką podlegającą polskiemu Ministerstwu Edukacji Narodowej. Pracę szkoły koordynuje Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą. Polska szkoła to placówka edukacyjna o wieloletniej tradycji i dużym prestiżu w środowisku polonijnym. Szkoła została założona w 1993 roku. Jest miejscem, gdzie nowe pokolenia dzieci i młodzieży zdobywają wiedzę na poziomie zbliżonym do szkół w Polsce i poznają polskie dziedzictwo kulturowe przekazywane im przez zespół wysoko kwalifikowanych nauczycieli o dużym doświadczeniu zawodowym. Pomimo, że w pierwszej kolejności przyjmowane są do szkoły dzieci osób oddelegowanych do pracy w Kanadzie, to w miarę wolnych miejsc udostępnia się możliwość nauki w naszej szkole sporej grupie dzieci zamieszkałych w Kanadzie na stałe. Uczniowie uczęszczający do naszej szkoły mają takie same przywileje jak uczniowie uczęszczający do szkół w Polsce. Mają więc np. prawo do posiadania ważnej legitymacji szkolnej jako dowodu tożsamości ucznia. Uczeń kończący naukę w danym roku szkolnym otrzymuje świadectwo szkolne według zasad i wzorów obowiązujących w systemie oświaty Rzeczypospolitej Polskiej.

Szkoła Polska im. gen. J. Hallera przy Konsulacie Generalnym RP w Toronto prowadzi zajęcia na poziomie Szkoły Podstawowej oraz czteroletniego Liceum. Szkoła nie prowadzi oddziałów przedszkolnych ani klas „zerowych”. Uczniowie SP przy Konsulacie Generalnym w Toronto uczęszczający do Liceum mogą ubiegać się o kredyty z języka polskiego. Za każdy rok szkolny uczeń może otrzymać jeden kredyt, w sumie trzy kredyty w ciągu czterech lat.

- Jeden kredyt jest zaliczany do I grupy kredytów obowiązkowych (Compulsory Credits, Group 1 Classical or International Language); pozostałe trzy kredyty są zaliczane do grupy kredytów wybieranych przez studentów (Optional Credits).
- Pierwszym warunkiem otrzymania kredytu jest zarejestrowanie się w odpowiednim czasie na kurs kredytowy z języka polskiego, następnie systematyczne uczęszczanie na lekcje języka polskiego oraz zaliczenie egzaminu pisemnego przed końcem roku szkolnego.
- Po spełnieniu wszystkich warunków uczeń otrzyma zaświadczenie (Report Card) ukończenia kursu z adekwatną oceną z języka polskiego wyrażoną w procentach.
- Zapisy na kursy odbywają się we wrześniu i w październiku. Instrukcje odnośnie rejestracji będą zamieszczane na naszej witrynie na początku każdego roku szkolnego.

Badanie przeprowadzone 20 października 2022 roku

Polska Szkoła „Polak Mały” w Hasselt (Belgia)

Uczestnicy: Prezes Stowarzyszenia – dyrektor szkoły – Katarzyna Jakuczek

Polska Szkoła w Hasselt „Polak Mały” rozpoczęła swoją działalność w 2015 roku z inicjatywą p. Edyty Bednarz. Od 2017 roku prowadzona jest przez Stowarzyszenie non-profit o tej samej nazwie.

Celem Stowarzyszenia jest nauczanie języka polskiego, historii, kultury i tradycji polskiej w ramach zajęć sobotniej szkoły polskiej „Polak Mały” oraz integracja rodzin polskich i polonijnych.

Szkoła prowadzona jest przez osobę, która jest doktorem chemii i pracuje w obszarze biznesu. Ma to pozytywny wpływ na podejście do organizacji i technologii nauczania w szkole, która odbiega od konwencji edukacji, a zbliża się do efektywnej organizacji.

W szkole obowiązuje zasada zwolnień z czesnego dla dzieci o specjalnych potrzebach.

Uwagi p. Dyrektora w zakresie współpracy z organizacjami w Polsce dotyczyły przede wszystkim uproszczenia dokumentacji związanej z konkursami dla Polonii. Postulowała np. uproszczenie w zakresie opisu szkoły, które są stałe, powtarzalne w każdym roku, a jednocześnie niezmiennie.

Krytyczne uwagi zostały także sformułowane w odniesieniu do systemu zamawiania podręczników w ORPEG-u.

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2022*

III. Wnioski i rekomendacje

1. Stworzyć jednolity system informatyczny, w którym byłyby zawarte aktualne dane o organizacjach i innych podmiotach polonijnych i polskich poza Polską.

Rekomendacja wynika zarówno z informacji usłyszanych podczas rozmów, jak i z doświadczeń realizatorów badania podmiotowego.

Respondenci w refleksjach na temat wsparcia finansowego przez Państwo Polskie krytycznie odnosili się do czasochłonności sporządzania wniosków, co wiąże się z każdorazowym powtarzaniem danych organizacji, opisu i jej charakterystyki itp.

Z perspektywy dostępu do podstawowych, adresowych danych podmiotów polonijnych cenna jest Baza organizacji oraz instytucji polskich i polonijnych za granicą (stat.gov.pl). Na stronie czytamy: Najnowsza wersja bazy zawierała aż 8,9 tys. podmiotów zlokalizowanych w 115 krajach. Podczas dystrybucji ankiet w ramach niniejszego badania skorzystano z tej bazy, wysyłając ponad 8 tys. e-maili. Około 20% okazało się adresami nieaktualnymi (na podstawie automatycznej informacji w systemie poczty gmail), co nie wynika z zaniedbania aktualizacji przez twórców bazy, ale z dynamiki zmian w organizacjach.

Mając na uwadze przede wszystkim usprawnienie aplikowania o wsparcie przez podmioty polonijne, za zasadne uważamy stworzenie jednolitej bazy takich jednostek z możliwością ich bieżącej aktualizacji w czasie zbieżnym z zaistnieniem takiej zmiany. Dlatego też ważne jest, aby aktualizacji dokonywali przedstawiciele podmiotów widniejących w bazie, a nie podmiot nią administrujący.

Z drugiej strony możliwość korzystania z takiej bazy miałyby wszystkie podmioty ze strony polskiej, zajmujące się statutowo podmiotami polonijnymi i polskimi (organizacjami) poza Polską.

Baza taka mogłaby być wykorzystywana także w dystrybucji środków finansowych pomiędzy placówkami/organizacjami polonijnymi, ponieważ możliwa byłaby nie tylko analiza status quo, ale także historii danej jednostki.

System taki powinien zapewniać bezpieczeństwo i ochronę danych, ale też umożliwiać jej sprawną aktualizację.

2. Zmodyfikować, odbiurokratyzować projekty, konkursy, wprowadzić ewentualne zmiany w preferencjach i zasadach, aby służyły wzmocnieniu i współpracy środowisk polonijnych na świecie.

Respondenci wskazywali czasochłonny sposób wypełniania dokumentów, na co wskazano we wcześniejszym wniosku. Ma to istotne znaczenie, ponieważ w wielu przypad-

Wskazano, że działalność związana z aktywnością polonijną ma charakter wolontariatu, dlatego nie może kolidować z obowiązkami zawodowymi/zarobkowymi zaangażowanych osób. Ponadto w krajach zamieszkania – jak wskazują respondenci – procedury konkursowe są znacznie uproszczone, co tym bardziej buduje krytyczny stosunek do polskich wymagań formalnych.

W odniesieniu do konkursów pojawiały się też sugestie dotyczące wzmocnienia ich funkcji motywującej do współpracy rozproszone na całym świecie środowiska polonijne. Zaproponowano m.in. aby w regulaminie konkursów dodać zapis premiujący współpracę: z innymi organizacjami polonijnymi z różnych miejsc w danym kraju, z różnych krajów, z organizacjami o różnym stażu, tak aby doprowadzić do wzmacniania ciągłości działania i zapewnienia kontynuacji dobrych praktyk. Preferować warto także współpracę z organizacjami/szkołami/institucjami polskimi, co pomoże w realizacji promocji Polski w świecie.

3. Inicjować i wzmacniać organizacje oraz nauczanie języka polskiego, ze szczególnym uwzględnieniem krajów Ameryki Łacińskiej.

Z badań wynika, że nauczanie języka polskiego rozwija się dynamicznie przede wszystkim w krajach europejskich (tzw. nowa emigracja), w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie. Organizacja nauczania wymaga wsparcia ze strony Polski, o czym dokładnie pisano w raporcie z roku 2022.

Szczególne potrzeby pojawiły się w odniesieniu do środowisk zamieszkałych w Brazylii oraz w Argentynie. Organizacje tam działające powstały zarówno w wieku XX, jak i XXI. Ich zakres działań to przede wszystkim imprezy kulturalne, rocznicowe, świąteczne. Respondenci z tych krajów wskazali natomiast na brak nauczycieli uczących języka polskiego, brak szkół polonijnych lub lekcji języka polskiego w szkołach systemowych. Należy zauważyć, że ankieta jednego z respondentów została wypełniona po portugalsku, co jest bezpośrednim sygnałem nieznamomości języka polskiego wśród osób, którym zależy na polskości i które są zaangażowane w jej promocję.

4. Fuzja i współpraca różnych podmiotów na rzecz rozwoju organizacji i szkolnictwa polonijnego i polskiego poza krajem - wzmacniać organizacje polonijne poprzez pomoc w tworzeniu organizacji nazywanych jako „parasolowe”, zrzeszające organizacje mniejsze, organizacje w formie federacji itp.

Według respondentów organizacje małe, lokalne mają , mniejszą siłę oddziaływania w wymiarze prawno-organizacyjnym. Wsparcie ogólnokrajowych organizacji polonijnych, współpracujących z polskimi instytucjami, z konsulatami, umożliwi szybsze rozwiązanie zarówno doraźnych, jak i systemowych problemów. Przykłady skutecznych wspólnych działań to: walka o zachowanie statusu języka polskiego w systemie niemieckim, prowadzona przez Związek Nauczycieli Polskich w Niemczech, utrzymanie egzaminów o statusie egzaminów maturalnych z języka polskiego w Wielkiej Brytanii – efekt działań Polskiej

Macierzy Szkolnej. Wydaje się też, że zjawisko synergii ma miejsce również w odniesieniu do organizacji harcerskich, związków kresowian, górali, kombatanów.

Według respondentów Polska może i powinna wspierać powstawanie organizacji o wymiarze krajowym czy międzynarodowym lub stymulować zrzeszanie się mniejszych organizacji, jeśli widzą zalety takiego postępowania.

Innym aspektem tego problemu jest potrzeba inicjowania wymiany i współpracy pomiędzy Polonią na całym świecie, czemu też mogłyby służyć duże organizacje ukierunkowane na jakiś obszar, np. edukację, kulturę.

5. Wspierać prace związane z utrzymaniem, restauracją, uporządkowaniem poloników w różnych miejscach świata.

Respondenci wskazują na konieczność zadbania o polonijną spuściznę kultury materialnej oraz intelektualnej. Spektakularnym sukcesem w tym zakresie jest ochrona przez Państwo Polskie placówki w Rapperswilu.

Respondenci sugerują także dystrybucję i wydawanie w języku danego kraju utworów twórców polskich żyjących (dawniej lub obecnie) w danym państwie. Umożliwi to lepszą ocenę wkładu Polaków w rozwój kultury globalnej oraz skutkować będzie ukazaniem atrakcyjności Polski jako partnera dialogu prowadzonego na wielu płaszczyznach (od duchowej po ekonomiczną).

Zadbanie o pamiątki polskie w innych krajach zostało wzmożone na Ukrainie po rozpadzie Związku Radzieckiego. Respondenci z tego obszaru wskazują na liczne prace związane z utrzymaniem nieruchomości, pomników, ale też z działaniami wydawniczymi, kulturalnymi (systematyczne wsparcie Fundacji WiD). Problem ten staje się tym bardziej istotny w sytuacji wojny na Ukrainie i zniszczeń, które mają tam miejsce.

6. Wspieranie organizacji skupiających dzieci i młodzież, takich jak Związek Harcerstwa Polskiego, zespoły artystyczne. Zainicjować działalność dzieci i młodzieży w grupach naukowych, rozwijających zdolności i talenty.

Zaproponowany formy pracy z młodymi ludźmi mają duże walory wychowawcze, ale też są atrakcyjne i użyteczne.

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Zadanie realizowane przez
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
w ramach konkursu *Polonia i Polacy za Granicą 2022*